

3/323

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 20-వ తేది శుక్ర వారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శాల్వాణమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

No. 285
సంచిక 285

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పి గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలదు.

అమృతాంజనము నకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సార్పపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్టిగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన భరిత
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేశమున
సారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు పీపివేసును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

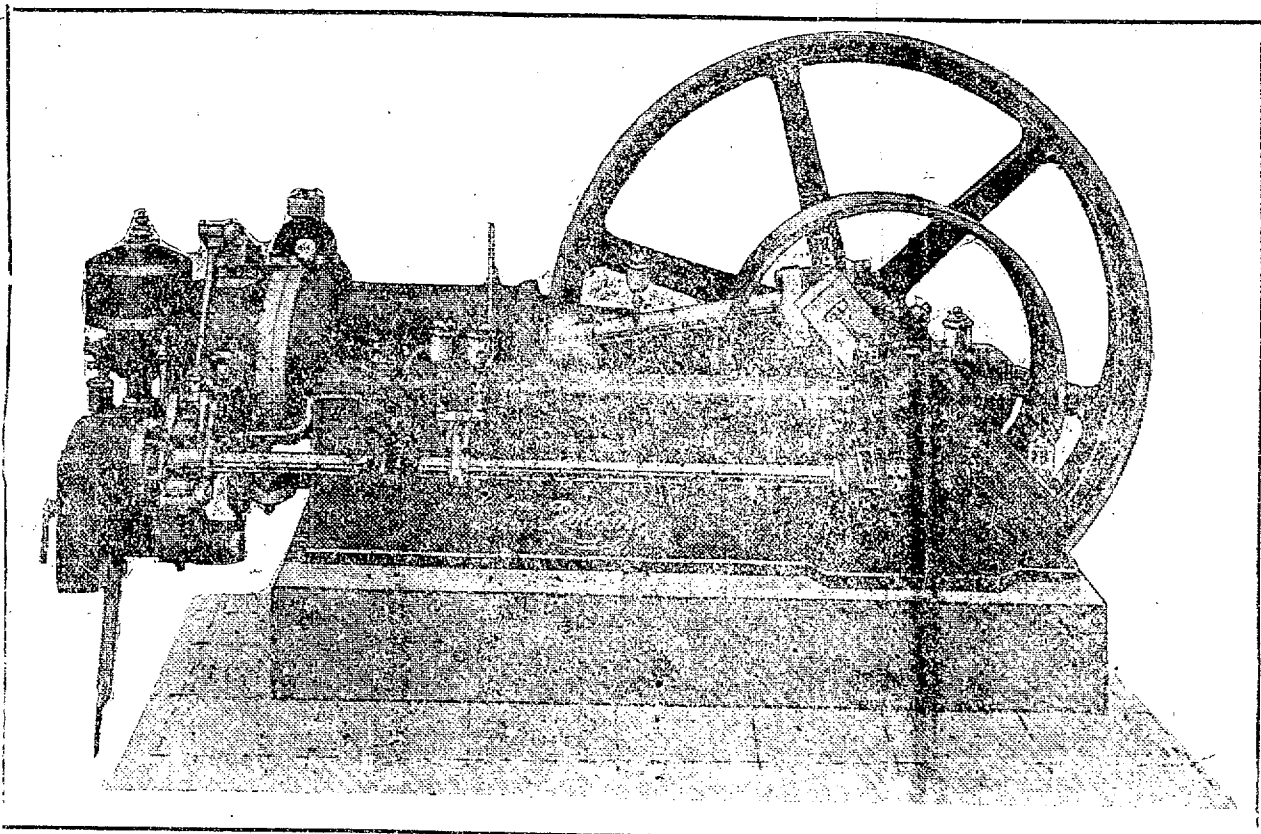

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, గొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నెక్” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడీ సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మడ్డి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చగును.
వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానుని బలముగాను,
ఊండు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు ఏకేష నేర్పరితనము అక్కర లేదు.
సోల్ యేజెంట్స్—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెవనాడ (ఇండియా)

Telegrams “LAKSHMI” Bezwada.

(అన్నిరకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపొందవేసి స్టాకుయంచునారు “రాబ్ నెక్” గ్యాసుయింజనులు, స్టాంబులకున్నా సోల్ యేజెంట్స్.)

ప్రభుత్వ నిర్వహణము

మట్టినును కమిటీ మెజారిటీ సలహాలు

ద్వంద్వవిధానము పనిజేయవలసినవిధము

ఇప్పటి ప్రభుత్వవిధానము నిర్వహించునట్లు కన్పెక్షన్లు పెరుగుటకు కాల అవకాశ మొసంగింది. కాని నుడు వచ్చిన సాక్ష్యము ప్రకారముగా కన్పెక్షన్లు లేకుండుటకు కాపనము నందు విధించినకాలము కన్న యెక్కువపట్టును నమృతము గల్గుచున్నది. ఇంకొకాక నాకాపనము తన్ని ర్యాతల ద్వైతించినటుల పనిజేయుటకు యింకను కొన్ని నిబంధనలు స్పష్టముగ జేపట్ట అవసరము. రాష్ట్ర గు పరిపాలనమున కన్నెన్నియో విషయములు కాబట్టులో విచారించదగిన వుండును. అట్టి విషయములలో ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులును మంత్రులును గవర్నరుగారి అధ్యక్షతన సమావేశమై కలిసి ఆలోచించు వారమును జాగ్రత్తగా పెంపుజేయవలెనని జాయింటు కమిటీ వారు నూచించిరి. అట్టి విషయములలో ఒకటి నొకరు సంప్రదించి సలహా వుచ్చుకొనుట కెక్కువ అవకాశము లేకున్నను, ఒకసారి అందరునుకలిసి సంప్రదించినపుడు అందు బాధ్యత యెవరిమీద గలదో తెలియగలదని మాత్రము వారమున్నారు. ద్వంద్వవిధానము ద్వంద్వవిధానముగ పనిజేయ నుద్దేశించుటగాని యీ నిబంధన ప్రభుత్వముగ నుండ నుద్దేశించలేదు. ఒక ప్రభుత్వసభ్యులు వారేమిజేయుచున్నారో తెలియవలయునని దెలియవలెనని గూడ యుద్దేశించుట. విశేషమునందు యేదైన నిర్ణయము గావించినపుడు దేశపక్షముతో బాధ్యత గానవిషయము మాత్రము దెలియగలదు. ద్వంద్వవిధానము కేరళ గాష్ట్రములందు వేర్వేరు విధముల పనిజేసెనని మాయెనుట సాక్ష్యముగా దెలియబడినది. ద్వంద్వవిధాన ముద్దేశించబడినటుల పనిజేయుటకు సుఖ్యమైన విషయములలో గవర్నరు, కార్యనిర్వాహక సభ్యులతోను మంత్రులతోను గలసి సంప్రదించవలెనని కాపనమునందు ప్రత్యేకముగ నొక నిబంధన జేయవలెను. విషయము చర్చించుటచే దానికి సంబంధించిన ప్రభుత్వపక్షముననే నిర్ణయము గావించబడును. అనుమానము వచ్చినపుడు గవర్నరుయొప్పటివలెనేయేపక్షమునకు సంబంధించినదో నిర్ణయింపవలెను. విషయభేదములలో గూడ నిర్ణయింపవలెను. ఈ ప్రకార మొకరూపు జేసినది కాపనము 93 బి సెక్షన్ క్రింద భారతమునందు ముఖ్యనిబంధనలలో 5 వ దానితో సహాపును ఇట్టిది కాపనమునందు దొకనిబంధన యొనపును 49 వ సెక్షను సబ్ సెక్షను (2) ప్రకారమును నిబంధన లన్నియు పోవును.

బర్మాలో నొకసభ గావించబడి యందు మేము విచారింపవలసినవిషయము లన్నియు చర్చింపబడెను. అందు యొకరిది విధముగ దెవొక్కొకరు రూపులో 9 వ గా ఒకరూపు జేయునటుల నూచింపబడెను:—

ప్రజామిత్ర శాఖలైనను ప్రభుత్వమున కే శాఖలైనను సంబంధించిన విషయములందు జెవరలు పాలి నీరీషయమున గవర్నరు గారు ప్రభుత్వనిర్వాహకసభ్యులను మంత్రులను కలిసి సమావేశమై విచారించి నిర్ణయించునటులజేసి తీరవలయును. ఇతరవిషయములలో గవర్నరులకు యిష్టమువచ్చిన చేయవచ్చును, జేయక పోవచ్చును. అందు మెజారిటీనిర్ణయము ననుసరింపవలయును ఇట్టి సమావేశమును జగపుటకు ఆప్టు 50, 51 సెక్షనులు వినిమోగించును. జెవరలు పాలి నీ కీ విషయములు సంబంధించినను నిర్ణయమును గవర్నరుగారు జేసినపుడు దానికి తిరుగుండరాదు "

ఇట్లు అంగీకరించుట విచారణకువచ్చి నిర్ణయింపబడినపుడు గవర్నరుగారు దీనిని పాటింపక ప్రవర్తించుట ఆప్టులో 50 వ సెక్షను సబ్ సెక్షను 2 లో దెల్పినంతవరకే నిర్దియను. ఈ నూచనము మేము క్రిందటి ప్యారాలో దెల్పినదానికిని భేదముగలదు. బర్మా ప్రభుత్వమువారు దెల్పినటుల అట్టిరూప ద్వంద్వవిధాన భర్త్యమును ప్రతిపాదముగ నుండును. ఈవిధానము ప్రకారము ప్రభుత్వమున కే శాఖలు గవర్నరు ప్రభుత్వసభ్యులకును, ప్రజామిత్ర శాఖలు గవర్నరు మంత్రులకును సంబంధించి యున్నవి కావున యీసలహాను మేము అంగీకరింపవలయును

మంత్రులసంయుక్త బాధ్యత

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ నిర్వహణమునందు మంత్రుల సంయుక్త బాధ్యత చాలముఖ్యమైన విషయము. భారతదేశములో సంయుక్త బాధ్యతను స్థాపించుటకు చాలకష్టములు గలవు. మంత్రులను ఒక్కపార్టీలో నుండి యెన్నుకొనున కష్టమొకటి. హిందూ సుభాష్యుడైన జాతీయభేదములన్న కాపనసభ్యులందరిని మరింతకష్టము. సంయుక్త బాధ్యత యనగా ప్రధానమంత్రి య

ని యొకరిని నిర్ణయింపవలసి గాండును. కానితో నీకష్టములు చాలకష్టముగాని వని మేము జెప్పటము సుఖ్యమందు క్త బాధ్యతయొందుట ప్రస్తుత ప్రభుత్వనిర్వాహమునకు ముఖ్యమనియే మానముగము. సామ్యురముల యుద్దేశ్యము భారతీయులకు పరిపాలనావిషయములందు శిక్షణము గావించుటగాను. అయ్యది యింగ్లండునులకుల జే మా రెడి ది అందు పరిపాలనమునందు ప్రజామిత్ర శాఖలు కాబట్టు ప్రభుత్వమునందు క్రింది ప్రకారము మే నూచెను. ఇది పూర్తియగువరకును బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునందు శిక్షణమేమియు నుండజాలదు. ఆప్టు 52 సెక్షను సబ్ సెక్షను (3) గవర్నరు ప్రజామిత్ర శాఖల యందు ఒకమంత్రి సలహా ప్రకారము నడుచుకొనవలెనను, భారముండెను గదానుని నూచింపబడెనుగాని యీఅభిప్రాయమును మే మొప్పుకొనవలయును. ఈచట్టము ప్రకారము కొన్ని నిబంధనలందు గవర్నరు ప్రజామిత్ర శాఖల విషయమున ఒకమంత్రితో నూచించి పనిజేయవలెనని కలదు. అయితే భారత ప్రభుత్వమువారు నిబంధనలన్నిటిని పరిశీలించి అవసరమైనపుడు, ప్రజామిత్ర శాఖ పరిపాలనము సంయుక్త బాధ్యతగల మంత్రులగుచే నడుపబడవలెనను నాదరంమును నూచించునటుల సంస్కరింపవలెను.

మంత్రుల నిర్ణయము

భారతదేశమునందు సంయుక్త బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టుటలోగల కష్టములు కొన్ని మాయెనుట నిచ్చిన సాక్ష్యము నందు నూచింపబడెను. ఒక పంజాబు సాక్షి సంయుక్త బాధ్యతను బలపరచుచు కాబట్టులో యేజాతికి గానిఅధికము లేకుండుట నిర్ణయించవలెననియు కాపనసభ ప్రజాప్రాతినిధ్యము న్నంతకాలమును ఒకజాతిపక్షమున నియమింపబడిన మంత్రీ కాపనసభలోనున్న ఆపక్ష సభ్యులకు సమృతముగ నుండవలెనని నూచించిరి. కాబట్టు సభ్యుల సెన్సుకొనుటలో జాతి ప్రాతినిధ్యము గమనించుచు ప్రతిమంత్రుల యేజాతిపక్షమున వచ్చినో అందరికీ సంఖ్యాత్ లాప్సకొనునటుల నుండవలెనను సంయుక్త బాధ్యతకు తగినంతబంధ మేర్పడదు. ఇట్లు జెప్పటలో మాల్గము కాబట్టును ఒకజాతీయందేయే నిర్ణయింపవలసి యుండునని కాదు.

కాపనసభ వారు కొందర సెక్షను నిర్ణయించినపుడు గవర్నరు వానినుండి మంత్రులను నిర్ణయింపవలెనని నూచింపబడెను. ఆ సెక్షను నిర్ణయించుటలో గూడ దానూమాప్రకారము ప్రాతినిధ్యమును సమూహ్యతనను నుద్దేశ్యము గావచ్చును. ఇట్టి పద్ధతిలన సంయుక్త బాధ్యత అభివృద్ధిచేయుట కవకాశముండదు. దాని కాటంకముగగూడ నుండవచ్చును. ఈనూచనను సాక్షులలో నొకరు కేల్గారుగాదు గావించిరి. గవర్నరుగారు కాపనసభలో ముఖ్యమగు సభ్యులను విలిపించి యెవరికి బాగా పునుకుటయొందు విచారించిన లాభకరముగ నుండునని ఆయన సాక్ష్యములో జెప్పెను. కాపనసభ రెండునూడు పక్షములగ సమానముగ విభజించినయెడల యీపద్ధతి ఉపయోగముగ నుండునని ఆయన చెప్పెను. ఇట్టిమానన లను మేము బలపరచజాలము.

మంత్రుల జీతములు

కాపనసభ వోటు ప్రకారము తక్కువజేయబడిన దప్ప మంత్రులను రాష్ట్రములందలి ప్రభుత్వనిర్వాహక సభ్యులతో బాటు జీతములుండవలెనని ఆప్టు సెక్షను 52 సబ్ సెక్షను (1) విధించుచున్నది. ఇంకలి యుద్దేశ్యము మంత్రులొక్క హోదా గూడ కార్యనిర్వాహక సభ్యులతో బాటుండవలెనని అంత జీతమునీ వలెనని యేర్పాటు జేయబడెను. బెంగాలులో కాపనసభ యీసంవత్సరము మంత్రులజీతము లీయతిరస్కరించెను. మధ్య రాష్ట్రములందు సంవత్సరమునకు రెండురూపాయల జీతము నిర్ణయింపబడెను. కాపనసభ యొప్పుడుగాని మంత్రుల జీతములను తిరస్కరించునని తలచియుండక పోవచ్చునని బెంగాలు ప్రభుత్వము నూచించెను. మంత్రుల నెవరినిగాని నియమింపకండజేయుటకు కాపనసభ కధికారముండవలెనని యుద్దేశింపవచ్చుయెడల మంత్రులజీతము లింతయుండవలెనని నిర్ణయించుచున్నెను లేక గవర్నరు మంత్రులజీతముల క్రింద నింతఖర్చు జేయవలెనని యుండవలయు చట్టమును సంస్కరింపవలయునని వారు నూచించిరి. ఈవిషయమై వీహారు ఒకసార్వభౌమ్యముల వారగూడ నూచించిరి. ఇప్పుడున్న నిబంధనలే యుండునెడల వచ్చెడి ఆ ప్రతిష్ట అయిష్టముయేమియునుండజాలదని వారమున్నారు మంత్రుల ప్రభుత్వము లో భాగమునా కాదానుని నిర్ణయించుటకు కాపనసభ కధికారమును అట్టయిచ్చునటుల పార్లమెంటుద్దేశింపలేదు. మంత్రులకు తగినటుల జీతమువారల

ని పార్లమెంటుద్దేశించెను. మేము వైన విచరించిన విషయము మంత్రులకు కాపనసభయొడ గల బాధ్యతను సంబంధించినది. ఈ బాధ్యత యధార్థమైనదిగ నుండవలెనను నుద్దేశ్యముతో మేము స్పష్టముగ నూచనల గావించితిమి. విశేషమంత్రీ యను పనించుచున్న కవచ్చునని దెబ్బలకు జీతమును క్రియను నటుల నుపపాదించి నూచింపవచ్చునని యుండుటలో లాభమున్నటుల గాన్పించుచున్నది కాబట్టి యీ నిబంధనల నట్లే యుంచి మంత్రులకు తగినటుల జీతమునచ్చునటుల గూడ యేర్పాటు జేయగోరెదము. అందులకు భారత ప్రభుత్వ కాపనము 52 వ సెక్షను సబ్ సెక్షను (1) యొకరిదివిధముగ సవరణగావలయును. మొట్టిమిదు మేమనగా రాష్ట్రములందు మంత్రీ ప్రభుత్వనిర్వాహక సభ్యులకు సమృతంతరీతముండవలెను. రెండవవిషయమేమనగా యీ సెక్షను ప్రకారము నిర్ణయించిన జీతమును ప్రభుత్వనిర్వాహక సభ్యులకన్న యెక్కువగాని, విరులో నూడవవంతుకన్న తక్కువగాని గానుండ జేయునటుల అధికారముండవచ్చును. మూడవదేమనగా గ్రాంటులడినూడు సమయమున మంత్రులచర్యను ఖండించుటగాను వారిజీతములో నామక తగ్గుదల నూచించుట కేర్పాటుండవలయును.

గవర్నరు అధికారములు

గవర్నరుకు మంత్రులపై నెట్టి అధికారముండవలయునో ఆవిషయమై మాకొసంగిన సాక్ష్యమెట్టిదో నూఅభిప్రాయము లెట్టిదో మేము నూచించితిమి. ప్రజామిత్ర శాఖాపరిపాలన మనందు గవర్నరు మంత్రులసలహా ప్రకారమేగాక యిష్టము నచ్చినటుల ప్రవర్తించవచ్చునని ఆప్టు 52 వ సెక్షను సబ్ సెక్షను (3) లో గలదు. గవర్నరుకు మంత్రులపై నిట్టి అధికారముండుట యిప్పటి ప్రభుత్వనిర్వాహము ప్రకార మవసరమని మేము పూకొనెదము. అందుచేత మంత్రులకుగల అధికారములపై గల నిరోధములను, తొలగింపవలెనని గూడ సలహానీతులాలకున్నాము. ఇందులన గవర్నరుపని పేరు గవర్నరుగ మాత్రముండుటగును. మంత్రులకు సరియైనమార్గమేదో తెలుపుటను, తప్పుదారిని బోవుచుండునెడల హెచ్చరించుటను గవర్నరు మాత్రమును నెనదీయ కాపన జాయింటుకమిటీ దెల్పెను. చెప్పిన సంగతులన్నియు విని మంత్రులాయన సలహా నంగీకరింపకుండుటకు తీర్మానించుకొనునెడల గవర్నరు బాధ్యతయంతయు వారి పైవదలివేసి వారి యిష్ట ప్రకారము జేయనియవచ్చునని కమిటీ వారి అభిప్రాయము. తరువాత సేదైన కాపనమును అవసరమైన యెడల విటోజేయవచ్చును. ఇతరదేశములందువలెనే ఇండియాలోగూడ మంత్రులకు కాపనసభ్యులందరికీ సంఖ్యాత్ లాప్సకొనునటుల పనిజేయునపుడు తప్పులు జరుగునని చెప్పసాధ్యముగాను. కాని సేచ్చుకొనుటకు అనుభవమును బాధ్యతాగ్రహణమును దప్ప వేరుమాగును లేదు అని జాయింటు కమిటీవారు జెప్పిరి.

గవర్నరు మంత్రులయొక్క సలహాను అంగీకరింపవలదాయను విషయములో తనకొసంగబడిన యుత్తరవులప్రకారము సంబంధించవలయును. అయితే యుత్తరవులందు మేము వైన నుద్దరించిన జాయింటు కమిటీ అభిప్రాయములు పూర్తిగ వచ్చినటులలేదు. అందరి వ క్లాజు చూడుడు. దాని ప్రకారము గవర్నరు, మంత్రీ కాపనసభయొడలను రాష్ట్రములందలి ప్రజల భావములు కాపనసభయందు తీర్చితినిధులు దెల్పనెడలగల సంబంధములను గొరింపవలెనని కేదు. దీనికర్థము జాయింటుకమిటీ యుద్దేశించినటుల గవర్నరు మంత్రులసలహా నంగీకరింపవలెనని కాదు. కాబట్టి ఆరవక్లాజును మార్చి గవర్నరు మంత్రుల అభిప్రాయమునకు భిన్నమగ బోకుండునటుల జేయవలయును. విశేష కొన్ని కొన్ని తరగతులమధ్య అన్యాయము జగగకుండ జూచుటకును, స్వల్పసంఖ్యాత్ములను రక్షించుటకును, ప్రభుత్వాయత్తశాఖల విషయమున తనకెట్టి నష్టము లేకుండ జూచుకొనుటకును పర్మినెంటు సభ్యులు ఉద్యోగుల జేమము వారయుటకును గవర్నరు కధికారముండును. ఈసందర్భమున మంత్రీ రాజీనామా నిచ్చినపుడు అట్లుజేయుటకు కారణము లేనియో కాపనసభయందు వివరించుటకు మాక్కునొసంగునటుల నిబంధనజేయవలెననిగూడ మేము నూచించుచున్నాము.

మంత్రుల కార్యనిర్వహణము

గవర్నరులు చట్టములో 49 వ సెక్షను (2) సబ్ సెక్షను ప్రకారము కార్యనిర్వహణమునకై జేయు నిబంధనల అన్ని రాష్ట్రములందుగూడ ప్రభుత్వనిర్వాహమున కనుకూలముగ లేనటుల చాలవంది నూచనల గావించిరి. రాష్ట్రము లన్నింటి యందును గవర్నరుల దళవలన మేము వారుగావించిన నిబంధనలను పరిశీలింపగల్గితిమి. అనిబంధనల నెవొట్టని సరింపజేసి

‘క్రైస్తవ మిషనరీ సొసైటీ’ ముగిసిన గూర్కొ ప్రభుత్వ
 సానాదికము 1824 జూలై 2 వ తేదీ నాక ప్రకటనముగా
 కలిపిరి. అందు కేంద్రములలో చురచు క్యమన క పాఠ్యము
 కలవని ప్రభుత్వము వాటి దేర్బరులు చేత వాని వివరములు
 యిచ్చి క్రైస్తవ మిషనరీ ఉద్యోగము ఇంజనీరును నీవిజ్ఞాపర్యము
 ఉద్యోగములన్నిటినిలెనే ముద్రాను కలపవలయును ఉద్యోగము
 క్రియవకుల ముక్తకేంపబడెని ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించు
 చున్నారు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 20-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

చనయాలు బా 1-కి	రూ 80 0 0	మొదలు	12 0 0	గుంజ
లియము బస్తాలు		మొదలు	వరకు	
కుసుమ తెనాలిది ,, ప 48 గలది రు	15 8 0	15 12 0		
శల్లూరిది ,, డిటా ,,	17 0 0	17 4 0		
డిల్లిది ,, డిటా ,,	18 8 0	18 12 0		
రాగలు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0		
నవ్వులు ,, ,,	20 0 0	24 0 0		

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 2.5 ,,	10 8 0	11 6 0		
నెలగలు ,, డిటా ,,	12 0 0	12 8 0		
పెసలు ,, డిటా ,,	13 0 0	14 0 0		
మినుములు ,, డిటా ,,	13 0 0	16 0 0		
ధాలిలు ర 164 ,,	8 4 0	8 8 0		

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0	155 0 0		
నయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	22 0 0		
కొండాపురంపేరు నెలగపప్పుబా 1-కి ,,	55 0 0	60 0 0		
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	50 0 0	53 0 0		
పేరునెలగనూనె గాన X బా 1-కి రు 120 మిషన్ నూనె 120				
అయిదము బా 1-కి ,,	184 0 0	185 0 2		

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	145 0 0			
కూరపసుపు ,, ,,	90 0 0	95 0 0		
మిరప కాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి ,,	105 0 0	108 0 0		
గుంటూరుపాయకట్టు సిరిమందు ముసుగు 1-కి రు	50,55			
కాశపానీపాయకట్టు ,, ,,	70,75			
చెల్లము బా 1-కి ,,	85 0 0	45 8 0		
చింతపండు బా 1-కి ,,	80 0 0	52 8 0		

5. ఇనుము

పట్టా పకం బా 1-కి ,,	82 0 0	83 0 0		
చదిరంప ,, ,,	82 0 0	85 0 0		

6. లోహములు

నెండ్లి 100 తులంకు ,,	73 0 0	73 8 0		
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 10 0	21 12 0		
నవరము 1-కి ,,	13 13 0			
ఇత్తి బా 1-కి ,,	260 0 0	275 0 0		
రాగి డిటా ,,	235 0 0	300 0 0		
అస్కాచక్కర 2:6 పా గలది	84 8 0	85 4 0		

7. రంగులు అలిజరైసు

అల్పకృష్ణము 20 డిగ్రీలు ,,	70 0 0	72 0 0		
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,				
సింహం డిటా ,,	గుర్రం డిటా ,,			

8. దూది

బొండాచెట్టుపూరు 1-కి ,,	రు 300 0 0			
పల్నాడు దూది ,,	240 0 0			

9. నూలు

కోయంబూరు నెం. 1 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	8 0 0			
బెంగళు నెం. 1 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	6 0 0			
పుల్లూరు యేనుగ నెం. 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	8 8 0			
అహమదాబాదు నెం. 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,,	7 12 0			
నూరేయేనుగ నెం. 20 ,,	10 10 0			
జపాన్ నెం. 20 ,,				
,, ,, 40 ఏ తనియ అయినను ,,	18 6 0			
గోకాత్ నెం. 12 1/2 ,,	8 10 0			
కర్నూట్ నెం. 3 1/2 ,,	11 4 0			
14 1/2 స్క్రింక్ నుడి ,,	8 0 0			
నెం. 20 పెట్టె సింహం యీటె ,,	10 10 0			
నెం. 22 ,, ,,	10 14 0			
నెం. 12 1/2 పెట్టె పూరు ,,	8 8 0			
నెం. 14 1/2 ,, ,,	8 12 0			

వంటవాని సంతోషము

నేను తయారుచేసిన

నెపలు, మాంసావళము, బాభాళము
మున్నగునవి మిక్కిలి శ్లాఘించుచు
చున్నది. ఏలనగా నేను వాటినిన్నిటి
కిని కోల్ మాన్సు ఆవపించిని
వాడెదను. దీనిని కొంచము వీళ్ళతోకలిపి,
విత్తనముతో పుచ్చుకొనినను, గాని
యొక్క చుట్టి పొమ్మకే ముందు
గాక, మంచికీర్తి కేర్తి గలిగించును.

అది అన్ని అంగశ్లాఘించును తగరపు
డబ్బాలతోను, బుద్ధితోను క్రయము
చను దొరకును.

వర్తక గురు ను గమనింపుడు

అది కోల్ మాన్సు దిగా
యందవలెను.

No. 10.

వకటన

తిరుమల శ్రీ వే. కేశవరస్వామివారికి పు
డేళించి పంపబడు మణియార్ద్రులపై కము నగలు రిజి
స్టర్లు పుత్తరములు యీ మొదలైనవి లోగడ తిరు
మలతిరుపతివగైరా దేవస్థానముల దివాన్ పేష్కా
ర్లవారి పేరటికి పంపబడుచూపుంజినందుకు బదులు
గా యిది మొదలు తిరుమలతిరుపతివగైరా దేవస్థా
నముల విచారణకర్తలవారి పేరటికి పంపించవల
యునని తెలియచేయడమైనది.

శ్రీ నుహంతు ప్రయాగదానజీ,

విచారణకర్తలవారు.

కీరన నాయిలు అమ్మటకు
యే జెంట్లు కావలెను

వివరములకు వెక్ నెట్ లెనిను ఆజల్ కంపెనీ ఆఫ్
యిండియా లిమిటెడ్, వార్డు కౌన్సిల్స్ ఏజన్సీ లెనాటికి
వ్రాయవలెను.

జవ్వాజి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు.

సిద్ధముగనున్నది

శ్రీ కుమారరాజు కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు
బహద్దరు జమీందారుగారిచే వ్రాయబడిన

నాటకము బొబ్బిలి కథ మీర కౌద్రభయానక
భీష్మసంహారముతో చిత్రీకరింపబడినది వెల రు 1-0-0.
పేట బాపయ్య, గంపలనూడెంపేట్లు, కృష్ణాజిల్లా.

బెబ్బిలి మయిలవరం హాలులో
బందరు ఇండియన్ డ్రామెటిక్

కంపెనీ వారు
1925 సం॥ మార్చి నెల 21 ది శనివారంరాత్రి

చంద్రహాస

నాటకమును ప్రదర్శింతురు
మాజీజరు డి. వి. సుబ్బారావుగారు కంభీరస (గుప్త
బుద్ధి) పాత్రమును ధరింతురు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు, మృదాను 953
14.3-25 శనివారమునుండి 20.3-25 శుక్రవారమువరకు
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 3-15 గం||కు మాటానీగల్గుదు.
యూనివర్సల్ బ్రెవెన్ డజ్ సీరియల్
ది ఫాస్టు ఎక్స్ ప్రెస్సు రేండెబ్బాగము
ప్రవర్తింపబడుచును.
సుప్రసిద్ధులైన విల్లియం షేక్స్ పీర్ & ఎడ్ ముండుజాన్
అద్భుతచర్యలు చూడవలెను.

“కంటిలోని నలుసు” అండ్
“ప్రాచీనసాహిత్యము”

అచ్చగురున్నది

కవిసార్వభౌమ డాక్టరు రవీంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి వంగ
భాషయందలి “నోభేర బాలా,” “ప్రాచీనసాహిత్యము” లకు
ఐ. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ., ఎల్. టి. పండిత టి. రామ
శర్మగారి లాసర్విన యాంధ్రానువాదము. మొదటిది సామాజిక
నవల. పాత్రపావణ మత్స్యరూపము. గంభీర భావగర్భితము.
వెల రు 1-8-0. రెండవది ప్రాచీనసాహిత్య విమర్శనము. ఇట్టి
గ్రంథమాంధ్రమున నదిది; వెల రు 1-0-0. 30-4-1925 లోగా
సార్వరపంపుచాటికి రు 1-2-0, రు 0-12-0 పాత్రపే కనుక
మి యార్ద్రను త్వరగబంపుడు.

వి. వి. సుబ్బారావు, బి. ఏ., ఎల్. టి.

నత్తికొండ, కర్నూలుజిల్లా.

మదరాసు శాసనసభ

రాష్ట్రీయకప్పములు తగ్గింపవలెను

సభాకార్యక్రమము నాపుటకు
తీర్మాన మంగీకరింపబడెను

నిన్ను తీసినను ఫలహారానంతరము మదరాసు శాసనసభ్యులు డి|| బి|| యస్. డి. స్వామికణ్ణుపిళ్ళైగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై సర్. జేమ్సునింగ్నుగారు ప్రతిపాదనపై చర్చను సాగించి దీర్ఘమగుచర్చ జరిగినపిదప ప్రతిపాదన సేకరింపముగ నంగీకరించిరి.

ప్రతిపాదన:—“భారతశాసనసభయందు డిటిపల నంగీకరించిన రాష్ట్రీయకప్పముల తగ్గించుటకు భంగకరముగ ప్రతిపాదనను నంగీకరించుటలన నిరాప్రీతిగా గలుగు పరిస్థితుల వర్ధించుటకుగాను ఈ సభాకార్యక్రమమును నిలుపవలెను.”

పై ఉపపాదనపై సర్ జేమ్సునింగ్నుగారు రిటలు ముచ్చటించిరి. ఇదివరకు సభలో చర్చింపబడిన ప్రతిపాదన లన్నిటి కంటెను దీనిని సేను ముఖ్యమైనదిగా తలంచెదను. ఈసభవారందరయొక్కయు ఏకగ్రీవముగ సంపూర్ణమోదమును బడయవలసిన దీ తీర్మానము. గౌ|| సభ్యులెల్లరు గలసి విశేషముగ ఢిల్లీకొకసందేశమును పంపవలెను. ఉదయము ఈతీర్మానము చర్చింపబడునపుడు చిత్తూరుప్రతినిధు లగు గౌ|| సభ్యులు జూపెట్టిన ఉదారస్వభావమున కెంతయు సంతసించిరి. ప్రభుమును ఉపపాదించబడిన ప్రతిపాదన ప్రస్తుతము మార్పుచేయబడుట కష్టకారముగలదు. ఈపురాతనసమస్యపై సేను సభ్యులకాలపారణము చేయ నుద్దేశించెను. సేను ఏసంఘమునకు ప్రాతినిధ్యము వహించిరినో అసంఘ మివిషయములో సంతవరకు పనిజేసినో దానినించుక వివరించెదను. 1920 సం|| మే 26 న విట్టోరియా పురమందిరమున “మెట్టప్రభువుగారి ఆర్థికసంఘనీడికపై” అసమ్యుతిని జూపుటకుగాను బహిరంగసభ జరిగినది. సేనపుడు అధ్యక్షునిగనుండుట సంభవించినది. ప్రస్తుతము లామెంబరుగనున్న సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారిచే నొకతీర్మాన ముపపాదించబడి సర్. పి. త్యాగరామశెట్టిగారిచే బలపరపబడినది. “మదరాసు వర్తకసంఘము, దక్షిణఇండియా వర్తకసంఘము, మదరాసు ప్రెమ్సు అసోసియేషన్, భూస్వాములసంఘము, రాయత్యానీ భూస్వాములసంఘము, మదరాసు మహాజనసభ, నాలుకొట్టిసంఘము, మదరాసు లిబరల్ లీగు, సేమన్ హోమరులు లీగు, ద్రావిడసంఘము, మదరాసుకార్పొరేషను యస్. ఐ. యల్. యఫ్. సంఘములును, రాజధానియందలి కాకినాడ, కడపూరు, కొచ్చిను మున్నగుపట్టణములందలి వర్తకసంఘముల యొక్కయు యాజమాన్యమున జరుపబడిన ఈ మద్రాసుపాపాల సమావేశము, మెట్టప్రభువుగారి ఆర్థికసంఘ శిఫార్సులపై తమ తీర్పునుగలపమ్యుతిని వెలిబుచ్చుచు ఇతరధనవంతులగు రాజధానుల వ్యయభారమును మదరాసు రాజధానిపై త్రోయు విధానమునకై వగచుచున్నారు.” అని తీర్మానింపబడినది. పైతీర్మానము అన్నిసంఘముల ప్రాతినిధ్యమును గలిగియున్నది. కాని గతేరి సంతకముల మదరాసురాజధానికి రాష్ట్రీయకప్పములనుండి విముక్తి గలంగలేదు. అది మనవశమైయున్నది. మనకు వాగ్దత్తము చేయబడినది. మనమదరాసునుండి భారతశాసనసభకు పంపబడిన ప్రతినిధులే ఈ రాష్ట్రీయకప్పములనువిషమస్థితిలోనికి తెచ్చిఆటంకముల గలిగించుచున్నారు. ఆ ప్రతినిధులు తమమనస్సాక్షి బోధించిన ప్రకారము సమ్యుతియొసంగుట కాటంకములేదు. కాని తమకు ప్రతినిధులగు ఎత్తుకొనినవారి ఉద్దేశములను తమ రాజధాని యొక్క ఆవశ్యకములను త్రోసిపెట్టి, రాజకీయోద్దేశములనే ప్రధానముగ నైకొనుట భావ్యముగాదు. జెల్లీయందు ఆయన్యాయపట్టికపై వారలు సమ్యుతియొసంగుటచే ఈ రాజధానియందలి ప్రతివ్యక్తికిని అపాశుకరముగను, వ్యతిరేకముగను ప్రవర్తించినారు.

ఉప్పుపన్నును తగ్గించుట చాల ప్రమాదకరము. ఈ తీర్మానమును సేను ఇతరులప్రాశ్నాచూముపై ఉపపాదించుట లేదు. రాజధానికి మేలగలిగించు నుద్దేశముతోడనే సేనీపనికి గడంగినాను. ఉప్పుపన్ను తగ్గించుటకుల గొప్పవారి గలుగగలదు. ఉప్పుపన్ను తగ్గించుటకు సమ్యుతియొసంగినవారలపై నాకెట్టి నిరసనభావమున లేదు. కాని ఈసభయందు దొకపుడు నీలగిరికి ప్రాతినిధ్యమువహించిన యువకునిపేరు సమ్యుతియొసంగిన పట్టికయందు చూచినచెంబడి నాకు అపరిమితముగ విచారము గలిగినది.

సి. రామలింగారెడ్డి:—మణ్సుగంపెట్టిగారు సమ్యుతియొసంగిన యావిషయము ఏవత్తుమునకు సంబంధించినది గాదని తెలుపుచున్నాను.

సర్. జేమ్సునింగ్నుగారు:—సేను నా అభిప్రాయమును తెలుపించిరి. తిరుగు రాజీవు ఎన్నికలలో వోటుల లాతని విషయమై ఇచ్చవచ్చినటుల మెలంగదరు. ఈసమస్య చాల ముఖ్యమైనది. రాష్ట్రీయకప్పములందు తగ్గింపుగలిగిననేగాని ఇతర పన్నులందు తగ్గింపును అవసరములేదని మనము ఏకగ్రీవముగ ఢిల్లీకి సందేశముంపవలెను. అట్టితగ్గింపువచ్చినచో ప్రధానమంత్రి ఆలోచ్యమునకు ఎట్టిసాకార్యములగు వింసినో వానినెల్లను వారితే విడిచివేయుదును. అటులే మిగిలిన ఇతరులమంగ్రహమున తమతమ శాఖలందు సాకార్యము లొసంగగలరు.

డి|| బి|| యస్. క్రిష్ణన్ నాయరుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు, ఈ రాష్ట్రీయకప్పముల తగ్గింపులలో ఆటంకముగ వచ్చెడి మానుషములలో ప్రతిపై పన్ను సిద్ధాంతమందు తీసివేయబడుటకు తా మంగీకరించెదమనియు, అది ఈ రాజధానికి సంబంధించినది గాదనియు, ఉప్పుపన్నువిషయములో సింపున గ్రహముగార్లతో తా సేకరింపబడవలసినయు, మణుగు పై ఒకరూపాయకును, 1-4-0 మను గల వ్యత్యాసము వీడటకు అధికమైనదే యనియును పల్కిరి. 126 లక్షలు మనకు లభించినచో అది పలువిధములగు విభజింపబడును. దానిని రాజధానియంతకు పంచివెట్టిన ప్రతిజిల్లాకును అత్యల్పముగమొత్తము లభింపగలదు.

రా|| బి|| సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు ఉప్పుపన్నులందు తగ్గదలగవలయునను విషయములో ఎల్లరును ఏకాభిప్రాయమై యున్నారనియు, ఉప్పుపన్నుతగ్గించుటకు భారతశాసనసభయందు సమ్యుతి యొసంగిన తమ ప్రతినిధులకు వారివారి వోటులసంఘముల యామోదము గలదనియు, వారిబాధ్యతలను, వారిని ఎత్తుకొనినవారి బాధ్యతలను వారు బాగుగ గుర్తించియే అటుల సమ్యుతి లొసంగినదియు, జాతీయసమస్యలందు ప్రత్యేకవ్యక్తి లాభములనుజూడదగదనియు, సర్ జేమ్సునింగ్నుగారు భారతశాసనసభయందలి సభ్యులప్రవర్తనను నిరసించుట గర్హ్యమనియు పల్కిరి.

పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు ప్రస్తుతపరిస్థితులకు మెట్టప్రభువుగారు శాధ్యులుగాని భారతశాసనసభ్యులు బాధ్యులుగావలసినయు, ఉప్పుపన్నుతగ్గట సుభనుచకమనియు, అందుచే ఉప్పు అధికముగ ఉపయోగింపబడి ఆదాయము న్నిధిగా గలదనియు, పన్నునందలితగ్గింపు స్వల్పమైనను 100 కి 20 వ వంతు తగ్గింపబడినదనియు, రాష్ట్రీయకప్పములను మొత్తములకు సరిపెట్టుటచే సవరించుకొనవచ్చుననియు పల్కిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—ప్రతిపాదనముఖ్యమైనది గాని లేక అత్యవసరమైనది గాదనియు, భారతశాసనసభ్యులు ఉప్పుపన్ను తగ్గించుటకు సమ్యుతి యొసంగుటలో తమధర్మమును క్రమముగ నిర్వహించినదియు, రాష్ట్రీయకప్పములందు తగ్గింపురానిచో గౌ|| మంత్రులు ఈవిషయములో సరియగుచర్చ దీసికొనకుండుటయే కాకగనునియు, భారతశాసనసభయందలి తమప్రతినిధులు వీడవారలపరిస్థితుల గుర్తించి ఉప్పుపన్ను తగ్గింపునకు సమ్యుతి యొసంగినదియు, దేశీయతెవ్వరును ఇందులకు వ్యతిరేకముగ లేరనియు, మీదుమిక్కిలి వారి కత్యంత కృతజ్ఞులై యున్నారనియు సర్ జేమ్సునింగ్నుగారివలెనే నాయను తాముచేయునది దేశద్రేయమని విశ్వసించియే చేసినదియు, ఉప్పుపన్ను ప్రతిపన్ను తగ్గించుటకును, రాష్ట్రీయకప్పముల తగ్గింపునకును తా మంగీకరించెదమని పల్కిరి.

జి. పి. సల్లానాగారు ఉప్పుపన్నునందు ఏమాత్రము తగ్గింపుగలిగినను వీడవారికి గొప్పలాభమే యని పల్కిరి.

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు:—సేను ఉప్పుపన్ను తగ్గింపును, ప్రతిపన్ను తగ్గింపునకును వ్యతిరేకముగాను. రాష్ట్రీయకప్పముల తగ్గింపునకును ప్రతిపాదనగాను గాని తెలియించు ఒకటి ఎన్నుకొనవలసినవచ్చినచో దేశలాభమునగుర్తించి 126 లక్షల రాష్ట్రీయకప్పమునందలి తగ్గింపునకే నాసమ్యుతి యొసంగదను. మన ఆయన్యాయపట్టికయందు చాల చోటుగలదు. కావున ఈధనము రానిచో త్రొత్తపన్నుల విధింపవలసియుండును. కొందరు దేశభక్తినిగలిగించి మాట్లాడిరి. నాకది అర్థమగుటలేదు. ప్రజలపై నూతనపన్నులు విధించుట ఎరుంగక వీరీసభలు జేయుటగావోలు! స్వరాజ్యపక్షమునకు ప్రజలొసంగిన ధనము ఏమైనది?

సత్యమూర్తిగారు:—గౌ|| సభ్యుడు తనకు తెలియని విషయముం దిట్టిపీరిమాటులు చెప్పటం ఉచితముగాదు. పలువురుసభ్యులు “క్రమము, క్రమము” అని అరచిరి. అధ్యక్షులు సత్యమూర్తిగారు రిటలుపెట్టటం అక్రమమని

యు అమాటును వారుపసంహరించుకొనవలెననియు కోరగ సత్యమూర్తిగారు రిటలుపెట్టించిరి.

పి. అంజనేయులుగారు సర్ కె. వి. రెడ్డిగారికి ప్రత్యుత్తరమొసంగుచు, రాష్ట్రీయకప్పములకును, ఉప్పుపన్ను తగ్గింపునకును ఎట్టిసంబంధము లేదనియు, రెండుఅంశములు వేర్వేరుగ విడిచి చర్చింపదగుననియు పల్కిరి.

గౌ|| పానుగల్లురాజుగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు ఉప్పుపన్ను తగ్గించుట లేక రాష్ట్రీయకప్పములందు తగ్గింపు జేయుట యనునదియే విచారణీయముగ సమస్య యనిగూ, ఉప్పుపన్నుతగ్గడూ 20 లేక 25 లక్షలయొక్కమే యగును. గాని రాష్ట్రీయకప్పముల విషయములో 126 లక్షలు అగుచున్నది. పన్నుతము ఆయన్యాయపట్టికయందు చాల చోటుగలదు. అట్టిచో దేశము త్రొత్తపన్నులకు సంక్రమముగలేదు. కావున ఉప్పుపన్నునో, లేక ఉప్పుములందలి తగ్గింపునో వదులుకొనుటకు వోటులే బాధ్యులని పల్కిరి.

ఒక సవరణ

సర్ జేమ్సునింగ్నుగారు తమతీర్మానమును క్రిందివిధముగ సవరణ గావించిరి.

“ఈ రాజధాని రాష్ట్రీయకప్పముల చెల్లించువిషయములో కలిగిన ప్రస్తుతపరిస్థితులను, అందుచే గలుగబోవు ఫలితములను విచారించుటకుగాను సభాకార్యక్రమము నాపుట చేయవలెనని తీర్మానించుచున్నాను.”

రా|| బి|| సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారు సవరణ నాకేపించుచు అయ్యది క్రమభిన్నమనిరి. 12 వ స్టాండింగు ఆర్డరు ననుసరించి కార్యక్రమమునాపుతీర్మానముకట్టి చర్చింపబడుమండ నీస్థితిలో సవరణగావించుట క్రమభిన్నమనిరి.

అధ్యక్షులు సవరణ క్రమభిన్నముగాదని నిర్ణయమొసంగినపిదప డి|| బి|| యస్. క్రిష్ణన్ నాయర్ గారు సవరింపబడినవిధముగ తీర్మానమును బలపరచిరి.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—సవరణ చేయబడినట్టి కార్యక్రమము నాపు తీర్మానము నుపపాదించుటకు గవర్నరుగారి ఆమోదమును బడయవలెననిరి.

అధ్యక్షులు ప్రతిపాదన క్రమమని పల్కిరి.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు తీర్మానముందు వివరింపబడిన పరిస్థితు లిదివరకే సంభవించినవా లేక సంభవింపవచ్చునా తెలుపగోరిరి.

గౌ|| ఆర్. పి. గ్రహముగారు స్థితిగతుల వివరించుచు భారతప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయకప్పములందు తగ్గింపు నొసంగదలచినచో ఎటులైనను ఇవ్వవచ్చుననియు, గత 4 సం|| లనుండియు భారతప్రభుత్వము వారెట్టి తగ్గింపు నొసంగియుండలేదనియు, ఈశాసనసభ్యుల సలహాను మన్నింప బడలేదనియు, ప్రస్తుతము కొద్ది అవకాశముగలదు కావున గౌ|| సభ్యులు ఈతరుణమును బోగోట్టవలసిన కోరిరి.

సి. రామలింగారెడ్డిగారు తీర్మానమును తానుంగీకరించునెడల ఉప్పుపన్ను ప్రతిపన్నులను తగ్గించుటకు తామెంతమాత్రము వ్యతిరేకులము గామని తెలియగోరి. ఈ తీర్మానమువలన గవర్నరు జనరలుగాడు తమ సర్టిఫికేట్టు అధికారము నుపయోగించుటకు మేము సమ్యుతి జూపుచున్నామని ఆరముగారాదు అని పల్కిరి.

అల్వాన్ ఆలీఖానుగారు తీర్మానముపై చర్చనాపుటకు ప్రతిపాదన పల్కిరి.

పిదప సవరించిన విధమున తీర్మానము వోటుకుపెట్టబడి ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడెను.

4-40 ని||లకు సభ్యు లంతట సభను నిలిపివేసిరి.

బెంగాలు నూతన మంత్రివ ము

కేంద్రజాతీయ మహమ్మదీయ సంఘటిక సము కలకత్తా, మార్చి 19:— మరయొకముసం. ఉని నూతన మంత్రివర్గమందు నియమింపవలయునని కేంద్ర జాతీయ మహమ్మదీయసంఘము తీర్మానముగావించెను. (ఆ. పే.)

రేవల్వే డి|| మునసబుకోర్టులో

ఫయిల్ అనలు నెం 8/25 రు లోని ప్రతివాది అయిన శిష్టా గంగాధరశాస్త్రిగారు దావా నోటీసు నిమిత్తము 23-3-25 తేదీకి వాయిదావేయబడినది. తెనాలి } కొంసమూడి శ్రీరాములు, 20-3-25 } వాదితరపుపేదరు.

భారత శాసనసభ

నిర్బంధశాసనములను తొలగించుట

పట్టుగారి చట్టము అంగీకరింపబడెను

71 నుండి అనుకూలముగాను, 40 నుండి ప్రతికూలముగాను ఓటిచ్చిరి

పంజాబు ఘోరభూతుకములకు సంబంధించిన శాసనము మాత్రము

పట్టుగారి చట్టమునుండి తీసివేయబడెను

ఫిరీ, మార్చి 19:— అధికారేతర చట్టములను విచారించుటకు మరయొక దినము నేర్పాటు చేయఁబడినది రంగస్వామి అయ్యంగారి రడిగిరి. అట్లు చేయజాలనని హోం మెంబరు చెప్పెను.

నేటివ్యవహార మంతయు అధికారేతర చట్టములకు సంబంధించినది.

పట్టుగారి చట్టము

ప్రత్యేకముగా చేయబడిన నిర్బంధశాసనములను తొలగించు తీరుపట్టును విచారించుటకు జై. పట్టుగారు ప్రతిపాదించిరి. అచరనాథుగారు గట్టిగా వారిని బలపరచిరి.

అభయంకరుగారు

అ రాజక ము ని న యె వ్య రి కి ని యిష్ట ము లేదు. అ రాజక ము దు లకు గూ డ యిష్ట ము లేదు. కాని నిర్బంధములను పెట్టినమాత్రమున అ రాజక ము చచ్చి పోదు. ప్రజాభిప్రాయమును తక్కువనకుండు ప్రభుత్వమువారిక శతాబ్దమునుండి రాజ్యముచేయుచున్నార రహస్యాశ్వేషులు (సి. ఐ. డి.) వారి చర్యలవలననే అరాజకవాదు లెక్కువైరి. లేనిపోని అసమానములను తెచ్చిపెట్టుకొని నిర్బంధములను పెట్టి ఆశాఖ అరాజకవాదుల నెక్కువజేసినది. ఇటీవల నేనేను పాట్నాకుపోవుచుండగా టిక్కలు తనిఖీచేసేవాడొకడు వచ్చి నా టిక్కలునెంబరును తీసికొనెను. ఎందుకనిననుడుగగా పోలీసువారికి గావలెనని చెప్పెను. అని చెప్పిరి.

హోం మెంబరు:— నా టిక్కలునెంబరు అనేకపర్యాయములు తీసుకొనబడినది. (నవ్వు)

అభయంకరుగారు:— వారినేర్పరచిన వాణియొకే వచ్చుచున్నారా? అట్లయిన సంతోషమే తిరిగివచ్చు ప్రభుత్వమువారి వరకే నెత్తిపైకెక్కియున్నారు. అచ్చటినుండి దిగి ప్రజాభిప్రాయమునకు లోబడ వలెను. అది క్రమముగా జరుగ వలెనో గలదో గోళముగా జరుగవలెనో ప్రభుత్వవారే యేర్పరచుకొనవలెను. (జిన్నాగారు వినుడు, వినుడు) ప్రజలకష్టమైన ప్రభుత్వము స్థాపింపబడినయెడల అరాజకము భూమిలో మైశలోతున పూడ్చిపెట్టబడునుగదా.

రంగాచారిగారి రొకనవరణ ప్రతిపాదించుచు

తమయుద్దేశ్యములను తెలియజేయుట

రంగాచారిగారి సవరణకు ప్రతిపాదించుచు తమసవరణనిట్టియొక్క యుద్దేశ్యము నీరీతిగా చెప్పెను:— నాయుద్దేశ్యము యీచట్టమున కడ్డుపెట్టవలెనని గాదు. సభవారంగీకరించుటకు మార్గమును సాఫల్యమునకు చేరుటయు సహేతుకముగా కొనబడి దేశక్షేమమునకై స్టేటుకౌన్సిలు వారు గూడ దీనినివెంటనే అంగీకరింపవలెనని నాయుద్దేశ్యము స్టేటుకౌన్సిలు వారంగీకరింపకపోయినయెడల యిచ్చట మన మంగీకరించి ప్రయోజనములేదు. మనము నిశ్చయముగా యీచట్టము నామోదించి అనుబంధములను దానిని సహేతుకముగా చేయవలెను. నిర్బంధశాసనముల సంఖ్యమువారి నివేదికమును బట్టి నేను మాట్లాడుచున్నాను. విదేశీయులకు సంబంధించి, విదేశసంస్థానములతో స్నేహమును కల్పించుకొనుట విదేశీయులనుండి అపాయముకలుగకుండు శాంతిని రక్షణనునెలకొల్పుట విదేశీసంబంధించిన కి.ఎ. రెగ్యులేషనును ప్రయోగింపబడుటలో పములున్నవి నేనెప్పుడును వివరించెను. కాని అంతరికలహములు కలుగుననేసామతో మనుష్యులను నిలిపివేయుటలో మాత్రము యీరెగ్యులేషను యిచ్చునచ్చినరీతిని ప్రయోగింపబడుచున్నది.

సవరణ

కాబట్టి అంతరికలహముల సంబంధమున మనుష్యులను నిలిపివేయు అధికారము సహద్దురాష్ట్రము తెలూచిస్థానము పంజాబులోని డేరాగాజిఖాన్ జిల్లాలవిషయమునమాత్రమే ప్రయోగింపబడునట్లు తగ్గించవలెనని యీ కి.ఎ. రెగ్యులేషను సవరణజేయుచున్నాను. సరిహద్దులో ప్రభుత్వమువారి కియధికారముండుట మిక్కిలి యవసరము. ఈ రెగ్యులేషను ప్రయోగములో మనము మితిశీర్షుడవలయునని మరయొక దానిని మరయొక దానిని ప్రవేశపెట్టుటకు దానిని పూర్తిగా తీసివేయరాదు.

కాముండుట మిక్కిలి యవసరము. ఈ రెగ్యులేషను ప్రయోగములో మనము మితిశీర్షుడవలయునని మరయొక దానిని మరయొక దానిని ప్రవేశపెట్టుటకు దానిని పూర్తిగా తీసివేయరాదు.

దానిని సాధ్యమైనంత త్వరలో మరయొక శాసనమును ప్రవేశపెట్టుటకు సంసిద్ధులమైయున్నామని ప్రభుత్వము వారు చెప్పగలరాయని జిన్నాగారి రడిగిరి.

ఆ విధముగా నేను చెప్పజాలనని హోం మెంబరు చెప్పెను.

హోం మెంబరు జనాబు సంతృప్తికరముగా లేక పోయినను బాధ్యత విషయమున ప్రభుత్వమువారి కొకపాతము నీయవలయున్నదని రంగాచారిగారు చెప్పిరి. (నవ్వు.)

ఇతర యుద్దేశ్యము

పంజాబు ఘోరదుర్ఘటములకు సంబంధించిన శాసనమును, 1850 సం॥ స్టేటు థైలీలశాసనమును తొలగింపగూడదని యు, చెన్నపురి బొంబాయి స్టేటు థైలీల నిబంధనలు తొలగింపబడవలెననియు నాయన సవరణలయొక్క యితర యుద్దేశ్యము. కాని ఒకవిధముగా సవరణ చేసియుంచుచున్న చెప్పిన బెంగాలు కి వ రిగ్యులేషను అవసరమైనట్లయిన బొంబాయి చెన్నపురులకు అనువర్తించబట్టయిన పై విధముగానుండవలసినదని యాయన యుద్దేశ్యము. ఈ రిగ్యులేషన్ ప్రకారము నిలిపివేయబడిన ఒక మనుష్యుని పైన జరిగిన చర్యలను గురించి గూర్చున్నమైన రికార్డులను హోల్డరువారికి పంపునట్లును యీతని నిలిపివేయుట అక్రమమున హోల్డరువారికి తోచినయెడల వానిని తత్క్షణమే విడుదల చేయునట్లును ఏర్పాటుండువలెనని చెప్పిరి. ఈ నిబంధనల క్రిందను శాసనముల క్రిందను అరెస్టు చేయబడినవారిని యీ నిబంధనలు తొలగింపబడినవి విడుదల చేయుటకు పూర్వము ప్రభుత్వమువారికి ఆరునెలల వ్యవధినిచ్చదని చెప్పెను. ఆయన యీ సవరణల నొక్కటొక్కటిగా ప్రతిపాదించెను. థైలీలను విడుదలచేయుటకు ముందు ప్రభుత్వమువారికి ఆరునెలల వ్యవధియుండవలెననికూడ ఆయన ప్రతిపాదించెను.

1915 నుండి పంజాబులో జరిగిన నిర్బంధములనుగూర్చి లాలాభునీచందుగారు వివరముగామాట్లాడిరి. అరెస్టుచేయబడిన వారిని గురించి ఆయన మాట్లాడునపుడు యింకను శాసనములు రద్దుచేయబడలేదుగాన జాగ్రత్తగా మాటలాడవలసిన దని ఆయనకు చెప్పిరి.

రంగస్వామి అయ్యంగారు

సహేతుకముగా నుండవలెననే ఆశురతలో రంగాచారిగారు సభవారు ఐదలిపెట్టబాలనటువంటి మాత్రములతో అనవసర జోక్యము కలిగించుకొను చున్నట్లు రంగస్వామియ్యంగారు తలచిరి. ఇతరులచేయున్న రాష్ట్రముల కొరకై యెట్టి శాసనమునైన జేయుటకు నేడు ప్రభుత్వమువారికి సర్వాధికారమును గలవనియు, కాబట్టి సరిహద్దు రాష్ట్రమునకును యితర రాష్ట్రములకును మాత్రమే కి వ రిగ్యులేషను నుంచ అవసరములేదనియు ఆయన రంగాచారిగారికి జ్ఞాపకము జేసిరి.

రంగాచారిగారి రద్దుచచ్చి యిట్లనిరి:—కార్య నిర్వహణాధికారముక్రింద కి వ రెగ్యులేషను నిర్ణయములను ప్రభుత్వమువారికి రెవరవలయున స్టేటుకౌన్సిలువారు మరింత గోలపెట్టెదరు.

రంగస్వామి అయ్యంగారు:—దాని నేర్పరచుచు నేను చెప్పబలేదు. ఆ రిగ్యులేషనును గ ను క ర ద్దు పరచినట్లయిన సరిహద్దులోనున్న అపాయకరము మనుష్యులను స్వాధీనపరచుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారికి తగిన యధికారముండదని నేను చెప్పుచున్నాను. మరియు మామూలు 'లా' ప్రకారము నుపయోగించియే ప్రభుత్వమువారు అపాయకరము మనుష్యులను లోబరచుకొనవచ్చును. అట్టివో యీ రిగ్యులేషనును దును? ప్రభుత్వమువారికి విశేషాధికారము కావలసియున్నవారిని శాసనసభకు వచ్చి తమవత్తములను తెలుపుకొనినందు.

జిన్నాగారు రంగాచారిగారి కభ్యంతరము చెప్పట

రంగాచారిగారి కడ్డుచెప్పుచు జిన్నాగారి టిప్పనిరి:—ఈ రెగ్యులేషను అంతరికలహములను బాహ్యకలహములను ఆపుటకై యుద్దేశింపబడినది. బాహ్యకలహముల విషయమున నొక ప్రశ్నను అడుగుచున్నాను. ప్రపంచములో నాగరికతగల దేశమునైనను స్నేహముగానున్న రాజ్యమున కిష్టములేని యొక మనుష్యుని విచారణలేకుండు నిలిపివేయుట కంగీకరించునా? బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు విప్లవకారియగు యం. యస్. రాయగారిని గురించి చెప్పినప్పుడు ప్రాంసు దేశమేమి చేసెను. కిక్కురు, కిక్కురు, కిక్కురు ప్రాంసులోనుండి లేచిపోయిరి చెప్పెను. ఇంకొక ప్రభుత్వము వారికిగూడ విదేశీయుల శాసనముక్రింద మనుష్యులను దేశములోనుండి పంపివేయుట కధికారముగలదు. విచారణ లేకుండు తన తరపున వాదించుకొనుటకైన యవకాశ మియ్యకుండు మనుష్యునియొక్క స్వాతంత్ర్యము నేల తీసివేయవలెను.

అంతరికలహముల విషయమున పంజాబులోని కొన్ని జిల్లాలలోను సరిహద్దులలోను చిక్కులు గలవనినేనొప్పుకొనియెదను. కావున ఆచట్టములోనుండి పంజాబు ఘోరభూతుక శాసనమును మాత్రము తీసివేయవలెనని నేను పట్టుగారికి సలహా చెప్పెదను. ప్రభుత్వమువారు యీ సభలోనికి తీసుకొనివచ్చు యేమిదైననైన విచారించుటకు నేను సంసిద్ధుడనైయున్నాను, కాని రంగాచారిగారి సవరణలను మాత్రము ఒప్పుకొనను.

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు

కిక్కులు సరిహద్దు రాష్ట్రములోనేగాదు

అన్ని చోట్లను గలవు

పట్టుగారి చట్టమును కదలింపకుండు నుంచినయెడల చాలనులభముగా నుండెడిది. కాని రంగాచారిగారు సమస్యను సులభముచేయు నుద్దేశ్యముతో సవరణను దీసుకొనివచ్చి నిరంకుశాధికారులైనను స్వరాజ్యమువారైనను కార్యనిర్వహణ ప్రభుత్వమువారి యెదుర్కొనవలసిన కష్టముల నొప్పుకొనుచున్నారు.

రంగాచారిగారి కొంతవరకు సరిసితులను తెలిసికొని తమమానవలకు రిజిస్ట్రేషన్ లానుకమిటీవారి శిఫార్సుల నాధారముచేసియున్నారు. వాటినివలలలో పెట్టవలసిన సమయమప్పుడేరాలేదనియు మదరాసు నిబంధనను మోస్తా విప్లవము సంబంధమున యొప్పుడో యొక సారి ప్రయోగింపవలసి వచ్చుననియు ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యమై యున్నది. నేను భూతదయగలవాడను. ప్రజలను జెయిలుకు పంపించుట యన నేను సంతోషింపను. రంగాచారిగారు అపాయము ఒక్క సరిహద్దు ప్రాంతముననే కలదని తలంచుచున్నారు. అట్లుగాదు. నిషిద్ధ ప్రచారములెట్లు ప్రకటింపబడినవో యితర చోట్లలో నిషిద్ధ ప్రచారమెట్లు జరిగినదో మీకు తెలిసియుంటిని. శాసనముచేయుట అవసరమని ప్రభుత్వమువారు తలచి యెడల దానిని పరీక్షించి సోమవారమునాడు బెంగాలు ఆర్డినేన్సు శాసనమున కనుబంధముగ ఒక చిట్టను ప్రవేశపెట్టెదను.

శాసనములు రద్దుచేయబడుట అమలులోనికి వచ్చిన రి నెలలవరకు మనుష్యులను విడుదలజేయకూడదని రంగాచారిగారు ప్రతిపాదించిన సవరణకు హోం మెంబరు అనుకూలముగా నుండెను.

సవరణ ఓడిపోవుట

సవరణ ఓటుకు పెట్టబడి ఓడిపోయెను. 64 ఓట్లు ప్రతికూలముగాను 50 ఓట్లు అనుకూలముగాను యాయబడెను. సభ వారప్పుడు ఫలావరమునకు లేచిరి.

రంగాచారిగారి మరియొకసవరణకూడ ఓడిపోయెను

ఫలహారాంతరమున రంగాచారిగారు అంతరికలహముల సంబంధమున యేర్పాటుచేయబడిన బెంగాలు రెగ్యులేషనును సరిహద్దురాష్ట్రము, తెలూచిస్థానము, డేరాఖాజీ ఖాన్ జిల్లా ల కనువర్తింపజేయుటలో కొంతతగ్గించి అనువర్తింపజేయవలెననియు ఆరిగ్యులేషనుయొక్క ఉపోద్ఘాతమును గూడ సవరణజేయవలెననియు ప్రతిపాదించిరి.

మణ్సుగం చెట్టిగారి ఆశ్చర్యము

ఆయుధోద్ఘాతములోనున్న "ప్రభుత్వమువారి కారణములు" అనేమాటల నాధారముచేసుకొని ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి తప్పునైన యేమనుష్యులైన అరెస్టు చేయుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనమునైన అరాజకస్థితిని తీసుకొనివచ్చి నారు. రంగాచారిగారివైఖరికూడ నాకాశ్చర్యము కలిగించుచున్నదని మణ్సుగం చెట్టిగారు చెప్పిరి.

రంగాచారిగారి యభిప్రాయమును గ్రహించి సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డిమన్ గారు సవరణను బలపరచిరి.

రంగాచారిగారి సవరణ అంగీకరింపబడిన యెడల సవరణ చేయబడినట్లుగానే ప్రభుత్వము వారచట్టము నంగీకరింతురాయని రామచంద్రరావు గారడిగిరి.

ఈసవరణ సవరించినను ప్రభుత్వమువారు మొత్తముగా చట్టమును నిరాకరింపవచ్చునని హోం మెంబరు చెప్పెను.

రంగారాజుగారి సవరణ ఓటును పెట్టగా 68 ఓట్లు ప్రతిపక్షముగా వచ్చి ఓడిపోయెను. అనుకూలముగా 41 ఓట్లును త్రము వచ్చెను.

చట్టములో నివర్తన అంగీకరింపబడెను

చట్టములో నివర్తన అంగీకరింపబడెను (పరిపాలన) 20 ఓట్లు అనుకూలముగా వచ్చి అంగీకరింపబడెను (పరిపాలన) 80 ఓట్లు వచ్చెను. (ప్రభుత్వము) నివర్తన అంగీకరించిరి.

మరియు ప్రతిపక్షము

రక్తాక్షిణమును శాసనములనుండి పంజాబు ఘోర ఘాతములకు సంబంధించిన శాసనమును తొలగింపవలసినదని రంగారాజుగారు ప్రతిపాదించిరి. వారిట్లు చెప్పిరి: సభవారందఱు లోనైన నన్ను బలపరచెదనని నమ్మెదను. (నవ్వు) ఈ శాసనమును రద్దుచేయుట పాతకమని నాయుడేశ్యము.

పటేలుగారు

ఈ శాసనమును రద్దుచేయుటకు పాతకమని నాయుడేశ్యము. ఈ శాసనమునకు బెంగాలు అర్జి నెన్ను శాసనమునకు భేదములేదని నాయుడేశ్యము. సంఘీభావముతో ప్రభుత్వమువారి సెయింగ్స్ నడవెనని నాయుడేశ్యము. రంగారాజుగారి సవరణ కంగీరించుట నాకిష్టమే. (నవ్వు)

పిసానకు కంటాన్ మెంటు రైల్వే స్టేషను వద్ద జరిగిన కొట్లాటను తెలియజేసి శాసనమును రద్దుచేయుట అక్కరలేదని హాం మెంబర్ డిగ్రీ. రంగారాజుగారు సరిహద్దుకు పోయి యున్నారు. కావుననే వారు పంజాబు ఘోర ఘాతములకు సంబంధించిన శాసనమును రద్దుచేయుట పాతకమని చెప్పి యున్నారు.

జిన్నా గారు చుంచుచు చెప్పట

మహా ప్రేమకలిగి హత్యలు జేసిరి. వారికి సంబంధించినది గనుక అట్లునుంచుటయే తమయొద్దేవుని జిన్నా గారు చెప్పిరి. న్యాయమును నెలకొల్పుటకై విపరీతమైన పద్ధతులు పెట్టిన క్కరలేదు. ఈ శాసనము చాలకాలమునుండి యున్నను దానిని గురించి యెట్టి ఫిర్యాదులును రాలేదు. ఈ శాసనము నుంచుచు చెప్పటవలన అవసరమైనప్పుడెల్ల ప్రభుత్వమువారికి సహాయము జేయుటయే యీ శాసనము యొద్దేవుని హాం మెంబర్ డిగ్రీ పవలెను.

పంజాబు ఘోరములకు సంబంధించిన శాసనమును మే డ్యూలునుండి తొలగించుటకు సభవారే క్రగ్రముగా నంగీకరించిరి

పటేలుగారి ప్రతిపాదన

ప్రాన్యముగారి అభ్యంతరము

తరువాత పటేలుగారి సవరణ చేయబడిన తమచిట్టను అంగీకరింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

సర్ మోస్టి ప్రాన్యముగారిట్లు అభ్యంతరము చెప్పిరి: దుండగములు జరిగిన తరువాత కిక్కిరింపటం తొ దుండగములు జరుగకుండ అపివేయుటయే మంచియు నున్నది. అట్లుగా ప్రతిపక్షమునకు మైసెడి.

ఇంగ్లాండులో సైతముకప్పుకు పార్లమెంటు శాసనము వల్ల హెచ్చుతగులు కార్యము అట్లు ను నిలిపివేయవలసివచ్చెను. హిందూదేశ పరిస్థితులకు తగినట్లుగా యిచ్చుటగూడ హెచ్చుతగులు కార్యమును పెట్టవలసిన దిగును తెంతో దూరమునలేవు కాని మీరు కార్యనిర్వహణ నిర్ణయవారిని నమ్మవలెను. అసాధారణమైన యేర్పాట్లలో యేవో అపాయములున్నవిని హైందవ రాజకీయ వేత్తలెప్పుడును అనుమానించుచుండురు. పటేలుగారి తీర్మానముగూడకొంత అనుమానమును నూచించుచున్నది. లా ఆర్డరులను నిలుపుటకు జాభ్యంతరము ప్రతి ప్రభుత్వమునకును తగిన యధికారముండవలెను. ఈ నిర్ణయమును మిక్కిలి యవసరము రాజ్యత్రాసాభ్యంతరము గురించిన శాసనము మునుపటికంటె యిప్పుడెక్కువ యవసరము. ఇట్టి యధికారమును తీసివేసినయెడల ఫలితమేమగునో మిక్కిలి క్లిష్టగా నాలోచింపవలెను. అట్టి యధికారమును దుర్వినియోగముచేయవలసిన నాకు కార్యనిర్వహణమునందు నమ్మకముకలదు.

రంగయ్యగారు ప్రభుత్వమును ఖండించుట

స్వరాజ్యపక్షమును రూపుమాపివేయుటకై నిర్బంధ శాసనములు బయటపెట్టిన ప్రభుత్వమువారిని రంగయ్యగారు ఖండించిరి. విప్లవకామినిగి ప్రమాణముచేయుట మిక్కిలి విచిత్రమైన పనికి దెంగాలు శాసనసభలోని యిద్దరు స్వరాజ్యవాదులు రాజుగారి యెడల భక్తిగలిగి యుండుమని ప్రమాణములను గైకొనిన పిదప విప్లవకరమైన పద్ధతులలో ప్రవేశించగలరా? అలాగుననే కలకత్తా కాంగ్రెస్ కేవల జయమునకు ప్రయత్నించిన యన్యోసి, జోనుగారిని తొలగించిరి

ఆరిగ్యులేషన్ మినా సాధారణమైన పంజాబు ఘోర ఘాతములకు సంబంధించిన శాసనమును మోస్తాదురాగతములకు సంబంధించిన శాసనమును మార్పుచేయుటాడవని జిన్నా గారు మామూలు సవరణను ప్రతిపాదించిరి. అవసరమైనయెడల అట్టి మార్పుచేయుటానికొకటి జరుగునని హాం మెంబర్ చెప్పెను.

తన సవరణ లామోదించబడుట తన కిష్టముగావున తాను బలపరచెదనని రంగారాజుగారు చెప్పిరి. (వినుడు వినుడు) రిపై నీవులాను కమిటీవారి రిపోర్టును ప్రభుత్వమువారములలో పెట్టవలెను ఆయన విచారించెను.

సర్ అలెగ్జాండరు మజిమనుగా రద్దుచేప్పట

విదేశీయులకు దేశమునుండి వెడలగొట్టవచ్చు సమయము రుగదా మన దేశములనే యితర దేశములు వెడలగొట్టిన మిరమి చేయుదురు? అని సర్ అలెగ్జాండరు మజిమనుగా నిర్భయంతరములను తెన్నుపెట్టిరి. వారిని అబద్ధము లాడువారని రంగయ్యగారు చెప్పినారు. స్వరాజ్య పక్షమును చెనరగొట్టవలెనని యుద్దేశ్యముతో యావిధానమునమును ప్రభుత్వము వారవలంబించుచున్నారని అదియే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యమైనయెడల నదిసరిగా ప్రయోగించబడలేదు. పటేలుగారికి సంబంధించిన తీవ్రతకు పంజాబు రంజములకు సంబంధించిన శాసనము నుగూడ తొలగించు బిల్లును తీసుక రావలసినదని చెప్పి యున్నారు. పటేలుగారి అభిప్రాయము స్పష్టముగానే తెలియదున్నది. బిల్లులను రద్దుచేసిగాని సభ్యులను నిరాకరించిగాని కార్యనిర్వాహణ వర్గమునకు అధికారము లేకుండ జేయవలెనని ఆయన తలచుచున్నాడు. ఈ చట్టమును నేను తప్పక అడ్డుపెట్టవలెను.

పటేలుగారి చట్టము అంగీకరింపబడెను

ఓట్లు తీసికొనగా పటేలుగారి చట్టము జయమొందెను. 71 ఓట్లు అనుకూలముగాను 40 ఓట్లు ప్రతిపక్షముగాను వచ్చెను. డాక్టరు గౌరుగారి తీర్మానము విషయమున సభవారు యునుటల అంగీకారమును సై నెలెట్ట కమిటీవారి నిశ్చయమును విచారణలోనికి తీసుకొనిరి. ఈ బిల్లును మిగతా చట్ట సోమ వారమునాటికి నిలిపివేయబడెను.

సభ తిరిగి శనివారమునాడు జరుగును. (అ. ప్రె.)

రాష్ట్రీయ శాసనసభలందు

బడ్జెటుపై చర్చ

బర్మా శాసనసభ

రత్నకర్ణులచర్చ సభిజేపించుట

రంగారాజు, మార్చి 19:— బర్మా శాసనసభలో తేలియ (అంగ్ల) రాజకీయ సంస్థలకు ఖర్చుల క్రింద రు. 2,89,000 లు, దేశీయ సంస్థలకు రు. 10 లు. దానిని సభ్యుల అంగీకరించి సాధారణ పరిపాలనా ఖర్చులు చర్చకు వచ్చినప్పుడు రత్నకర్ణుల కాఖలో నొక లక్ష రూపాయల కంటే ఎక్కువ ఖర్చును సవరణ చేయవలెనని ప్రతిపాదించుచు నిసంస్థల ఖర్చు తక్కువగానున్నదిగాని, సమీక్షాత్మకము తక్కువగా నున్నదని. దేశీయ సంస్థలకు సమాధానమిచ్చుచు. ఖర్చులు తగ్గింపవలెననియు, దానివలన పాలనకుండు చాలలోటులు వచ్చుననియు, ప్రభుత్వ ములో చిందు మార్పులకు వీలుండవలెననియు, రత్నకర్ణుల కాఖావిచారణ సంఘమువారి సూచనల ననుసరించి చేయబడవలెననియు చెప్పిరి. రత్నకర్ణులందు గావించిన మార్పు లెంతవలెనో పనిచేయునో జూడగోరిరి.

పిమ్మట నొక వేయి రూపాయల కంటే ఎక్కువ ఖర్చును సవరణ చేసినయెడల గంభీరమున చర్చ జరిగెను. చట్టంలో యు. ఉత్తమగారి నిర్బంధసయమున రత్నకర్ణులకు బహు యాత్రేపణి యములగ ప్రవర్తించిరి యాత్రేపణిని. జాతీయ పక్షమువారు గూడ నీయూత్రేపణి బలపరచెడిరి. యూరపియనులు, విదేశ సంఘ ప్రతినిధులు సవరణ నాత్రేపణి. ఒక యంగ్ల హైందవుడు, తా నానుయమున నచ్చుట నుండెననియు, న్యాయాధికారి యజ్ఞులను నిర్వర్తించిరేగాని, యాత్రేపణి యములగ ప్రవర్తించలేదని యు. చెప్పిరి.

సవరణ సమర్థకులచేదగా 36 అనుకూలు 37 వ్యతిరేకులు వరుచే తీర్మానమొడిపియెను.

పిమ్మట వ్యయసాయ శాఖామార్కులను అడివులు, ఎక్స్జెక్యూటివ్ క్రింద రు. 2,82,17,500 లు కోరెను. ఈ యంత్ర యివేతలో జాతీయ పక్ష నాయకులను స్వతంత్ర లిక్విడిట్ ఖర్చులలో యెక్స్జెక్యూటివ్ (ఒకానొక కాఖ) యవసరమనియు, దానికనుఖర్చులు రు. 56,100 లు తగ్గింపగోరిరి. మంత్రి లెక్కల నికర్మమునుజూపి నల్ల యందు దొంగతనముగా నమ్ముట మొదలగు నవి జరుగుచున్నవనియు, నాటి నాపుట కీ కాఖయవసరమనియు, బర్మాకీశాఖ ముఖ్యుని సవరణనియు, నేలసముద్రమే గాక, దుర్గమారణ్యములుగూడ బర్మాలో నున్నవనియు చెప్పిరి.

సభ ప్రస్తుత మాపునెయించెను. వజల గూడునప్పుడు చచ్చు సాగించబడును.

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభ

కమిషనరుల దగ్గించ గోరుట

లక్నో, మార్చి 19:— సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభనుండి యాధికార ట్రైబునల్, సాధారణ పాలనకు ఖర్చులు, సివిలు వర్క్సు పట్టుకున్న, కాగితములు కలను మొదల, అప్పుఖర్చులును చచ్చించెను.

మొదట, వ్యవసాయ శాఖనుండి, దత్త కాలనగూర్చి యనధికార సభ్యులిచ్చు సభ్యుల హామీ తెలిసికొనుటకు వీలగునట్లుల ముందు సభా కార్యక్రమమును సాగింపగోరిరి. మూలపద్ధతిని కార్యమును సాగించుచో, చర్చకు న్యసభిచాలక నిలిపివేయవలసి వచ్చుచున్నదనియు చెప్పిరి.

పిమ్మట సభ సాధారణ పాలన ఖర్చులను జర్చింపసాగెను. డివిజనులు 2 మిషన్లు (ఒక విభిన్న యున్నతో ద్యోగియులు)ను తగ్గించుటకు గోరుచు నాఖర్చునకు సంబంధించిన సవరణలు చాలగలవు. 1922 లోని 2 మిషన్ల సంఘమువారి సూచనల ప్రకారము 10 మందినుండి 5 గురివరకు తగ్గించుటకు వెంటనే ప్రయత్నింపవలెనని పం|| గోవిందపల్లె పంతు (స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు) పం|| నానాచందుగారు చెప్పిరి. అధిక సభ్యులకు సమాధానమిచ్చుచు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము మొక్కయు, మంత్రుల యభిప్రాయమును కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికి బంపిన పిమ్మటగా వచ్చిన నిర్ణయ మేమనియు, దీని నికమార్పులకు వలనుగాననియు, కావున పట్టికలో వారికిగూడ సరిపడుసాము నేర్పాటు చేయవలెననియు చెప్పిరి. సభవారి నిర్ణయమునెడలను సమ్మతి జూపవలసినచో నామమాత్రము మొత్తమును దగ్గింపవలెననియు చెప్పిరి. కావున రెండులక్షలు తగ్గించు సవరణ వీరిపోయెను. నామమాత్రము 100/- కి దగ్గించుసవరణ నెక్కిరి.

జిల్లా పాలన ఖర్చుల క్రింద మొత్తము దగ్గించు సవరణను పంట్రి తనింపు విభోగి గారు ప్రతిపాదించుచు నొక జిల్లాకలెక్టరు, గౌరవనీయులను ప్రత్యేక రత్నకర్ణుల క్రింద జేర్చి, నిరంతరముగా ప్రవర్తించెననియు, నట్టివారి యెడల ప్రభుత్వ మెట్టిచర్యను దీసికొనలేదని యాత్రేపిందిరి. సవరణ తీర్మానముచే నంగీకరింపబడెను. సాధారణ పాలన ఖర్చుల మొత్తములో రు. 10,5,09,119 లోను రు. 16,176 లు తగ్గించి మిగతవానికి స్వరాజ్యవాదు లడ్డీవను సభ యంగీకరించెను. సివిలు వర్క్సు ఖర్చులలో రు. 47, 44, 108 లలో ఒక లక్ష రూపాయల తగ్గించి సభవారంగీకరించిరి. సభ ప్రస్తుత మాపునెయించెను. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ

స్వల్పకాలము సభ నిల్చి వేయబడుట

బొంబాయి, మార్చి 19:— ఒక నెలనుండి సమావేశ మగుచున్న బొంబాయి శాసనసభాసమావేశము చేసే సాయంత్రమును స్వల్పకాలము వరకును నిల్చి వేయబడెను. నేటిసభ కార్యక్రమముందు అమలునందున్న శాశ్వత ప్రతిపక్ష సవరణ గావించుటకు ప్రయత్నములు జరిగెను. కాని చాలవరకు సవరణలు ఓడిపోయినవి. (అ. ప్రె.)

అస్సాము శాసనసభ

మద్దిమునునివేదిక నాత్రేపించుట

పి.లాంగు, మార్చి 19:— మార్చి రాయమూడు ఆలీ గారు మద్దిమును నివేదికను జర్చించుటకు సభ నాపుకే యంగోరి. మంత్రి యె. దక్క మిగత ప్రభుత్వ సంస్థలు, ప్రభుత్వ మెట్టి నిశ్చయము చేయలేదుగాక, మిన్నకుంచునని చెప్పి యెడిసిరి. మెజారిటీవారి నివేదికము భారతీయ శాఖలను వెనుకకు లాగుచున్నవనియు మై నారిటీనివేదికము సంశ్లిష్టికరముగా నున్నదనియు వినిపింపవలసిన సమావేశ పక్షముననియు గోరుచు తీర్మానము నామోదించిరి: (అ. ప్రె.)

“డెయిలీ న్యూస్” పత్రిక ప్రకటనము

అసత్యముని తెల్పుట

డెల్హి, మార్చి 19:— రాజ్యపరిధి కోరినమాదల గారింగ్లాండునున్నట్లు యేర్పాటుకొనింపబడెననియు అందులకు యిండియా కార్యదర్శి చే ప్రేరేపించబడెననియు భారతదేశము వారాపత్రికలందు వెలువడిన వార్తలు అసత్యమైనవనియు నిరాధారమైనవనియు “డెల్హి న్యూస్” వారాపత్రిక నీయంతా ప్రకటనముగా వించెను. (అ. ప్రె.)

శ్రీ శ్రీ డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు

స్మారక సభ

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి మరణము పట్ల చింత ప్రకటించుటకు స్మారక చిహ్నమును నెలకొల్పుటకై ఏర్పాటులు చేయుటకును చెన్నపురి మెరిఫుగారిచే సమావేశపరచబడిన పౌరసభ నిర్వహించిన పద్మయ్యమ్మనామందు జరిగెను. ప్రముఖులతోను సభకువచ్చియుండిరి. గౌ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు అధ్యక్షతవహించి.

సభను ప్రారంభించును అధ్యక్షుడు ఈక్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి:—

ప్రాచ్యపాశ్చాత్య విజ్ఞానముల సమ్మేళనము ఫలితముగ ముఖ్యులు మహాపురుషులు ఈరాష్ట్రమున యువయుంచిరి. వారు శ్రీ శ్రీ పద్ శేషాద్రిఅయ్యరు, రంగనాథమొదలియారు, డాక్టరు సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి జీవితచరిత్రకు ఉపాధ్యక్షము వ్రాయుచు వీరు గొప్ప పెద్దమనిషి యని అంపిలు ప్రభువుగారు ప్రకటించిరి. 1842 సంవత్సరమున వీరు జననమొంది మిగల కష్టముతో విద్యాభ్యాసము గావించిరి. ప్రథమును గుమాస్తాగ కలెక్టరుఆఫీసునందు ప్రవేశించిరి. ప్రిడరు సర్టిఫికేటుపొంది సన్నురుకోరగ జడ్జిగారుసన్ను ఇన్స్పెక్టర్ పోయిరి. బి. యల్. పరీక్షయందు తీర్థులైనవారు జడ్జిల దయా దాక్షిణ్యములను కాదుకొనియుండ నక్కరలేదని వీరు తలచి కృషిసలిపి బి. యల్. పరీక్షయందు సర్. వి. భావ్యంతయ్యంగారికి రెండవవారుగ కృతార్థులైరి. పిమ్మట న్యాయవాది వృత్తి నవలంబించిరి. వధుర మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులుగ కొంతకాలము పనిచేసిరి. రాజకీయ విషయములందు ప్రవేశము కలుగజేసికొని కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రారంభింపబడినది మొదలు వారాపక్ష మునకు చేరియుండిరి. పిమ్మట రాష్ట్రీయశాసనసభ్యులుగ ప్రవేశించి మద్రాసు లెనిస్సీబిలును తయారుచేసిరి. గవర్న మెంటు ప్రిడరుగనుండి కడకు హైకోర్టున్యాయమూర్తిపదవి నలంకరించిరి. 1908 సంవత్సరము ఆక్టోబరు చిరుజడ్జిగ నియమింపబడిరి. వీరు న్యాయమూర్తిగ నన్నపుడు ఇచ్చిన తీర్పులు వీరు ప్రతిభావిశేషములను ప్రకటించుచున్నవి. ఉద్యోగము వదలుకొనిన పిమ్మట రాజకీయ విషయములందు ఆధ్యాత్మిక విషయములందు ఎక్కువశ్రద్ధ వుచ్చుకొనుచుండిరి. వీరి ఉత్సాహము నిరుపమానమైనది. ఉత్సాహమైనది. జీవితమంతయు సద్వినియోగ మొనర్చి యెంపుద్ధులై తమవునుచాసిరి. భారతజేత్ర మహానాయకులలో నొకరగు వీరు మనకందరకు ఆదర్శప్రాయులై యున్నారు.

స్మారక చిహ్నము

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము ముగిసిన పిమ్మట డాక్టరు ఆ నిలెసాంటుగా రీక్రింది తీర్మాన ముపాదించిరి. శ్రీ శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి జ్ఞాపకార్థమై ఒక స్మారకచిహ్నమును నెలకొల్పి విరాళమును వసూలుజేసి పనిజేయుటకు ఒక సంఘము నేర్పరచవలయుననియు ఈసంఘమునకు సర్. టి. సదాశివయ్యరుగారు అధ్యక్షులుగను భవానందం పిళ్లెగారు కన్వీనరుగ ను యుండవలయునని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. తీర్మానము నుపపాదించుచు డాక్టరు నెలకొల్పుగా రిట్లు చెప్పిరి:— 1898 సంవత్సరమునుండి నాకును సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు గారికిని పరిచయముండెను. ఏవిషయమునందైనను వారు సందేహము చూపక పట్టుదలతో పనిచేయు చుండెడివారు. ధర్మాచరణమున సన్యాసి కుండవలసిన నిష్కర్మపాతముతోను యోధులకుండవలసిన ధైర్యసాహసములతోను పనిచేయుచుండిరి. భగవంతునిశక్తుల వై సంపూర్ణ విశ్వాసముచుకొని వీరు అన్నిపనులు చేయుచుండిరి. నాన్యాతంత్ర్యమునకు ప్రభుత్వమువారు విరోధముకలుగజేసినప్పుడు వీరుమానస ధైర్యము నిరుపమానమై యుండును. అధ్యక్షీయమగు దేశభక్తిప్రకటించుచు అన్ని అంతరాయములను లృఢీకరించుచుండిరి. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి లేఖ వ్రాయుటలై ప్రభుత్వముగారి కోపకృష్టికి వ్రాలెరి. స్వదేశ న్యాతంత్ర్యమునకు విశేషాయుధములను సానుభూతి పొందుట తప్పకవారు. వీరు తమ జీవితమునందు నిరుపమానము పట్టుదు, ధైర్యము, శ్రేష్ఠ శక్తి, ధర్మశీలిని ప్రకటించి భారతీయుల కందరకు ఆదర్శప్రాయులైరి.

శీలావిగ్రహమును నెలకొల్పవలెను

సర్. పి. త్యాగరాజుకెట్టిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు తానును సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారును పరమమిత్రులుగ నుండిరినియు, నగరమున వారిజ్ఞాపకార్థమై శీలావిగ్రహమును స్థాపించుట యుచితమని చెప్పిరి.

సర్. టి. సదాశివయ్యరుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి గుణవిశేషములను ప్రశంసించిరి.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—శ్రీ శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారియెడల ప్రజలకంతభక్తి యుండెనో ఈసభకువచ్చిన జనసంఖ్యవల్ల విదితమగుచున్నది. అన్నిరాజకీయకక్షలకు చేరినవారు వారిని గౌరవించుటకై సమావేశమైయున్నారు. వారు తేలము భౌతికవిషయములందు కీర్తి గడించుటకాక ఆధ్యాత్మికవిషయములందుకూడ అధిక మగు ప్రవేశము గలవారు. వారికిగల ఆధ్యాత్మిక శక్తియే వారిధైర్య త్యాగములకు కారణము. వారిజ్ఞాపకార్థమై ఒకచిహ్నమును స్థాపింపవలయును ప్రయత్నములు సంపూర్ణముగ ఫలింపవలయునని కోరుచున్నాను.

రంగనాథంమొదలి, జి. కృష్ణారావుగారు తీర్మానమును బలపరచివచ్చుట తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను.

సానుభూతి

లాడుగోవిందవాసుగా రీక్రిందితీర్మాన ముపాదించిరి:—“దేశమునకు ప్రజలకును గొప్పనేప జేసిన డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి మరణమునకు సభవారు చింతిలుచు వారిటుంబమువారికి సానుభూతి తెలియజేయుచున్నారు.

సత్యమూర్తిగా రీతీర్మానమును బలపరచుచు అభివృద్ధిని సూచించుచు ఉద్యమములన్నిటియందును వీరు పాలుగైకొనుచుండిరినియు, వీరిత్యాగము నిరుపమానమైనదనియు చెప్పిరి. చెన్నపురి ప్రజాహితజీవనసర్వరూపము వీరిచే నిర్మింపబడె ననియు, వాక్యాంతంత్ర్యమున వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును ప్రభుత్వమువారు నిరోధించినపుడు, సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు భీష్మునివలె రణరంగమున కురికి ప్రభుత్వము వారిని ప్రతిఘటించి, భారత దేశభక్తి సమస్యకు అంతరాతిమప్రాముఖ్యమును కలుగజేసిరిని సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి.

సభ్యులందరు నిలిచి తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

“ఈతీర్మానమును సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి కుటుంబమునకు తెలియజేయుటకు ఈసభవారు అధ్యక్షునకు అధికారమిచ్చుచున్నారు” అను తీర్మానమును అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు రుపపాదించుచు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు స్వయముగ గొప్పవారగుటయేకాక కూడనున్నవారిని కూడ గొప్పవారినిగ చేసెననియు, శ్రీ శ్రీ వి. కృష్ణస్వామిఅయ్యరు, పి. ఆర్. నుందరయ్యరుగారు ఈమాటలు చెప్పుచుండిరి.

కృష్ణారావు భాస్కరేగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

వి. తిరుమలెప్పిళ్లెగారు అధ్యక్షునకు కందనము లప్పించిరి. అంతటితో సభ అంత మొందెను.

ఒక మాతుకకృత్యము

నల్లరు మహమ్మదీయులు మోటారుబండి తానిమోది బండిని నడపించుకొనిపోవుట

బొంబాయి, మార్చి 19:—నల్లరు మహమ్మదీయ దుండగొండు మోటారుబండివానిని గొట్టి డబ్బులాగుకొని బండినడపించుకొని పోవుటకుగరించిన కథ అంతయు నేడుదయకుందును సర్ వాంజీరస్టాంజీ అను మోటారుబండివాడు పోలీసువారికి రిపోర్టుచేసెను. మంగళవారమునాటి రాత్రి వానిబండి యిద్దరు మహమ్మదీయులు ఆదెనుమట్లాడిరినియు, విక్టోరియా టెర్రిసను నందుండి భండిబజారువరకును తోలకొనిపోయెననియు, నచ్చట మరియిద్దరు మహమ్మదీయులు మోటారులో గూర్చుండిరినియు బండివాడుచెప్పెను. ములబారు కొండమీదుగా బండి లోక్లిక్జోయెను. బండిలోనున్న వారలపై అనుమానముగలిగి బండిముందరి లాంతరులను జూడుమిషతో బండిఆపి ప్రయాణికులను బండి వాడుగుర్తించెను. ఇంతలో యిద్దరుమహమ్మదీయులు బండినందుండిమికి కత్తిడిసి భయపెట్టి బండివానివద్దగల రూ.15లును లాగుకొని బండిదోలకొని పార్క్వేసిబోయిరి. బండివాడు నిచ్చే నుడయ్యెను. పోలీసువారు గుండగొండను బట్టుటకు విచారణలుచున్నారు. (అ. పే.)

బెంగుళూరు (స్వకీయవిలేఖరినుండి)

మస్తకాభిషేకోత్సవము

త్రావణకొల, మార్చి 16:—గోమతేశ్వర, లేక బాహులి విగ్రహమునకు మస్తకాభిషేకోత్సవము 15 వ తేదీని అత్యంతవైభవముతో జరిగెను. మస్తీయుత్సవము 1909 లో 30 వేల ఖర్చుతో జరిగెను. ఇందులకు సం॥ రా. న॥ రా॥ ఢిల్లీ, అబ్కీరు, మెర్సూరా, బొంబాయి, తమిళనాడు, సింహళ ములనుండి యాత్రీకుల వచ్చిరి. మహారాజులుగారును, దివాను గారును వచ్చిరి. విగ్రహము 60 అడుగుల యెత్తుండును. వేయేండ్ల నాటిది.

అఖిలభారత జైన మహాసభ

ఈ సభయు మైసూరు విద్యాభివృద్ధి సంఘ ఆరవ మహాసభయు 14 వ తేదీ ఉదయం జరిగెను. మహారాజుగారు సభను ప్రారంభించిరి. సర్ హనుంచుడుగారు రధ్యక్షత వహించిరి. అధ్యక్షోపన్యాసము హిందీలో నుండెను. ఆయన జైనవాఙ్మయములో ముస్మాతిక కన్నడములో నుండెననియు, మైసూరు పాలకులు జైనమతవిజ్ఞానముల యభివృద్ధికి తోడునమండెరినియు జెప్పి యందులకు మహారాజులుగారియెడ కృతజ్ఞతను చెప్పిరి. సామంత్రముగూడ సభ జరిగి ముగింపబడెను. సర్ హనుంచుడుగారు మహారాజుగారికి స్వర్ణ కంఠహారము నొసంగిరి. వారికిచ్చిన సన్మానపత్రము రణిత పేటికలో పెట్టి సమర్పింపబడెను.

సంస్కృతకళాశాల వార్షికోత్సవము

బెంగుళూరు సంస్కృత కళాశాల వార్షికోత్సవము క్రిందటి శనివారము శే. యస్. చంద్ర శేఖర అయ్యరుగారి అధ్యక్షత ను జరిగెను. వీరు సంస్కృతవిద్యాభ్యాసముయొక్క ప్రాముఖ్యమును చెప్పిరి.

నూలువడుకుట నేలవదలిరి

పారిశ్రామిక శాఖాధికారి గృహపరిశ్రమలలో నూలువడుకుట నేలవదలిరో తెలియకున్నది. దీనియొక్క ప్రాముఖ్యము నింకను ప్రభుత్వమువారు గనిపెట్టినటులు గాన్పించుటలేదు. మైసూరు శాసనసభ్యులు దీనిని వదలివేసినందుకు తగినప్రతిక్రియ జేసెదరని నమ్మవచ్చును.

యవరాజుగారు

యవరాజుగారు ప్రయవేటు నెలకొలిపిగూడ, ఇంగ్లాండుకు పయనమై శనివారము బయలుదేరి బొంబాయి పోయిరి. వారివైద్యులు యస్. సుబ్బారావుగారు మరుసాయంత్రము వెడలిపోయిరి.

భారత పన్ను విచారణ సంఘము

అగత్యమగునెడ ఉప్పుపై

పన్ను హెచ్చుచేయవలయును అని సూచించుట

లాండురివిన్యా బాడిగకాని పన్ను గాదు

కలకత్తా, మార్చి 19:—రివిన్యాబోర్డుసభ్యుడగు కె. సి. డి. గారు భారత పన్నువిచారణసంఘమునెదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. లాండురివిన్యా అద్దెపంటిడిగాని పన్నుగాదని సాక్షి వాదించెను. లాండు రివిన్యా వసూలుచేయుటయందు భూస్వాముల గుంజించుటలేదనియు నది దుర్బలముగ లేదనియు సాక్షిచెప్పెను. జమీందారుల వీట్లేట్లు ఆప్యలపాలై చిక్కులందు దుర్బలానియున్నవనియు నూటికి మూడుమొదలు 10 రూపాయలవరకును మరణాంకములను విధించినయెడ జమీనులు పరహస్తగ్రతమనియు డిగారు నిడివిరి.

ఎత్తైనా కమిషనరైన జి. పి. పొన్నగారు వారిలిఖిత పూర్వముగ స్టేటుమెంటునందు, ధరణబట్టి పాగాకుపై సుంకము విధించుట కష్టసాధ్యమని చెప్పిరి. ఉప్పుమీద పన్నును తగ్గించుటకుండుటయేగాక ఆవసరమైనచో హెచ్చుపన్ను విధించుటకు ప్రభుత్వమెంతమాత్రమును సందేహింపవలదని కోరిరి. ముడిసాగాకుపైపన్ను విధించుట మినహాయింపు చేయవలయుననియు, మట్టులు, బీడిలుమొదలగు వస్తువులపై పన్ను చేయవలయుననియు సాక్షి నుడిచెను. పానీయములకు సోడా నిమ్మనీరు మొదలగువానిపై స్వల్పముగ పన్ను విధించవలయునని హాగ్గుగారు చెప్పిరి. అగ్నిపుల్లల పరిశ్రమము ఇంకను ప్రారంభదశయందుండుటచే దానిమీద పన్ను విధించుట యుక్తముగాదు అని సాక్షి అభిప్రాయము. (అ. పే.)

మదరాసుశాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

గూడెం తాలూకాలో బలవంతముగా కూలీలచే

పనిచేయించుట

రా॥బి॥సి. వి.ఎస్. నరసింహారాజుగారు

ప్ర:— హేపల్ గారి రిపోర్టు ప్రకారం (రంపపితూరి ని గూర్చి) కొండవాతులు పనిచేయుటకు తీరస్కరించుట నిజమా?

ఉ:— నిజమే.

ప్ర:— బలవంతముగా మూతాదారులను కూలీచేయించుటకు ప్రభుత్వసేవకుల కచ్చటయాచారము నిజమా? గొప్ప మెంబరుల కొరకు కూలీకావలెనా?

ఉ:— మూతాదారులలో మొదటివరకు కావలెనన్నప్పుడు కూలీచేయించుటయే యున్నది.

ప్ర:— ఇట్లు బలవంతముగా కూలీచేయించుటచే నసంక్లృష్టి గూడెం తాలూకా ప్రజలయందున్నట్లు తెలిసినదా? ఆగువా ఏవిచర్య లందుపైతీసిగొన్నారు?

ఉ:— కూలీచేయించుట మానుట పరిస్థితులను బట్టి విలులేదు. కావలసినదానికన్న ఎక్కువ కూలీపని చేయించుట లేదు. పనికొనగిన దబ్బులుంటున్నది. అందుగుండ్చి కంప్లయింటు రాకపోవుటచే ఏచర్యయూ అవసరమైయుండలేదు.

ప్ర:— వివిధమైన కూలీపనిచేయుచుందురా?

ఉ:— అధికారుల సామాన్లు మోసికొనిపోవుట లోడ్లు చేయించుట.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు

ప్ర:— అకూలీ బలవంతముమీదనే చేయించుచున్నారా?

ఉ:— కావలసినపుడు ఆఫీసర్లకు చేయవలెను. కూలీవాళ్లుగా చేయించి బలవంతముపయోగింపవలసి వచ్చుచున్నది.

సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు

ప్ర:— మూతాదారులద్వారాగూడెం కూలీగ ప్రభుత్వమువారే ఏల డైరెక్టుగ అడుగరాదు.

సత్యమూర్తిగారు

ప్ర:— బలవంతముగా కూలీ చేయించుట అనాగరికతగాదా? అట్టిచో బయట నుండి యిచ్చముగానున్న కూలీలకు గొనిపోగూడదు?

ఉ:— బలవంతముగా కూలీ చేయించుటయం దనాగరికతలేదు. ఇంగ్లాండులోగూడ నీ పద్ధతిగలదు. యధాసమయములో వట్లు జరిగినది.

సత్యమూర్తిగారు

ప్ర:— అయితే ఇప్పుడు ఏకెస్టిలో నేమైనా యధాసమయం దా తోందా ఏం చెప్పండి?

ఎన్నికసాకర్లములకు మదరాసుశాసనసభ

విభజనము

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు

ప్ర:— మదరాసు శాసనసభ ఎన్నికలకొరకు నాలుగు భాగములు చేయుటకు కారణములేమి?

ఉ:— మద్రాసు ఎలక్షన్ రూల్స్ 4 రూల్స్ ప్రకారము.

ప్ర:— ఈ విషయమున తత్పత్తికొరకు తెలియ?

ఉ:— ఇట్టిప్రశ్న మాకు కలుగలేదు.

ప్ర:— ఇందు విషయమై తుదివిభజనల చేతకావూర్వ విభజనము శాసనసభలో చర్చింపబడురా?

ఉ:— ఈవిషయమై గెజెట్టులో విమర్శనార్థము ప్రకటించబడినది. ప్రభుత్వమువారిందువిషయమై చూచవలసినదముతో నందిగొందురు.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారులేచి, రెండవప్రశ్న విషయమై చెప్పిన ఉత్తరమును విమర్శింపగా ప్రభుత్వసభ్యుడు ఎన్నిక భాగము జనమునుగూర్చి తనకు అర్థమైచిట్లు తెల్పెను. అంతట రెడ్డిగారు మరల నిట్లుడిగిరి.

ప్ర:— ఆఆర్డీలేవైన సన్నిర్భాగము గల సంఘములకు సంబంధించినవా?

ఉ:— లేదు. కాల్పాశ్రేయన్ కమిషన్ ఇట్లే విభజనము సౌకర్యముగా నుండునని అభిప్రాయమొసగెను.

ప్ర:— ఇది సక్రమ ప్రభుత్వవిధానమునకు సంబంధించినదగుటచే యీసభవారిలో సంప్రదించవలదా?

ఉ:— సంప్రదించినతర్వాతనే చేయుదుము.

ప్ర:— కృష్ణాజిల్లా విభజన విషయములో నేమిచేయుదురు?

ఉ:— కృష్ణాజిల్లా విభజింపబడుచో ఎన్నికముతాలు గూర్చివిభజింపబడి తీరును.

కొండను త్రవ్వెలుకను బట్టుట

(మట్టిమెను కమిటీరీపోర్టు ప్రచురింపబడెను)

నూతన రెవిన్యూసభ్యుడు

కార్యరేషను ఆఫీస్కులను ఖాన్ బహదరు నహమ్మదు ఉస్మానుసాహేబుగారు మద్రాసు ప్రభుత్వపు కార్యనిర్వాహక ఇన్స్పెక్టరునుండి సర్ నహమ్మదు నాదిబుల్లాగారి స్థానమున రెవిన్యూసభ్యుడగు నియమింపబడిరి.

గౌ. ఖాన్ బహదరు

నహమ్మదు ఉస్మానుసాహేబుగారు

నూతన మద్రాసుప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులు

రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారు

సంపూర్ణవిశ్రాంతి దీప్తిగొనవలయునని డాక్టరులు నలహానిచ్చుట

కవిశ్రేష్ఠుడగు రవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారి ఆరోగ్యమును గురించి యీదిగు ప్రకటనను గావించుటయే:—

ఇంతవఱకును కవియొక్క ఆరోగ్యముందు అభివృద్ధిమాత్రములు గల్గించుటలేదు. సంపూర్ణవిశ్రాంతి దీప్తిగొనుట అత్యంతావసరమని దోచుచున్నది. ఠాకూరుగారు ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రాంతమునందును, సాధ్యమగుంత వరకును వారి పేర వ్రాయు ఉత్తరములపరిమితి లెగించవలయును. (సర్వెంటు)

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ

కార్యనిర్వాహకవర్గసభ

ఈ నెల 28 తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు అవకాశవల్లీలో ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహకసంఘసభ జరుపబడును.

విషయములు

1. వహాత్త్యగంధిగారు ఆంధ్రదేశములో సంఘారము చేయవలయునని గతక అందు కవయమును వనము చేయవలసిన ప్రయత్నము గాంధీ పూజాసభివనములు మొదలగు విషయము. 2. రంగం శ్రేష్ఠిగారి రాజీనామా పుత్రరము అందును గురించి దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి రిపోర్టు. పోపల్లిసాదు ఆశ్రమమును గురించి రిపోర్టు. 4. కార్యదర్శుల యొక్కయు సహాయకార్యదర్శులయొక్కయు, అడిటరుగారి యొక్కయు ప్రయాణపు ఖర్చులు బిల్లులు ఆక్కంటు వగై. రా. 5. రాష్ట్ర కాంగ్రెసుకమిటీ జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీలకు సభ్యులను యెన్నుకొనుటను, యెప్పటిలోపుగా జరుపవలసినది నిర్ణయించుట. 6. కాంగ్రెసు సభ్యులను ఎక్కువగా చేర్చుటను గురించి. 7. గొల్లపాలెం ఆంగ్లజాతీయ కళాశాలకు విరాళము నిచ్చుటనుగూర్చి. 8. భాగవతులు నుబ్బరామయ్యగారి నెలపు దీక్షాస్థులు క్రొత్తరమాస్థానము వేయుట. 9. కార్యదర్శి ప్రకటించెట్లు యివరవిషయములు.

కార్యదర్శి

బర్రాయందు బందిపోటు

గ్రామస్థుల సాహసము

గవర్నరుగారి అభినందనము

రంగూను, మార్చి 18:— బర్రాయేడేగుండ్లలో హ్యంగా గ్రామములో నొక యింటిపై ఆంగురు బందిపోట్లు 11 వ తేదీరాత్రి బడించి తొరవాడి దిక్కుబట్టి మిషనరీగారు రిపోర్టు చేయుచున్నారు. గృహస్థులు కేలు వేయగా గ్రామస్థులు బందిపోటులను మట్టించిరి. కాని వారు బాంబుయిరి. కొంతదూరమునరకును ప్రాంతము దొంగలను దరిమిరి. ఈదక్కోక బందిపోటునుబట్టి జంపిరి. ఈసాహసకృత్యమునకు బర్రాయేడేగుండ్లగారు గ్రామస్థుల సభినందించుచున్నారని డిప్యూటీ కమిషనరుగారు తిగుర్తుచేయుచున్నారు. (అ. ప్రె)

ఆంధ్రపత్రిక

1925-వ సం॥ మార్చి నెల 20-వ తేది

శుక్రవారము

కర్ణాటక కర్ణాటక ప్రభుత్వము

కర్ణాటక ప్రభుత్వము భారతీయ ప్రజలకు అనుకూలముగా ఉన్నదని వినుట కంటే ముందు చింతించెదము. కర్ణాటక ప్రభుత్వము భారతీయ ప్రజలకు అనుకూలముగా ఉన్నదని వినుట కంటే ముందు చింతించెదము. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు వీరెంత ప్రతిఘటనలు చేసినను, జాతీయభావము దేశమునందు బలపడుటకు, వీరే ముఖ్యకారకులని ఎంచవచ్చును. భారతీయులు అనత్యంశమున కలకత్తా కాన్యకేషను సంకర్షణను వీరు ప్రసంగించి హిందూ దేశమునందంతటను తీవ్రరోషమును పురికొల్పిరి. కర్ణాటక ప్రభుత్వము కెంతటి సత్వరమున, అవ్యతబాధకు ప్రతీక మగునాడే తేటపరచెను. డిల్లీ వర్సారును జరిపి, సార్వభౌమస్థాన మలంకరింపవలెనని కర్ణాటక ప్రభుత్వము చేసిన ప్రయత్నములు, భారతీయులను మరింత అసంతృప్తుల చేసెను. వీరు సొకొల్పిన విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణవద్దతి ఉన్నత విద్యను అణగదొక్కుటకు సాగిన మయ్యెను. అన్నిటి కన్నను, బెంగాలును రెండు భాగములుగా విభజించి, వంగదేశపు విశ్వవిద్యాలయము విచ్ఛిన్నము చేయుటకు వీరు సలిపిన కృషియే, హిందూ దేశమునందంతటను జాతీయభావమును ప్రజ్వలించజేసెను. ప్రజల మొరలు విఫల మగుటచే, స్వరాజ్యమే పరమావధి యనియు, స్వతంత్ర్యమే అందుకు మూల సాధనమనియు దేశమునందంతటను విశ్వాసము ప్రబలెను. అప్పుడు అంకురించిన, స్వాతంత్ర్యోత్సవ యే నేడు ప్రబలతమ మయినది. అప్పుడు దయించిన జాతీయోద్యమము నేడు వివిధరీతుల వ్యాపించి వది. కర్ణాటక ప్రభుత్వము భారతీయ ప్రజలకు అనుకూలముగా ఉన్నదని వినుట కంటే ముందు చింతించెదము. భారతీయులను సంతోషము చేయుటకు వీరు పంతము బట్టిరి. కాని వీరి సామర్థ్యము అసాధారణము. నక్షత్రము నందు వీరికి అద్భుత వైపులము గలదు. మంత్రాంగమునందు వీరు దిట్టలు. బాల్కవిను మంత్రవర్గము నందు, వీరు విదేశ వ్యవహారములను నిర్వహించుచుండిరి. వీరు ప్రాతకాలపు ఇంజనీరులైయున్నారు. వీరి అల్లుడగు ఆస్వాల్లు మాస్టేగారు, లేబరు శాఖమునకు చెందిన పార్లమెంటు సభ్యులగుట వింతగ నుండక మానదు. కర్ణాటక ప్రభుత్వము చిత్రకళలందేమి, ప్రాచీనవిజ్ఞానమునందేమి, ఆధునికము జూపుచుండిరి. వీరి మరణమునకు ఇంగ్లండుతో పాటు హిందూ దేశము నయితము చింతించకమానదు. వీరి ఆత్మకు కొంత గలుగుగాక!

రాష్ట్రకర్షణములు: నిరర్థక తీర్మానము

రాష్ట్రకర్షణములగుట్టి సర్వేక్షణ సమితిని గారు మద్రాసు శాసనసభలో దెచ్చిన అడ్డంకములు తీర్మానమున కర్ణాటకను గురించు. రాష్ట్రకర్షణములు తొలగిపోవలయునను విషయమై భద్రాచల ప్రాయము లేదనుట విదితమే. నాలుగవ తరముల నుండియు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు డబ్బున్నను కర్షణములను తగ్గించవలెను. ఆలోచనమంతయు ఇండియా ప్రభుత్వముదేగా, రాష్ట్రములదిగాదు. ఈమారు బ్లాక్టుగారు మేల్కొని రాష్ట్రకర్షణములను తగ్గించెదమని వారంతట వారే ప్రకటించిరి. అటుల ప్రకటించినపుడు, పూర్వాపర సంకర్షణములు వారికి దెలియవా? బ్లాక్టుగారు జూపించిన వాదనల గ్రహణ నకు, ఇక నెట్కోర్కెల గ్రహణకుండు శాసనసభ్యులు నోరుకట్టివైచు కొందురని వీరెంచిరా? రాష్ట్రములపై బ్లాక్టుగారి కంత యభిమానమే యున్నయెడల, శాసనసభ్యులు వోటు జేయ వీలులేని ఖచ్చితము తగ్గించగూడదా? మిలిటరీ వ్యయమును తగ్గించగూడదా? ప్రజలుగోరెడి ముఖ్య విషయములలో ఒకటి కొకటికి పోటీ పెట్టుటలే? రాష్ట్రములలో పరస్పరవిరోధము గలిగింపదలచిన, బ్లాక్టుగారి పద్ధతికన్నను అనుకూలమార్గ ముండబోదు. ఉప్పునన్ను దగ్గించినచో, రాష్ట్రములకు పశాంతి నెసగ వీలులేదని, బ్లాక్టుగారి టిటివలనే బెదిరించియుండిరి.

బ్లాక్టుగారి బెదిరింపు, రంగాచార్యుల ప్రభుత్వముకు భీతిని పురికొల్పినట్లు దోచును. అంతటితో మద్రాసు ప్రభుత్వముగూడ భయపడెను. ఆర్థికసభ్యులగు గ్రహణగారు తత్తరపాటు జెందిరి. ఆశలన్నిటిని, రాష్ట్రకర్షణముల తగ్గదలమిదనే కేంద్రీకృతముజేసిన మద్రాసు ప్రభుత్వ సభ్యులకు భీతి గలుగుట సహజమేయనినను హైదరాబాద్ శాసనసభ్యులను దూరుటమాత్రము, గ్రహణగారికిగాని మరి ఎవరికిగాని పాడిగాదు. పరిపాలనా బాధ్యతను వహించుచున్నది, అధికార వర్గమువారు. ప్రజాప్రతినిధుల విధి, ప్రజలకోర్కెలను మర్చిములేక తెలుపుటదప్ప వేరుగాదు. ఆ కోర్కెల నెంతవరకు సఫలపరుపవచ్చునో ఎంతవరకు సఫలపరుప వీలులేదో నిర్ణయించుభారము, ప్రభుత్వమువారిపై గలదు. ప్రజాప్రతినిధుల తీర్మానముల నన్నిటిని ప్రభుత్వమువారు తప్పక సఫలపరుచుచున్నయెడల, సింపునను ప్రభుత్వము కొంత ఆందోళనము జూపవచ్చును. అట్టిగోడు లేనపుడు, హైదరాబాద్ శాసనసభ్యులను నిందించుటకు కఠంబేమియో తెలియదు. మొత్తముమీద సింపునను గారు నిన్నటిదినము చేసిన ప్రసంగము జూచిన, స్వరాజ్య పక్ష ప్రతినిధుల నేతీరవనయినను నిందించి, వారు చెన్నరాజధాని కలకత్తాము జేసినట్లు అపోహ గలిగించు నుద్దేశ్యము గనుపించును. చెన్నరాజధానిపై సింపుననుగారికి గలపాటి యభిమానము. భారతీయ ప్రతినిధులకు లేదా?

ఇంతకును భారతీయ ప్రతినిధులు జేసిన నేరమేమి? రాష్ట్రకర్షణములు తగ్గదల కన్ని రాష్ట్రములవారును పట్టుదలజూపిరి. నిజమేమనిన, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు తమరాబడికి వ్యయమును సరి పెట్టుకుని, రాష్ట్రముల భారమును తొలగించియుండవలసినది. రాష్ట్రములనుండి డబ్బుగంజాటు, న్యాయవిరుద్ధము. అందుచే ఇతర ఆలోచనలతో పనిలేక ఇండియా ప్రభుత్వము వారి సంస్కరణమునకు ముందుగ గంపియుండవలసినది. కర్షణములుపోగామిగిలిన సాముతోనే వ్యవహరించుట ధర్మమైయుండెను. అందుకుమాకుగ బ్లాక్టుగారేమి జేసిరి? ఈ సంవత్సరమే, హిందూ దేశపు ఋణములను వడ్డీ అసలుతోగూడ తీర్చినారంభించిరి? ఇందులకెట్టి తొందరగాని అవసరముగాని కానరాదు. అవసరమయిన పనులను కట్టిబెట్టి, యితర వ్యవహారములకు సాము ఖర్చు పెట్టుటకు బాధ్యులెవరు? బ్లాక్టుగారికికద! ఇది కూడదని, సామాజ్యశాసన సభ్యులు దెలిపిన హితమును వీరనుసరింపరయిరి. బ్లాక్టుగారు జేసిన లోపమునకు, సామాజ్యశాసన సభ్యులను నిందించుటలే? మీదుమిక్కిలి, మీరు నోరెత్తినచో రాష్ట్రకర్షణములను తగ్గించమని శాసన సభ్యులను బ్లాక్టుగారు తడవతడవకును బెదిరించుట గర్హ్యము.

రాష్ట్రకర్షణములు తగ్గవలసినదే, కాని దేశీయ వస్తువులపన్నును నిలిపియుంచుట న్యాయమా? ఇట్టి అక్రమపుణ్యమును తొలగింపవలయునని ప్రజలును కాంగ్రెసుసభయు నెత్తిన నోరుబెట్టుకుని చిరకాలమునుండియు మొరలిడుచునే యుండిరి. వారి మొరలన్నియు అరణ్యరోదనము లయ్యెను. మరయొకమారిట్టిపన్నును తగ్గించవలయునని కోరుట నేరమా? దేశములో తయారయ్యెడి వస్తువులపై పన్ను విధించుట, ఎక్కడనయినను గలదా? పరాధీన దేశమగుటచే, లాంకుపైరు వర్తకల లాభముకొరకెటుల గావింపబడెను. ఈపన్నును ఒక్కదినమయినను నిలిపియుంచమని భారతీయు లెవరును కోరజాలరు. ఇతర విషయము లెటులున్నను, భారతీయుల ఆత్మగౌరవమున కిది భంగకరము. ఉప్పు పన్నును రు 1-4-0 నుండి రూపాయికి తగ్గించవలయునని కోరుట దోషముగానేరదు. ఉప్పు పన్నును తగ్గించిన, బీదలకు విశేషలాభ ముండదని యూరపీయును వర్తకులు దలంపవచ్చునుగాని, బీదలకేమాత్ర ముపశాంతిగలిగినను, వారు సంతసింపకమానరు. ప్రజాసామాన్య దురవస్థనుగాంచినవా రెవరును, యీ విషయమై కాశిన్యమవహింపజాలరు. ఉప్పుపన్ను తగ్గదల విషయమై ఇంతటి కలవరముజూపెడి సింపునను ప్రభుత్వము, పెట్రోలు డ్యూటీని ప్రభుత్వమువారు తగ్గించినందులకు వారినే నిందింపరయిరి? పెట్రోలు డ్యూటీ నీ సమయమున తగ్గింపకపోయినను వగచువారుండరు.

మోటారుకారుల నెక్కిదిరుగల ధనవంతులు పెట్రోలు ఖరీదు తగ్గకున్నను పాటింపబోరు. డ్యూటీ తగ్గినచో, పెట్రోలు విశేషముగ ఖర్చుగనునని, బ్లాక్టుగారు తెలిపిరి. ఉప్పు ఖరీదును తగ్గించిన, అనేకులు ఉప్పు సభకముగ వాడుదురని యిటులనే తలంపగూడదా? సిగరెట్టులపై పన్ను పన్ను విధించుట పాడిగాదనియు, దాని నితను తగ్గింపవలయుననియు, విల్పగుగారను యూరపీయును

సభ్యులొకరు సామ్రాజ్యశాసనసభలో దెచ్చిన సవరణజూచిన, వీరి సంపాదితవృద్ధులము వెల్లడిగా గలదు. విదేశవస్తువులపై దిగుమతి సన్నోను హెచ్చుతేయ వీలగును. పరిపాలనా వ్యయమును చాలవరకు తగ్గింపవీలగును. ఆమార్గముల సవరణల పక, కన్నుల భారమును కొంతవరకు తగ్గింపవలయునని గౌరవండులకు ప్రజాప్రతినిధులు నిందించుటలరాష్ట్ర కష్టములనేమి, వస్త్రముల ధన్నునేమి, ఉష్ణపన్నునేమి తగ్గింపవలయునని సామ్రాజ్య శాసనసభలో గోరిన మద్రాసు ప్రతినిధులు ప్రజలపట్ల తమధర్మమునే నెఱవేర్చిరిగాని వేరుగాదు. మనజిలేను, నియోజకవర్గము పాటించి తగినరీతిని శిక్షింపవలయునని సింపుననుగారుకోరిరి గాని, నియోజకవర్గమువారు సింపుననుగారి హుక్కుమును పాటించరని సమ్మతించును. అందుకుమారుగి, తమ ప్రతినిధులను వారు కృతజ్ఞులై జూపెద రనుటకు సందియములేదు.

సింపుననుగా రొక్కడన మాగించో, వారి కలవరమున కవకాశ ముండెడిదిగాదు. ఎలనన, తగ్గించిన ఉష్ణపన్నును రూపాయినుండి మరల రూపాయి పావలా వరకు హెచ్చించుటకు స్టేటు కాన్సిలుసభలో నేడొకచట్టము ప్రవేశపెట్టబడునని వర్తమానము. శర్మగారు దెలిపిరి. స్టేటుకాన్సిలు సభవారు అధికారవర్గము జెప్పిన చొప్పున సదుచు కొందురనుటకు సందియములేదు. ఉష్ణపన్నును హెచ్చించుటకు నెనుక తోడ్పడినరీతినే, యీమారును స్టేటుకాన్సిలుసభవారు తోడ్పడుట తథ్యము. ఆపిమ్మట, నర్టిఫై జేయుటకు రాజప్రతినిధుగారు సద్దముగ నుందురుగదా! అందుచే, ఉష్ణపన్ను తగ్గిపోవునని ఎవరును దిగులుపడ నక్కరలేదు. సింపునను గారి అడ్డెర్రామెంటు తీర్మానము మొదట సామ్రాజ్యశాసనసభ్యులపై దెబ్బ దీయ నెంచి ను, తుదకు ఆభాగమును వదలి వేయవలసి వచ్చెను. అడ్డెర్రామెంటు తీర్మానము నిటుల సవరించుటకు అధ్యక్షులవకాశ మిచ్చినను, అట్టి చర్య చట్టమునకు విరుద్ధమని దోచును. రాష్ట్రకష్టములను తగ్గింపవలయునను మామూలు కోర్కెతో చర్చ ముగిసెను. ఇందు కెవరికిని అభ్యంతరములేదు. కాని ఇట్టి నిరర్థక తీర్మానముల చెచ్చుటవలన, కాలహారణము దప్ప వేరు లాభము గలుగదు.

నిర్బంధశాసనములను రద్దుజేయవలయును
స్పెషల్ చట్టములపేర బరగెడి నిర్బంధ శాసనములను రద్దుజేయవలయునని, పటేలుగారు దెచ్చిన చట్టమును సామ్రాజ్యశాసనసభవారి రామోదించి తమ స్వాతంత్ర్యాభిమానమును వెల్లడిజేసినందులకు సంతోషపలయును. ఇట్టి చట్టమునకు సయితము రంగార్యులుగారు తోటిపోని సవరణలదెచ్చి అడ్డుగలిగింప జూచుట మిగుల విచిత్రముగ నున్నది. రంగార్యులుగారు ఇంగ్లండునుండి తిరిగి వచ్చిన వాటినుండియు ప్రమక్రమముగ ప్రజలదృక్పథము నుండి దూరము బోవుచున్నారు. నిన్నటి సము, మీరు మరింత ఎడ బాటు జూపిరి. జన్నాగారు సయితము వీరి దృక్పథమును ఖండింపవలసినవారయిరి. రంగార్యులుగారి యుద్దేశ్యమేమి? ప్రజాప్రతినిధులు పాతుబద్ధముగ మెలగవలయునట. స్టేటుకాన్సిలుసభకును, ప్రభుత్వమువారికిని అచుకూలమగురీతిని ప్రవర్తించవలయునట.

రంగార్యులుగారుగోరినరీతిని మెలగుటచే, గలిగిన ఫలమును దేశమిష్టమునభవించుచున్నది. ఇకనయి సనుస్వత త్రముగ మెలగవలదా? బెంగాలుఆర్డి నెన్సు చట్టము సార్వభౌముని యంగీకారము బడసినటుల, వార్తలు వెలుపుచున్నవి. శాసనసభవారు వలదనుచున్నను, యిట్టి నిర్బంధచట్టమును నిర్మించుచుండ, రంగార్యులుగారింకను వెనుకాడుచుండుట అసభ్యముగాదా? బెంగాలు క్రిమినలులా సవరణచట్టమునకు దోడుగ మరయొకచట్టమును ప్రవేశపెట్టెదమనియు, అప్పుడు సభ్యులను మరయొకమారు పరీక్షించెదమనియు ముష్టిమెనుగారు నుడివిరి, ఇట్టి పరీక్షాకొర కెవరును వేచియుండరు. రంగార్యులుగారు నూతనశాస్త్రాలను మీదవైచి కొనినటుల దోచును. వజ్రఖం చెట్టిగారు సయితము, వీరి యూహను గ్రహింపజాలకపోయిరి. సామ్రాజ్య శాసనసభవారు మాత్రము రంగార్యులవారి సవరణలను నిరాకరించి, తమధర్మమును నెఱవేర్చిరి. కన్యస్వాతంత్ర్య నిరోధము బనికీరాదని ఖండితముగ వెలుపుటయే ప్రజాప్రతినిధుల ధర్మము. ప్రభుత్వమువారికొరకు తమ యభిప్రాయములను మార్పుకొనవలసిన యగత్యము వీరి కేమాత్రము లేదు. పటేలుగారి చట్టమును స్టేటుకాన్సిలు సభవారు నిరాకరింపవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు నిర్లక్ష్యము జూపవచ్చును. కాని ప్రజలలో పెరిగిపెద్దదగుచున్న స్వాతంత్ర్యాభివ్యక్తియమును చిరకాలము నిరోధించుట కేరికిని సాధ్యపడదు.

ఎప్పుడు?

సామ్రాజ్య శాసన సభలో స్వతంత్ర పక్షము వారికిని స్వరాజ్యపక్షము వారికిని జరిగిన వాగ్వివాదములో, ననేకరీతుల హాస్యఅధిక్షేపక ప్రసంగములు జరిగెను. రాత్రొంబవలు తామిక మీద ప్రభుత్వపు డిమాండుల నెదిరించెదమని, నెహ్రూగారు మిగుల భావోద్రేకముతో బలికిరి. "నూలు వడుకుట ఎప్పుడని," కబిరు ద్దీన్ అహమ్మదు గారు మధ్య ప్రశ్నించెరి. ఈప్రశ్న శాసనసభ్యులలో నవ్వపుట్టించినను, ఎప్పుడను ప్రశ్నను ఎవరికి వారడుగవలయును. ఈప్రశ్న దేశమందంతటను ప్రతిధ్వనింపవలయును. గాంధీమహాత్ము డెక్కడకు బోయినను, వినుగునిరామము లేకుండ నూలువడుకుడని బోధించుచున్నాడు. కొందర కిది కష్టముగ దోషవచ్చును. కొందరి కిది లేనిపోని బాధయని స్ఫురింపవచ్చును. కాని స్వక్రయత్న బలములేనిది స్వరాజ్యము లభింపదని అనుచింపము స్పష్టమగుచున్నది. ఇతర విధముల నెంత తీవ్రముగ నాందోళనజేసినను, స్వరాజ్యసిద్ధి ప్రజలనిర్మాణక్రిపై నాధారపడు ననుటకు సందియములేదు. శాసనసభల కార్యక్రమముజూచిన, యీవిషయమై గల సందియములెల్లదోలగిపోగలవు. నూలువడుకుటకును, కాంగ్రెసుసభ్యులగుటకును సంబంధ ముండుటచే, కాంగ్రెసుసభను బలపరుచుట యవసరమని దలచువా రెల్లరును గోజుకొక ఆరగంటయైనను నూలుచీయుట నిత్యవిధియని భావించవలయును. నూలుచీయుట కేవల మొకవృత్తియని భావించక ప్రజలందరును గృహకృత్యములలో నొకటియని భావించుచో, జీవితసమస్త సుఖముగ పరిష్కారమగును. స్వరాజ్యసిద్ధికిని, కద్దరునిర్మాణము

కును సన్నిహితసంబంధము గలదనుటకు సందియములేదు. కాంగ్రెసుసభ్యు లీవిషయమున మార్గదర్శకు లగుచో, ప్రజాసామాన్యము తమధర్మమును గ్రహించి నిర్వహించెద రనుటకు సందియములేదు. ప్రతిరాష్ట్రమును అహమహామికనుబూని, ముందుకు జనుటకు బ్రయత్నింప వలయును. ప్రభుత్వ దృక్పథమునకు ప్రజ లీయదగిన జవాబు, కాంగ్రెసును బలపరుచుటకన్న వేరుగానరాదు. ఆంధ్రదేశమీవిషయమై శ్రద్ధ వహింపకున్నచో నగుబాట్ల చాలగును. మహాత్ముడు రాబోవు మాసమునందు ఆంధ్రదేశమున పర్యటనమునలుప నెంచియున్నాడు. ఆంధ్రులు వెంటనే మేల్కొని మహాత్ముని సన్మానించుట కర్హతగాంచెదరా?

నీవెలు జన్మిసుకమిటీ రిపోర్టు :

నీవెలు జన్మిసుకమిటీ రిపోర్టు వెలువడినది. కోర్టులలో కేసులు ఫయిలగుట మిగుల ఆలస్యమగుచున్నది. దీనిని నివారించుమార్గ మెటులని, యీకమిటీవారు విచారించిరి. బెంగాలు, అస్సాము, మద్రాసు, బాంబాయి, సింధు మున్నగు రాష్ట్రములలో పరిస్థితులు మిగుల దుస్సహముగ నున్నటుల సూచింప బడినది. సంయుక్త రాష్ట్రములలోను, పంజాబునందును కొన్ని కేసులలో వేయిమందికన్న నెక్కుడు ప్రతివాదులు గలరట. ఒక కేసులో, హియరింగుజరిగి సంవత్సరమయిన పిమ్మటగాని, తీర్పు చెప్పలేదట. ఇట్టి దుర్గతిని తొలగించుటకు చిన్న కోర్టుల జ్యూనిసిడిక్షనును వృద్ధిజేయవలయుననియు, గ్రామపు కోర్టులసంఖ్యను పెంచి నూరురూపాయిలవరకును విచారణాధికారము నీయవలెననియు, బాటుల వృత్తిని మాన్యవలయుననియు, సివిలునర్వీసు ఉద్యోగులకు జుడిషియల్ శిక్షణ నొసగవలయుననియు, హైకోర్టు రిజిస్ట్రారులకెక్కు డధికారముల నీయవలయుననియు మున్నగు సూచనలను కమిటీవారు గావించిరి. బినామీ పద్ధతి అనలే బనికీరాదని కమిటీలో కొందరు సభ్యులు సూచించిరి. ఇట్టి ప్రతిక్రియల నెన్నిటి నవలంబించినను వ్యాజ్యముల జూడముతగజాలదు గ్రామ పంచాయతులను విడివిగ స్థాపించి, ఎక్కడి తగాదా లక్కడనే పోష్కారమగునటుల జూచుట ధర్మము. ప్రభుత్వవిధానమిందుకు తోడ్పడజాలదు. ప్రజలే యిక్కార్యమును నిర్వహించి, అంతఃకలహములను బాపుకొనవలయును.

1. కే. డాక్టరు ను బ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి

స్వరణ చిహ్నము
డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి మరణమునకు నగచుచు, స్మరణచిహ్నమును నెలకొల్పవలయునని, తీర్మానించి, చెన్నపురి పౌరులు కృతకృత్యులయిరి. నుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు చెన్నరాజధాని కేమి, హిందూ దేశమున కేమి జేసిన సేవ అపారము. హోంయూలు యుద్ధమమునకు నుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగా రొసగిన ప్రోత్సాహము నెవ్వరును మరుసజాలరు. బెసెంటు ప్రభృతులు నిర్బంధింపబడిన సమయమున, నుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు నాయకత్వము వహించి నిరంతరాందోళనము సుపుటయగాక, అమెరికా సానుభూతిని సంపాదించుటకుగూడ ప్రయత్నముజేసిరి. న్యాయవాదిగ నేమి, న్యాయాధికారిగ నేమి నుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు మిక్కిలి పేరు గాంచినను,

ప్రజా నాయకుడుగనుండి నిర్వహించిన కార్య భారము ఎక్కువ ప్రశంసార్హము. సుబ్రహ్మణ్య య్యరుగారికి శిలాశాసనమును నిర్మించుట సముచితమనినను, వారు జూపిన నిష్కళంక దేశాభి మానము సనుకరించుటయే నుత్తమోత్తమగు స్మారకచిహ్నమగును.

ప్రతిష్ఠంభము : భిన్నా భిప్రాయములు

ప్రతిష్ఠంభన పద్ధతి తమకు బనికెరాదనియు, తామిందుకు తోడ్పడజాలమనియు, సంస్కరణముల నుపయోగించుటకే తాము సహకరిమనియు, జన్నాగారు స్పష్టపరచిరి. తా మికమిద ప్రతిష్ఠంభనమార్గమును నిష్కర్షగ నవలంబించెదమని నెహ్రూగారుచాటిరి. అందుచే ఉభయల కలయిక అంతరించెననుట స్పష్టము. లేనిపోని అంతఃకలహ ములకన్న ఎవరికి నమ్మకమున్న పద్ధతినీ వారవలం బించుటయే యుత్తమము. కాని, స్వరాజ్యక్షము ప్రస్తుతసంఖ్యలతో తమ యభీప్సమును నిర్వహించు కొన జాలదు. ఇకముందు ప్రజాప్రబోధమే పరి కర్తవ్యము.

సంస్కరణములు: ఆలివియరుగారి సాక్ష్యము

తాము ఇండియా మంత్రివదవిలో నుండుక, సంస్కరణ విధానముగూర్చి ఎవరును అనుకూల ముగ జెప్పగ వినియుండలేదని, ఆ లి వి య రు ప్రభువుగారు మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రికలో వ్రాసిరి. ఇతరకారణము లట్లుండ, సంస్కరణ విధానమును మార్పుటకు ప్రజల లంగీకరింపలేదను కారణ మొక్కటి చాలదా? ప్రజల ఏకగ్రీవాభి ప్రాయమును పూర్తిగ నిరసించుట, ఎంత బలము గల ప్రభుత్వమునకయినను శ్రేయస్కరమా? ఈ సంగతినీగూర్చి బ్రిటీషు ప్రముఖులికనయినను దూర మాలోచించుట యుక్తము.

మహాత్మాని పర్యటనము

తిరువూరు పురపాలకసంఘ సన్మానము

తిరుచెంగోడు, మార్చి 20:—తిరువూరులో, గాంధీజీ హత్యనకు, పురపాలకసంఘమువారి సన్మానప్రముఖత నాలు గు సన్మానప్రముఖ సమర్పించబడెను. వాటికి సమాధాన మిచ్చుచు, కర్ణుల రాజధానియని పిలువబడిన స్థలమేదియైన గలనో నది తిరువూరుననిరి. ఇచ్చట యన్నక్కోల యనువిషమ సంధిచే నావహించబడవలయునని సంకల్పము వెలిబుచ్చిరి. పిమ్మట తిరుచెంగోడునకు వచ్చునమై, స్నేహపూర్వకముగ ప్రజాసమాహమ లాయన వాహనమునెదిరి. నేటి యంద యము గాంధీ యాశ్రమముయొక్క నూలుపడుకు పాతకాలను సందర్శించిరి. నేడు పుదుపాలయందు పూర్తి విశ్రాంతి దీసుకొనుచున్నారు.

డా॥ రాజ్, డా॥ కరదరాజులనాయుడు, జోసెపు సతిగాడుకూడ ఆశ్రమందున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

భీమాకంపెనీపై నష్టపరిహార మునకు దావా

హైకోర్టు జడ్జిని కొట్టివేయుట

కలకత్తా, మార్చి 19:—హిమాలయ ఆస్ఫురెంకు భీ మాకంపెనీగారు ఆస్థానమునకు పరిష్కరింపి తొలగించిరియను, రూ. 1808825 లు: నష్టవిషయములగులయు అలెగ్జాండరు మోడెగారుచేసిన ఆపీలును ప్రధాన న్యాయమూర్తియు నాం కేసుగాలను నిన్న కొట్టివేసిరి. మొదట యాశ్రమ న్యాయమూ ర్తి కియ్యదనము గారు జైచూచిరి. పరిశీలనయు విచారించుచు ఉచితముగా దీని పరిష్కరింపి నొలగించుటయందు ఆశ్రమమునకు న్యాయమూర్తి అభిప్రాయమిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ శ్రీ కర్జను ప్రభువు.

కర్జను ప్రభుని అవసానకాలము

లండన్, మార్చి 19:—కర్జను ప్రభుని చాల ప్రమాదకరముగనున్నది. ఏనిమిషము చరిత్రకు ఆరి భయపడుచున్నారు.

(ఆంధ్ర) పత్రిక ప్రత్యేకతంత్రవార్త

లండను, మార్చి 19:—కర్జను ప్రభువు ఆరోగ్యము క్షీణించుచున్నది. మృత్యువాసన్నమైనది.

లండను, మార్చి 20:—

కర్జను ప్రభువు చనిపోయెను

జీవితాంశములు

కర్జను ప్రభువు స్కాట్లండు ప్రభువుయొక్క సహాధికుడు. కర్జను ప్రభువు జి. సి. యస్. వి. జి. సి. వి. యి. యం. ఎ. సి. సి. యస్. ఆర్. యస్. డి. సి. యస్. యస్. యస్. డి. జి. సి. డి. యల్. మొదలగు పెక్కు బిరుదులచే గౌరవింపబడెను. ఇంగ్లాండునందు ప్రసిద్ధకెక్కిన విద్యావీరులు అన్నపర్ణ, కేంబ్రిడ్జి, మాంఛెస్టరు, గ్లాసుగో, డబ్లిన్ విద్యాలయములు కర్జను ప్రభువు ఫీచీ కేసు తట మెచ్చుకొని ఉచితరీతిని గౌరవించెను. 1889 జనవరి 11-న కే. డి. యం. కె. డి. స్ట్రీన్సుండు జాబ్ నాథేరియం కర్జను గారు జన్మించిరి. ఈటయందును అన్నపర్ణ చేరియొక కొలలయందు కర్జనుగారు విద్యాభ్యాసము చేసిరి. అనీయో పారసీకము, ఆఫ్ఘనిస్థానము, సహాయ, మందు చేసా, పరచా మొదలగు ప్రాచ్య దేశములందును సాహిత్య రచన ప్రభువు సంచార ముచేసెను. 1886 వ సంవత్సరమున కర్జనుగారు సభ్యుడయ్యెను. 1891-92 వరకును యిండియా: హయా కర్జనుగారు 1895-98 వరకును విదేశాంగ సహాయ కార్యదర్శిగారు పనిచేసిరి. 1898-1905 వరకును వైసురాయి గవర్నరు జనరలు యిండియాను పరిపాలించెను. మిలిటరీ స్క్వియర్ గారు దా కారణముచే గవర్నరు జనరలు పదవికి 1906 వ సంవత్సరములో రాజీనామా యిచ్చి యింగ్లాండుకు వెళ్లిరి. వీరిపరిపాలన కాల మందు అన్ని కాలములందు సంస్కరణము గావించబడెను. రైల్వే, పోస్టు, విద్యాంగ, వ్యవసాయ శాఖలందు సంస్కరణములు ప్రవేశ పెట్టబడెను. భాగ్యతమామిరి సందర్శించుటకు సంభాష్య ప్రాంతము నిర్మించెను. ప్రాచీనకట్టలనులను రక్షించుటకును కాటకును నివాదించుటకును, నీటిపారుదల ప్రస్తావనలనులను పడెను.

పెక్కు సాహిత్యములను గావించెను. బీరెట్టునందలి లాసానగ కును కొక దండగాత్రు కర్జనుగారు 1904 వ సంవత్సరమునకు బంపిరి. మగ నేతంభజనము కర్జనుగారి కుదిపరిపాలన కార్యము ఈ కార్యములను 1905 అక్టోబరులో జరిగిన ఆగ్నిహోత్ర శ్రాద్ధాల లింకను జల్లారకెను. వీరిభారత పరిపాలన విధానము భేదాభిప్రాయములకు నురి అయిన కర్జనుగారిని బ్రిటీషు ప్రజలు అధికముగ గౌరవించుచు నేయుండిరి. 1907 వ సంవత్సరములో అన్నపర్ణ విశ్వవిద్యాలయ పీఠమునకు చాన్సలరుగను 1908 లో బిరమ ప్రతినిధి ప్రభువుగను, గ్లాసుగో విశ్వవిద్యాలయపు లార్డు రెక్టరుగను కర్జనుగారు ఎన్నుకొనబడిరి, గ్లాసుగో విశ్వవిద్యాలయపు లార్డు రెక్టరుగను పెక్కుకొనుటయందు లాడుకుబారి గారితో బోటిచేరి 12 మెచ్చువోలు సంపాదించి లాయడు బారి గారిని కర్జనుగారు ఓడించిరి. 1911 సంవత్సరమున కర్జనుగారు ఎరలు అను గౌరవము ను బడసిరి. యునైటెడ్ నాషనల్ గాంధీ సన్మానములు దేశమందంతటను యిచ్చిరి. 1914 లో లాన్ డన్ లో గౌరవస్థానముగ నున్నప్పుడు ప్రతి మాలపక్ష నామకర్తయు హాజరయ్యెను. 1915 మే నెల యందు నిర్మాణము కావిన కాచిన్ లో లార్డు ప్రీవీసీయ అనుపదవి నియించెను. జూలైలో యుద్ధసంఘమునకు సభ్యుడయ్యెను. 1916 డి. జి. ల. బి. రు. లో లాయడు బారి గారి కాచిన్ లో నందు లార్డు ప్రెసిడెంటు అఫ్ డి కాంసిలు అను పదవి నలంకరించెను. కర్జనుగారు ప్రభువులు సభానాయకుడు. లాడుకు బార్ని, బోనారులా, బార్నివిన్ను గార్లు కాచిన్ లోను విదేశాంగమంత్రిగ బనిచేసెను. లాన్సెటు సంధి సంస్కరణలందు చిరచాత్రులను జూపెను. బార్నివిన్ను కాచిన్ లో అధికారమునుండి తొలగిన చరణకారికులు పరిపాలన విధి రమును నియించి కాచిన్ లో ఇంగ్లాండును పరిపాలించుట యన కర్జను ప్రభువును నిట్లును. లిబరలు పక్షమువారును కాన్సర్వేటివు పక్షములందుగలసికారిక పక్షమును పరాజితునర్ప కాన్సర్వేటివు పక్ష బాధుకునుగూడ పనిచేసెను. తదనంతర ము బాధుకును గారు రెండవసారి అధికారభారమువహించెను. బాధుకునుగారి రెండవకాచిన్ లోను లార్డు ప్రెసిడెంటు అఫ్ డి కాంసిలు పదవి వహించెను, లార్డు కర్జనుగారికి మూడు కోరికలు గలవవి. యిండియా దేశమునకు రాజప్రతినిధి యగుచున్నాడు. బిరుదాంకతులగుట, రవి అస్తమించని బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు ప్రధానామాత్యుడగుట యు కర్జనుగారి కోరికలు. మొరటికోరిక నెరవేరెను. రెండవ కోరిక నెరవేరెను. సార్వభౌము డంగీకరింపలేదు. పాపము మాడవకోరిక నెరవేరెను. కర్జను ప్రభువు మృత్యువువాత పడెను.

నిరీక్ష వార్తలు

జూబాలందు తిరుగవారు కామన్సు సభలో ప్రశ్నలు

లీస్ట్, మార్చి 18:—జూబాలందు అల్లరులను గూర్చి యడుగు ఈ అల్లరులు పూర్తిగా సానిక సంబంధమైనవనియు ఇతర చోట్లకు ఇవి వ్యాపించవనియు అధినివేతపు గవర్నరు డెలుపు చున్నాడనియు ప్రస్తుతమందున్న సైన్యములు చాలు ననియు ఇంతవరకు పోరాటములో వారు దిగలేదనియు, గవర్నరు దీని కొన్ని చర్య ముందు కాపురముగా నున్నదనియు కత్తను ఆరం బ్బి గోరుగారు తెలియజేసిరి.

వాయువార్తాప్రచారము (బ్రాడ్ కాస్టింగు)

యూరపులో నున్న కార్యాలయములలో మధ్యమధ్య ఎవరును అడ్డురాకుండజేయుటకు లండనులో గ్రేటుబ్రిటను, ప్రాంసు, జర్మనీ, ఇటలీ, హాలండు ప్రతినిధులు సమావేశమైరి. బ్రిటిషుబ్రాడు కాస్టింగుకంపెనీవారు దీని సేర్పాటుజేసిరి.

మైనపు పనులు

పరశురామప్రీతి

మేరిలుబోనులో మైనముతో తయారుచేయబడిన పనులన్నియు పరశురామప్రీతి అయినవి. వాయుదేవునిబలముమందర మనువ్యవస్థలు నిరర్థకమైనవి. ఈ మంట ఇతరప్రదేశములకు వ్యాపింపకుండ మాత్రము శక్తివంచన లేక కాపాడిరి.

'నేషనలు మైనారిటీ' యుద్ధము

సంఘ కార్యదర్శి

నెత్తికొనిపోవుట

లండన్, మార్చి 18:—హ్యారిపాలిటుగారు నేషనలు మైనారిటీ యుద్ధములలో కార్యదర్శిగ నున్నారు. లండనునుండి లివర్పూలుకు బోవుచుండెను రైలులో. ఈసంబంధమునభ కే గుమం డెను. ఎడ్విహిల్లుకురైలు వచ్చేసరికి నలుగురెవరో తనబండిలో ప్రవేశించి వెలుపలికి ద్రోసివేసినందున ఆచట తనను కి గురు చుట్టవేసినదియు మోటారుబండిలో తీసికొనిపోయి ఉదయము రెండుగంటలవరకు వదలలేదనియు పోలిటుగారు డెలుపుచున్నారు. తరువాత వంటపూటంటికి గొంపోయిరట. తనప్రక్కదగ్గర అయిదుగురు వంతులప్రకారము కాపలా గాయమండెరట. నిన్నటియుదయము మరల మోటారులో ప్రభూస్థిరికి గొంపోయి రండనుకు రైలులో బంపివేసిరట.

ఇతనిని గొంపోయినవారు బ్రిటిషు ప్యాసిస్టులని తెలియుచున్నది.

ఆంగ్లో-జర్మన్ వర్తకపు

ట్రాడంబడిక

రెండవపర్యాయము కామన్సుసభలో

ప్రవేశపెట్టుట

లండన్, మార్చి 18:—భిన్నాభిప్రాయము లేకుండ పై ట్రాడంబడికను అనుబంధములమై బిల్లును ప్రవేశపెట్ట అమ్యది అంగీకరించబడెను.

మధ్యధరాసముద్రములో

తుపాను

సిల్లోనుప్రయాణికుల పడవలకు నష్టము దగులుట మధ్యధరాసముద్రములో గొప్పతుపాను వీచి బ్రిటిషునా గడలేళ్లు పార్శ్వలో అగిపోవలసివచ్చె ననియు అనేకముగ లు నష్టము పాలైనవనియు తెలియచున్నది.

పంచదారసహాయచట్టము

మూడవ పర్యాయ మంగీకరింపబడుట

లండన్, మార్చి 17:—'వీటు' పంచదార పరిశ్రమకు సహాయమునర్పిటకు ప్రభుత్వమువారు మూడవ పర్యాయ చట్టము నామోదించిరి. రైతులందరకును వ్యవసాయమంత్రి చహిత్యాహముతో తెలియజేసెను.

జర్మనీ ఉపద్రవము మరల

లేకుండ జేయుట

పార్సిస్, మార్చి 19:—వైవిషయమునుగూర్చి జర్మనీలో బ్రియండుగారు తెలియజేసిన సంగతులను విదేశాంగపథలో బ్రియండుగారిట్లు వివరముగ ప్రకటించిరి:—బాతిసమితిలో జర్మనీని జేర్చుకొను టవసరము. ఇది సాధ్యపడును. కాని జర్మనీ తనను జేర్చుకొనుటచే నిర్వహింపవలసిన ధర్మములను మరతులను పూర్తిగ నెరవేర్చవలెను. జర్మను పోలండు పరిహద్దులవిషయమై పూర్వమున్నటులే ప్రదేశము సేర్పాటుజేయవలెను.

జార్జిరాకొమారుని హంకాంగు

పయనము

హ్యూసిడోనియా పోగయోడలో జార్జి రాకొమారుడు కొలంబో జేరునట. హంకాంగుకు బోవు ననుచున్నారు. మొదట కొలంబోలో రాకొమారుడు క్రిందటి నెలలోనే ప్రవేశించు ననుకొనిరి. కాని బద్ధకముగ నుండుటచే వీలులేకపోయెను.

ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్య దినోత్సవము

జగులులు పాషాగారి యభిప్రాయము

కయిరో, మార్చి 18:—నిన్నటిదినము 'స్వాతంత్ర్య'దిన మగుటచే నెలపు ఇయ్యబడెను. ఈపాటి స్వాతంత్ర్యమునకేవా మంత్రివర్గమువారు కార్యాలయములను మూసి నెలవిచ్చుట; ఈజిప్టు సంరక్షక రాజ్యముగనే యున్నది. స్వాతంత్ర్యము లేదు. మాటలలో మాత్రము భేదమున్నదిగాని నిజపరిస్థితులు పూర్వమువలెనే యున్నవని జగులులు పాషాగారు తీవ్రముగ యుపన్యసించిరి.

కీ॥ శే॥ స్త్రీత్ఫిల్లు ప్రభువు

లీస్ట్, మార్చి 18:—85 వ ఏట స్త్రీత్ఫిల్లు ప్రభువు చనిపోయెను. లిబరలు వర్గములోనివా డెదెను. వ్యవసాయము విద్యాశాఖలందు ఇతడు ప్రమాణము అందరకును. ఈశాఖలందు ఎన్నియో యుద్యోగములను జేసిరి.

బర్లండుకు విమానములో తపాలను

గొంపోవుట

లండన్, మార్చి 18:—నేటి యుదయమున బర్లండుకు తపాలను వార్తాపత్రికలను విమానములలో గొంపోయిరి. విమానములలో బోవుటచే 2½ గంటలు కూడివచ్చెనట.

ఓడ గట్టెకుట

'మలోజా' ఓడ దారిలో గట్టెక్కెనట. ఇంతవరకు ఇంకను రేవులోనుండి బయలుదేరలేదు.

ఇటలీ స్త్రీమరు

ప్యాసిస్టులు బ్రిటిషువారిపై ద్రుతికూలభావమును జూపుట

మార్టా, మార్చి 18:—బ్రిటిషులోకి బోవుమార్గమున మార్టాకు ఇటలీ స్త్రీమరుజేరెను. అచట ఇంగ్లండుకు ప్రతిహేళముగ ప్రవర్తించిరి. పరిస్థితులుముదిరి బ్రిటిషువారును ప్యాసిస్టులను కొట్టుకొనువరకువచ్చినది. పోలీసువారు జోక్యముగలుగజేసికొనిరిగాని వారింప లేక పోయిరి. ప్యాసిస్టులు నాకమీద ప్యాసిస్టువత్తాకము నెగురజేసిరి. ముసోలినీగారిని కాన్సులుకు బిలిపించిన పిదప ఆతాకము నెత్తిజేసిరి.

ఇండియాకు వైమానిక పయనము

కరాచీ వైమానిక ప్రదేశముగ నుంచుట

బ్రాహ్మంకరుగారి యభిప్రాయము

లండన్, మార్చి 18:—కరాచీ పరిస్థితులు అనుకూలముగ నుండుటచే కొంతకాలము దానిని వైమానికాయముగ సేర్పాటుజేయుటవసర మని బ్రాహ్మంకరుగారనిరి. బొంబయిలో వర్షములు తరుచు గురియుటచేతను, కొండలు చుట్టును ఉండుట చేతను వీలులేదనిరి. అనుభవముగల్గిన పిమ్మట బొంబయిలోగూడ విమానములు దిగుటకు వీలగుననిరి. ఇండను, గంగానదిలోయల మీదుగ ఇండియాకు విమానముమీద బోవుటకు కష్టముండదనిరి. వర్తకపు పద్ధతులమీద విమానముల సేర్పాటు జేయుటయు చిదనిరి. వానకాలములోగూడ విమానముల మీద బోవుటకు వీలగుననిరి. కాని బంగాళాఖాతమున సముద్ర నౌకావిమానము పోవునో లేదో శెప్పలేననిరి. కానలసినంత పెట్రోలును గొంపోయిన ఆగకుండ ఇండియాకు బోవచ్చుననిరి.

జెజిరా నీటిపారుదల తగవు

నీటిసప్లయ-ఈజిప్టుహక్కు

లీస్ట్, మార్చి 18:—నూదానులో జెజిరా నీటిపారుదలనుగూర్చి ఈజిప్టు హక్కులకు భంగములేకుండ చిన్ననాటి నుండి అనుభవించుచున్న హక్కులకు నష్టములేకుండ మార్గము సేర్పాటు జేయుటకు నియమించబడిన సంఘమువారు నూదానులో పనిని ప్రారంభించిరి. జూనుమాసాంతమున తమ నివేదికమును వీరు ప్రకటించుటకు వీలగునట.

ఇంగ్లండు - జనీవా ఒడంబడిక

ప్రభుత్వమువారి ఆక్షేపణలు

లీస్ట్, మార్చి 18:—చాంబర్లెనుగారు మరల కామన్సు సభకువచ్చిరి.

జనీవా ఒడంబడికలో ఎన్నియో ముఖ్యముగ ఆక్షేపణలుండుటచే దానినిగూర్చి మరల ప్రభుత్వమువారు రాయబారములను జరుపదలచ లేదనిరి. దీనికి బదులు బాతి సమితిసహకారముతో మొదటి ఒడంబడికనే జలపరచి ప్రత్యేక అవసరములకు అనుకూలముగ ఏర్పాటులనుజేసిన జనీవా ఒడంబడిక కంటె ఎక్కువ లాభకరముగ నుండునని చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

సుడిగాలి

దక్షిణ ఇల్లినోయి

చాలమంది చనిపోవుట

జ్యూన్స్ విల్, మార్చి 19:—దక్షిణ ఇల్లినోయిలో సుడిగాలి ప్రచండముగ వీచుచున్నది. ప్రజలెంత మందియో చనిపోవుచున్నారు. 450 మంది చనిపోయిరట. ఒక నగరమంత యుటుడిచిపెట్టుకు పోయెనట.

హెడజాబి ఇనుపదారి

ముసల్మానులకు సౌకర్యములు

లండన్, మార్చి 18:—ముస్లింత్రిక వాసులకు అనుకూలముగ ఇనుపదారులను ఏర్పాటు జేయవలెననియు ముసల్మాను ఇంజనీరుల సేర్పాటు జేయవలెననియు ప్రభుత్వసభలో రాగ్లం ప్రభువు తెలియజేయ మ్యాండేలుప్రకారము తమ అధికారములోనున్న ఇనుపదారులనే ఏర్పాటు జేసెదమనియు అమ్యుక్ మ్ ఇనుపదారి హెడజాబి ప్రభుత్వ హస్తగతమైనదనియు పలకెను ఇనుపదారిని అమ్ముచుదారి కంటె ఎక్కువ దక్షిణముగ గొంపోవుటకు వీలులేదనియు ఈవిషయమై ప్రభుత్వము శ్రద్ధతో ఆలోచించు చున్నారనియు అన్నిసంగతులను కానలసిన తెలియజేయగలరనియు ఆన్సో ప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

సార్వభౌమదంపతులు

19 వ తేదీని మధ్యధరాసముద్రసంచారమునకు బయలుదేరిరి.

ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వ విధానము

పెర్త్, మార్చి 18:—కొంపరు ప్రభుత్వవిధానమును దొలగించుటకు ఆందోళనము జేయుచున్నారనియు మనము ప్రత్యేక సంఘముల సౌకర్యములకై ప్రయత్నించిన ఆస్ట్రేలియా శ్రేయములకై ఉండవలెనను సిద్ధాంతము ఒక 24 గంటలగూడ సాగక ఎగిరిపోవునని బ్రూసు గారు తెలియజేసిరి.

జర్మనీ జాతీయమితి

లండన్, మార్చి 16:—జర్మను మంత్రివర్గమువారు జాతీయమితిలేఖను ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచున్నమై 18 తేదీన ఆలోచించెద రనుకొనుచున్నారు. ఇంతత్వరతో జాతీయమితివారి వాదములు జర్మనీ ఆక్షేపణలను బాధదోల జాలవనుచున్నారు. ఇంకను కొంతగ్రంథము నడచినగాని ఏమియు తేలదనుచున్నారు. ఈలోగ్గ అతిజాగ్రత్తగా ప్రభుత్వమువారు ప్రవర్తించులెనని హెచ్చరించుచున్నారు.

కర్మలు దెస్టిన్ భార్య

భర్తపై చెచ్చిన యభియోగము

లండన్, మార్చి 18:—తాను వాడికి సామ్యునిచ్చెదనని వాదనము జేయలేదనియు క్రియన్న పుడు సహాయముచేసెద నంటిననియు, కార్మికవర్గమునకు తనను పెండ్లియాడుటకునుండు ఏమైన ఇవ్వవలెనని యడుగ లేదనియు ప్రతివాది తెప్పెను.

ఏడుగురితో వాడి వ్యభిచరించెననియు, 1919-20 లో ఆమె తాలూకు ఇతరుల కియవలసిన మొత్తములను ఈయజాల నంటిననియు కుట్టుపనివానికి, క్లబ్బు చందాలనుగూడ నిరాకరించిననియు, తన ఉద్యోగము లన్నియు కవన్న గారివలననే వచ్చెనుగాని ఎన్నడును తన భార్య అతనితో వ్యభిచరించునని కలగన లేదనియు ఇంతకు ముందీసంగతి ఏమియు తెలియదనియు తనకు దీనిని ఆపుటకు పీలులేకపోయెననియు అట్టిసందర్భములందు ఏమిజేయుటకు తోచలేదనియు అడ్డపవాళ్లను వేసిన పుడు ప్రతివాది తెలియజేసెను.

ఇంకొకమారు కవన్నతో రమించితివేని నిన్ను విడిచి పెట్టెదనని తెప్పి యుండరాదాయనియు తిన్నగ లండనుకుపోయి కవన్న గారినికొట్టి ఉద్యోగమునకు నీళ్లనువదులొన్న బాగుండే దిదేయని వాడి న్యాయవాదితెప్ప అయ్యది అనవసరమనియు ఆప్రశ్నలు నూచనల సమంజసము గావని న్యాయమూర్తి న్యాయవాదిని వారిం చెను.

తన భార్య వ్యభిచారిణియని ప్రతివాదితో తెప్పదలచు కొనలేదని ప్రతివాది ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను. మరల వాయిదా జేయబడెను.

సి వి లు న ర్వి ను ల బిల్లు

నర్విను ఉద్యోగుల జీతములు పెన్న నులు మున్నగు వాటిపై శాసనసభల కధికారిముండదు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, మార్చి 19:—ప్రభువుల సభయందు బర్మెను హాడు ప్రభువుగారు ఇండియను సివిల్ సర్వీసుల బిల్లును ప్రవేశ పెట్టిరి. సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములు, పెన్న నులు, ఇతర ఆదాయముల విషయమై శాసనసభల అనుమతి పొందనక్కర లేనట్లు ఇండియా ప్రభుత్వచట్టమును సవరింప ఈ బిల్లు ఉద్దేశమైయున్నది. చట్టముననుసరించి ఈవిషయమై ఇంతకు ముందు గావింపబడిన నిబంధనలను ఈబిల్లు రద్దుచేయుచున్నది. జాయింటుకమిటివా రీబిల్లును పరిశీలించవలయునని బిల్లు సవర పాదించుచు బర్మెను హాడు ప్రభువుగారు కోరిరి.

తాను రాజప్రతినిధిలో కలసి మాట్లాడునంతవరకు భారతదేశపు విషయములనుగురించి జాయింటు కమిటీవారి ఎదుట గాని ప్రభువుల సభకుగాని ఎట్టిప్రకటనము గావింప నిశ్చయించుటలేదని బర్మెను హాడు ప్రభువుగారు చెప్పిరి.

సివిల్ సర్వీసు బిల్లును జాయింటు కమిటీవారి పరిశీలన మున కంపుటకు ప్రభువులసభవారు అంగీకరించిరి.

చెన్న పురి శాసనసభ

రిజిస్ట్రేషను శాఖ గ్రాంటులందు తగ్గింపులు
నేటి ఉదయము 11 గంటలకు మదరాసు శాసనసభ్యులు డిల్ బి యల్. డి. సామిక్లెన్ టి. గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైరి. ప్రత్యేక తీర్మానంతరము సభ్యులు డిమాండు గ్రాంటు లందలి తగ్గింపులను చర్చించిరి.

రిజిస్ట్రేషను-నూపరిం టెం డెన్సు
రిజిస్ట్రేషను శాఖయందలి ఉద్యోగుల జీతములకు గాను ప్రత్యేకింపబడిన గ్రాంటు రు 22,000 లలోనుండి రిజిస్ట్రేషను ఫీజు పరిపాలనను చర్చించుటకు గాను రు 1,001 టిచే తగ్గింపవలెనని సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు రుపపాదించి గొల్లాలామెలగు గావించిన నూచనలపై తీర్మానము నూపసంపాదించుకొనిరి.

నూపరిం టెం డెన్సు కోరకు ప్రత్యేకింపబడిన రు 74,200 గ్రాంటునుండి రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలువదలి తీసివేయుటకు గాను 4,000 తగ్గింపుచేయవలెనని సి. పెద్దిరాజు గారు రుపపాదించుచు అసాను అనవసరమనియు, ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు లేకనే జిల్లా రిజిస్ట్రారులు పని నిర్వహింపగలరనియు ఆ సాను మెట్లు ఆవశ్యకమో మంత్రిగారు దృష్టికరముగ సమాధానమిచ్చువరకు తాము ఉపపాదన సల్పవలయుమనరియు పట్టిరి.

నర్. పి. పాత్రోగారు:—సమాధాన మొసంగుచు ఈశాఖయందు విచారించవలసిన కేసులపంఖ్య వృద్ధియగుచున్న వనియు, ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు జాయింటుస్టాంపుకంపెనీల పనిని పరిపాలనావిధానమునంతను నిర్వహింపవలసి యుండుననియు, జిల్లా రిజిస్ట్రారు లొకరే దీనినంతను నిర్వహింపవలసినదియు పట్టిరి.

పెద్దిరాజుగారు రంతట ప్రతిపాదన నూపసంపాదించుకొనిరి.

నూపరిం టెం డెన్సు కోరకు ప్రత్యేకింపబడిన రు 74,200 లో రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసులందు ప్రభుత్వమువారు చట్టసంబంధ మగు శాంక్షను బడసెదరేనా విచారించుటకు రు 10 లు తగ్గింపవలెనని ఉపపాదించుచు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి చేతును మంత్రిగారు చేతు రాష్ట్రీయ చట్టమునకు చాల అన్యాయము జరుగుచున్నదని పట్టిరి. నర్ పాత్రోగారు ప్రత్యుత్తరముపై ఉపపాదకులు తృప్తిజెందనందున ఉపపాదన వోటుకుబెట్టుబడి పలుసంఖ్యకులచే ఓడింపబడెను.

రిజిస్ట్రేషను జిల్లా వ్యయములకు ప్రత్యేకింపబడిన రు 24, 69,500లందు రిజిస్ట్రేషను ఫీజుతగ్గింపులకును విధింపబడిన మొత్తము డాక్యుమెంటు నాక్సు తేలాద్యారాపంపుటకు గాను రు 100 లు తగ్గింపవలెనని ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారికి బదులు జి. రామేశ్వరరావుగారు పపాదించిరి.

ఉపపాదన వోటుకు బెట్టుబడి ఓడింపబడెను.

రిజిస్ట్రేషను కోరకు ప్రత్యేకింపబడిన 25,29 లక్షలరూప్యము లలో పై తరగతి (ఆ పర్ ర గ్రే డు) లో నాదారు సంఘముందలి సబ్-రిజిస్ట్రారులకు తీసికొని విషయమును చర్చించుటకు రు 100 లు తగ్గింపవలెనని చిదుబర నాదారు గారు ఉపపాదన గావించుచు ఇంతవరకు నర్ రిజిస్ట్రారులకు తమసంఘముందు పైతరగతికి తీసికొన బడలేదనియు అనేక మారు తీవ్రమయ్యు ప్రభుత్వమువారికి తెలుపబడినదనియు మంత్రిగారే వ్యయముగ తమసంఘ పరిశీకు తెరుంగదరనియు, కావున ఉపపాదన కవసరము గలిగెనని పట్టిరి.

నర్. పరశురామపాత్రోగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు ఇప్పటికిగవురు నాదారులు సబ్ రిజిస్ట్రారులుగా నున్నారనియు, వారు జూనియర్లనియు, ఏసంఘమువారైనను తగిన అనుభవము తెలివి లేటలు గలిగియుండిన అభివృద్ధి ఈ యబడుననియు, అట్టిగణానుగవిచ్చులేక నిపుణులైయుండువారికి ప్రమామనుల నోసగక. తక్కువ సమర్థతగలవారలకు పైతరగతియందు ఉద్యోగము లిచ్చుటకు తాము వాదన మియజాల మనియు పట్టిరి.

వీరయ్యగారు అంత్యభాకులవారిని కొందరు సబ్ రిజిస్ట్రారులు తమ ఆఫీసులలోనికి రానిచ్చుట లేదనియు, అట్టి అక్రమము దొలగజేయవలెనని కోరిరి.

చిదుబర నాదారుగారి ప్రతిపాదన వోటుకు బెట్టుబడి అధిక సంఖ్యకులచే ఓడింపబడెను.

రిజిస్ట్రేషనుకు ప్రత్యేకింపబడిన రు 25,29 లక్షలలో ప్రభుత్వోద్యోగములు ప్రతి వర్గమునకును ప్రత్యేకింపబడు యందు ప్రభుత్వపు టుత్తరువు ప్రకారము నడుమకొనని కారణముచే దానిని విచారించుటకు రు 100 లు తగ్గింపవలెనని డాల్ సి. న పే క ము ద లి యా రు గా రు ప పా దించుచు ఈ విషయమై పలు మారులు ఈ సభ వారనేక తీర్మానములు గావించియున్నను మంత్రిగారిని ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకసభ్యులుగాని ఎట్టి క్రమచర్య దీసికొనకుండుట తమ కర్తవ్యమటలేదనిరి.

నర్. పరశురామపాత్రోగారు తీర్మాన ముములలో పెట్టుబడులు లేక పోవుటకు తాము బాధ్యులం గాజాలకునియు తమ శాఖకు సంబంధించి నంతవరకు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రయత్నించెదమని పట్టిరి.

పిదప నపేకమొదలియారుగారు తమ ప్రతిపాదన నూపసంపాదించుకొనిరి.

అంతట సభ్యులు భలహారములకై లేచిరి.

మ ద రా ను వా ర లు

నూతన ప్రభుత్వ సభ్యులు

మద్రాసు ప్రభుత్వపు ఎక్జిక్యూటివు కౌన్సిలున భ్యులుగ మార్జరి బ్యాంక్సుగారు, ఖాల్ బి మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబుగారు నియమింపబడిరి. ఈనియమకమును సార్వభౌము డామోదించిరిని ప్రభుత్వపు టుత్తరువు ప్రకటించబడినవి.

రాకపోకలు:—ప్రభుత్వపు హార్డు ఇంజనీయరు బ్రిస్టోగారు నేటిదినము ఉదయం చెన్న పురికివచ్చిరి. జి. వి. పి. రైల్వే చీఫ్ ఇంజనీయరు ఫ్రేసరు గారు, రామనారాయణగారు, లీకుగారు (ఇంజీరియలు బాంకి) నేటిదినము ఉదయం చెన్న పురికి వచ్చిరి. పోర్టు ఆఫీసర్ కామాండరు కాంజెలుగారు, డుకు గారు నిన్న రాత్రి చెన్న పురికివచ్చిరి.

గౌ. నర్ రాజగోపాలాచారిగారి ఆరోగ్యము:—చెన్న పురి శాసనసభ అధ్యక్షులుగ పనిచేసి ఇండియామంత్రి కార్యాలయపు సభ్యులుగనున్న నర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారు అనారోగ్యములపై వెలవుపై భారతదేశమునకు వచ్చియుండిరి. వారి ఆరోగ్యము చక్కగనుదినదనియు రెండువారములలో మరల ఇంగ్లాండునకు వెళ్లెదరనియు తెలియుచున్నది.

మడ్డిమనురిపోర్టుచర్చ-ఒకసభ:—మద్రాసు మహాజనసభయొక్కయు, శాసనసభ స్వ రాజ్య పక్ష ము యొక్కయు యాజమాన్యమున మడ్డిమను ని వే ది క ము ను గూర్చి చర్చించుటకై రేపు కేసవారము 21 వ తేదీ సాయంత్రము 5.30 గంటలకు గోల్డేబుల్లో సభజరుగును. అపుడు మద్రాసు శాసనసభయందు స్వరాజ్యపక్ష నాయకులుగనున్న పి. యస్. వెంకటపతిరాజుగారు అధ్యక్షతవహించెదరు. డాక్టరు యు. రామారావు, టి. ఆదినారాయణచెట్టి, కే. ఉప్పినాపాటు, యస్. సత్యమూర్తిగారలును యితరులును ఉపన్యసిం చెదరు.

వ్యాయామ క్రీడావార్తలు

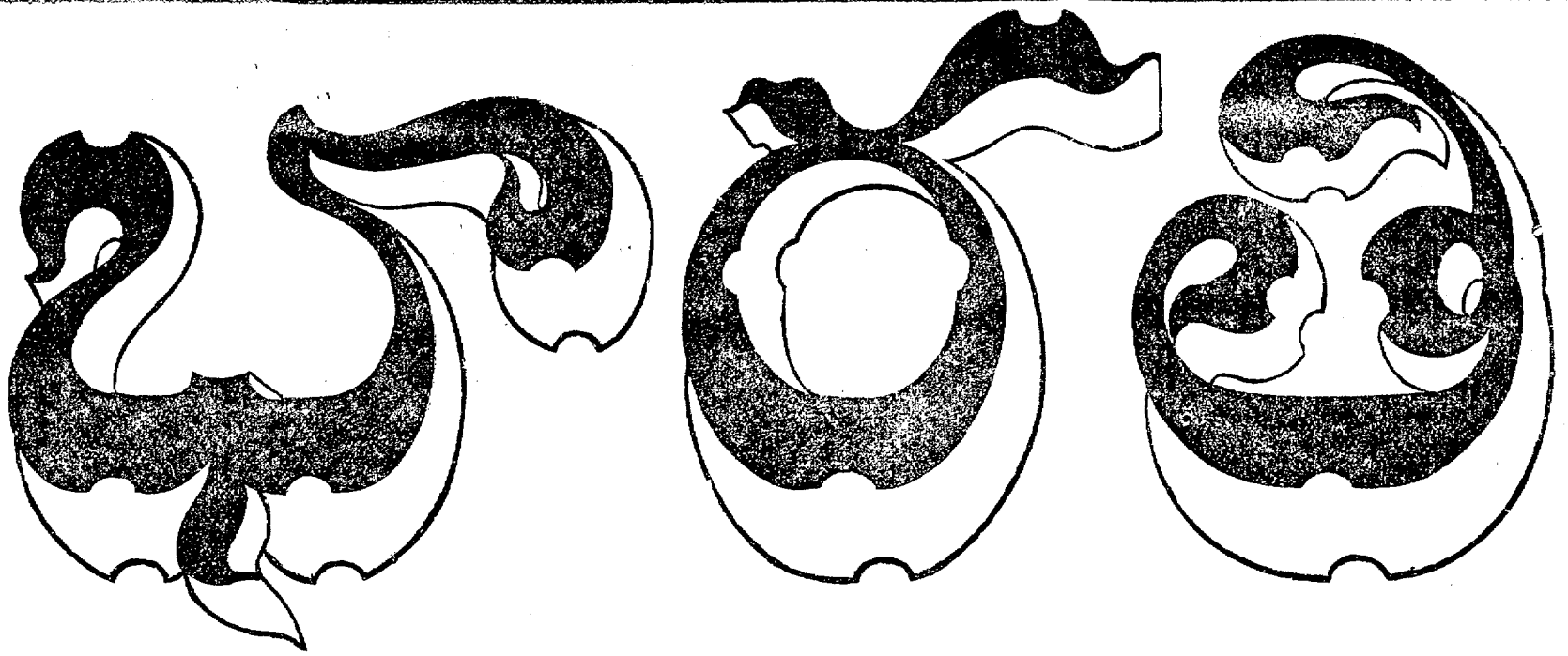
తెన్నిను పోటీపం దెములు

ధర్మణ ఇండియా అథ్లెటిక్ అసోసియేషనువారి యాజమాన్యమున జరుగుచున్న తెన్నిను పోటీపం దెములలో నిన్నటి దినము తెండు ఆటలు జరిగెను. పురుషుల సింగిల్సునందు కృష్ణమూర్తిగారు గోపాలను నాయకుగారిని రెండు సెట్టులలో నోడించిరి. (2-7; 6-3). డబ్బులులో వెంకటరామాంజులు బాలయ్యగారు వి. రామారావు బ్రహ్మసంధు గార్లను రెండు సెట్టులలోనే ఓడించిరి. (7-5; 7-5) వి.వి దేవనాధంపక్షము వారు ప్రసాదు త్యాగరాజుగార్లతో ఆడవలసి యుండెను కాని దేవనాధన్ పక్షమువారు ఆడుటకు రానందున ప్రసాదు పక్షమువారు గెలిచినట్లుగ నిర్ణయింపబడెను. నేటిదినము సాయంకాలము పురుషుల డబ్బులులో ప్రసాదు త్యాగరాజు గుర్రు రామారావు సుబ్బారావుగార్లతో నాడెదరు.

టపాల ఓడలు

బొంబాయి, మార్చి 19:—14-వ తేదీ బొంబాయి టపాలను దీసికొని బుధవారము రాత్రి 9.30 గంటలకు పి. డి. మేల్బురీహరు “కెలిడోనియా” ఏడెనురేవు చేరెను.

12-వ తేదీ నీమటపాలను దీసికొని బుధవారము ఉదయము 7 గంటలకు పోర్టుసెడ్డు చేరెను. మధ్యాహ్నము 12.30 గంటలకు చాచుండి వెడలిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు రంగుల చిత్రములు ఇతర చిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు 0—10—0 ప్లాంపును పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంపజాలము.

మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత చందాదాల్లుగ చేసినయెడల ఆ సొమ్ము వినహాయించుకొని తక్కిన సొమ్ముమాత్రము పంపవచ్చును.

పాల్గుణ మాస సంచిక విషయానుక్రమణిక

నిర్వేదము—శ్రీ వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు; కవిజనాశ్రయము—చిలుకూరి నారాయణరావుగారు; మేఘము—నీరిపి ఆంజనేయులుగారు; భీష్మప్రతిజ్ఞ—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు; నాచింత—పెనుమర్తి వేంకటరత్నముగారు; కాళిదాసు-భవభూతి—పి. వి. రత్నముగారు; శతపత్రము—సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; ఛందశ్శాస్త్రవిమర్శనము—వాసా సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; విశ్రాంతి—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతిగారు; హరిశ్చంద్ర—కాశీసోమయాజుల సుందర రామమూర్తిగారు; వేంకటేశ్వరవియోగము—నాదెళ్ల వేంకట్రావు గారు; కృతి—జేటూరి శివరామశాస్త్రిగారు; పెద్దనకపింద్ర! నీ వెట్లు పెద్దవైతి?—కీ. శే. కృష్ణమాచార్యులుగారు; ఆలోచన—శ్రీ వాసుదేవరావుగారు; బావక.తై—విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు; పూర్ణిమ—పోడూరు రామచంద్రరావుగారు; శ్రీకాళహస్తి - శివ రాత్రి—జేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; వేంగీచాళుక్యులు—మల్లం పల్లి సోమశేఖర శర్మగారు; కీ. శే. సత్యవోలు గున్నేశ్వరరావుగారు-జి. జాషువాగారు; ద్వాదశలింగములు—వ. వేంకటరంగయ్యగారు; దొంగట—త్రిపురాన వేంకటసూర్య ప్రసాదరాయ కవిగారు; ఆంధ్రులార్యుల!—మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్యగారు; రాగము—గాధా

వర్ధుల రామావధానిగారు; సూత్రకాల వ్యవసాయచరిత్ర - మెండ్లూరి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు; కలహంస—భండారు వీరరాజేశ్వర రావుగారు; మనక ర్తవ్యము—పొణకా పిచ్చి రెడ్డిగారు; అదియ యిహ పరానందదాయకపథంబు—భమిడిపాటి సుబ్బారావుగారు; శిల్పము—న్యాయపతి శ్రీనివాసరావుగారు; ద్వాదశజ్యోతిర్లింగములు—నిడుద వోలు సుందరముపతులుగారు; మృచ్ఛకటిక ప్రదర్శనము—గూడవల్లి రామబ్రహ్మంగారు; సుఖాపిత సుధాలహరి—; బాల్యస్మృతి—కృష్ణుడు; గానము—కాశీనాథుని భైరవమూర్తిగారు; ధర్మమేవ జయతి—డి. యక. శర్మగారు; ఆంధ్రగ్రంథముల పట్టిక—; కీ. శే. దామెర్ల రామారావుగారు—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతి గారు; కవికొండల వేంకటరావుగారు; యల్. సాంబ శివ రావు గారు; అనుముల వేంకట శేషకవిగారు; ప్రాచీనాద్భుత విషయములు—; శ్రీజగద్గురు సూత్రములు—; అభినవాంధ్రనటశేఖరులు; గ్రంథవిమర్శనము—; చిలుక—వెలగ పూడి దానయ్యచౌదరిగారు; సాభిప్రాయవిశేషములు—; సత్యనారాయణస్వామి—బలిశేషల్లి లక్ష్మీకాంతం గారు.

చిత్రపటముల వివరణము

త్రివర్ణ చిత్రములు:—బోధినీశ్వరపుష్పసమర్పణము (అజంతాచిత్రము); పద్మాసనబుద్ధుడు, చిత్రకారుడు—శ్రీయుత డబ్ల్యూ. ఏ. ఆర్యదాసుగారు. సాధారణ చిత్రములు:—కీ. శే. దామెర్ల రామారావుగారు; కీ. శే. సత్యవోలు గున్నేశ్వరరావుగారు; మృచ్ఛకటిక నాటకమందలి పాత్రధారులు, శ్రీసీతారామాంజనేయ నాటకసమాజము, ఏలూరు; శ్రీయుత స్థానం నరసింహారావుగారు - రోషనార; శ్రీయుత నెల్లూరు నాగరాజ రావుగారు - పాపారాయుడు; శిల్పచిత్రములు; మేనక - విశ్వామిత్రుడు, వేణుగాన కృష్ణుడు, సత్యభామ-కృష్ణుడు, సరస్వతి, గ్రీకు లోహశిలావిగ్రహముల చిత్రములు ఇతర చిత్రములును.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

దేశభక్తుని హెచ్చరిక

ఆంధ్రుల విద్యుత్ సభ్యత్వము

ఆంధ్రరాష్ట్రమున కాంగ్రెసు పక్షులసంఖ్య ఇప్పటికిని తేలకుండుట మిక్కిలి హాస్యాస్పదముగా నున్నది. ఇంతకు ముందు రాష్ట్ర సంఘకార్యదర్శిగారు ప్రకటించిన సంఖ్యల ఆధారమున ఆయనకందియున్న స్వల్ప నిశేధికములను బట్టి తేల్చినదగుటచేత నది సరియైనదికాదు. వారు ప్రకటించిన దానికంటె విశేషము హెచ్చుసంఖ్యయే తేలగలదని దృఢముగా చెప్పవచ్చును.

గుంటూరు జిల్లా సంఘమునకు నేటివరకును చేరిన నిశేధికములను నూలునుబట్టి లెక్కింపగా సంఖ్యలసంఖ్య 3700 వరకు తేలివది. వంగోలు, చల్లూరు తాలూకాలనుండి నిశేధికములుగాని నూలుగాని ఇంకను అందలేదు. తెనాలి తాలూకాలో కొన్ని గ్రామములు దిగుబాటుగనే యున్నవి. ఈరీతిగనే యితరజిల్లాలలో సహితము సంఖ్యలు చేరియున్నను నిశేధికములు వ్రాసిపంపుట ఆలస్యము అయి యుండునని యూహింపవలసి యున్నది. కాని ఇంక ఆలస్యమునకు సరియైన కారణముచెప్పి సమర్థించుట కవకాశములేదు. కేవలము నిర్లక్ష్యభావము తప్ప మరియొక కారణము సామాన్యముగ నిర్లయింప శక్త్యుగాదని నుడువుటకు సాహసించుచున్నాను. నూలు వదులుటకు సర్వవిధములను సౌకర్యములు కలిగి యుండిన దుకుటకు ఆక్షేపణచాలవరకు తదనియే చెప్పదగిన ఆంధ్రరాష్ట్రములో నింతటి యుపేక్షాభావము పొడమావుట విపరీతము. విశాలమునందు చిన్నదై జనసంఖ్యయందును తక్కువగానుండెడి గుజరాతురాష్ట్రము అన్ని రాష్ట్రములను మించి మేల్పొలిగానుండుట అచ్చటి ప్రజల దేశభక్తియు మహాత్ముని వాక్యములందు లక్ష్యమును, ప్రకటించుచున్నది. మహాత్ముని యాంధ్రరాష్ట్రమునకు విచ్చేయుడని కోరినప్పుడు మీరాష్ట్రము హెచ్చుగా పనినెరవేర్చిననేగాని రాజాలమని వారు నుడివినవాక్యము ఆంధ్రుల మనస్సునకు సంతాపము కలిగించునని నమ్ముచున్నాను.

కనుక యింతటైన ఈమాసమునకు అంపవలసిన నూలు వెంటనే సిద్ధముచేసి తాలూకాసంఘములకు పంపి యుండునెలకు ఈనెలలో వలె నిర్లక్ష్యమునూని జాగ్రత్తతో గడుపుతప్పక స్వయముగా వడికిననూలును ఎప్రియల్ 1 తేదినాటికి తాలూకాసంఘమునకు చేర్పించవలెను. రాష్ట్రములో నన్నిజిల్లాలనుండి నిశేధికములన్నియు వచ్చినను చేరలేనివందరు సంఖ్యలు చేరలేదనుట స్పష్టమే. ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారు బెజవాడలో సమావేశమై చేరిన తీర్మానము ప్రకారము సంఖ్యలు 10000 పదివేలమందికి తక్కువగానుండ చేరవలసియున్నారు. అసభలోనే ప్రతిజిల్లాలోను చేర్చవలసిన సంఖ్యలసంఖ్య సహితము నిర్లయింపబడింది. కాబట్టి అన్నిజిల్లాలవారును పైతీరుమానము ప్రకారము నిర్లయమైన మొత్తమునైనను నూలువదుట సంఖ్యలను చేర్చవలెను. పదివేలసంఖ్యలైనా చేర్చిననేగాని ఆంధ్రరాష్ట్రముయొక్క గౌరవము నిలప తరముగారు.

వదుట నూలుబట్టటకు ప్రతిధిగాంచిన యాంధ్రరాష్ట్రమునకు పదివేలసంఖ్యలు చేరుట యతిశయముగాదు. ఆంధ్రులీ నూలుసభ్యత్వముయొక్క ప్రయోజనమును పూర్ణముగా గమనించి దానిని జయప్రదముగా సాగించుటకు తోడ్పడుదు రని నమ్ముచున్నాను.

కొండ వెంకటప్పయ్య.

బెంగాలునందు బందిపోట్లు తగ్గుట

తరుగుటకు కారణము గ్రామస్తుల

ధైర్యసాహసముత

కలకత్తా, మార్చి 16:—ఈకాలమునకు సరియగు గత నాల్గవందేళ్లములందు కంటెకు అధికపరిస్థితు లనకూలముగ తోటపోయినను బందిపోట్లసంఖ్య తరగినను, తరుగుటకు కారణములలో నొకటి గ్రామస్తులు ధైర్యసాహసములతో దొంగలను ఎదుర్కొనుటయే. కడచినఅయిదు మాసములందు యిట్టి నేరములు 21 గలవు. అట్టిసమయములందు దొంగలతో గ్రామస్తులు బోరాడిరి. సమయమునకుబోరినవారు గ్రామస్తులకు సాహాయ్యచేయుటకుతోడ్పడిరి. బందిపోట్లు దారులకును గ్రామస్తులకును సంభవించిన పోరాటమునందు బెక్కునేరములు ఆరెట్టు చేయబడిరి. (ఆం.ప్రె.)

అఖిలభారత ఆయుర్వేదమహాసభ

హరిద్వారములో జరుగును

చెన్నపురి ప్రతినిధుల యెన్నిక

అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసభయు (ప్రదర్శనమును యీ సంగీతము హరిద్వారములో ఏప్రిలు 7,8,9 తేదీలందు జరుగును. అప్పుడే అచట యేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. గౌ. శుభవీరసింగుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు. శ్రీమాన్ ఆయుర్వేద మహారాండ పండిత యదవాశీత్రితుంజీ ఆచార్యగారు (బొంబాయి) అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఈసభయ యీక్రిందివారు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడిరి: 1. శ్రీమాన్ పండిత కే. టి. శ్రీనివాసాచార్య (మద్రాసు) 2. ఏ. లక్ష్మీపతి (మద్రాసు) 3. మాండలిక వేంకటేశ్వరరావు (మద్రాసు) 4. ఆయుర్వేద భూషణ వై. టి. వెంకటాచార్య (మద్రాసు) 5. శాస్త్రుడ అం. సుబ్రహ్మణ్యయ్య (మద్రాసు) 6. ఆయుర్వేద భూషణ పండిత కే. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి (మద్రాసు) 7. ఆయుర్వేదభూషణ, పండిత నోరి రామశాస్త్రి (బెజవాడ) 8. నరకేసరిశాస్త్రి (గుంటూరు) 9. ఆయుర్వేద విశారద చావలి రామమూర్తి (రాజమండ్రి) 10. ఆయుర్వేదవి శారద యస్. అప్పారావు (విజయనగరం) 11. ఆయుర్వేద విశారద టి. రామకృష్ణశాస్త్రి (కమలాపురం) 12. ఆయుర్వేదాచార్య యశ. మాధవమూర్తి (మద్రాసు) 14. ఆయుర్వేద భూషణ పి. సోమసుందరశేఖర (మద్రాసు) 15. ఆయుర్వేద వైద్య వి. మ. లక్ష్మీ శివ వరు (మద్రాసు) 16. ఆయుర్వేద భూషణ పండిత యం. దొరస్వామి అయ్యంగారు (మద్రాసు) 17. శాస్త్రుడ జి. శ్రీనివాసమూర్తి (మద్రాసు) 18. వైద్యవిశారద పండిత కే. ఎ. వెంకటాచల శాస్త్రి (మద్రాసు) 19. ఆయుర్వేదభూషణ టి. పి. రామయ్యశాస్త్రి (పుదుచ్చోరు) ఇంకను ప్రతినిధులుగ పోగోరువారు మద్రాసు ఆయుర్వేద మహామండలి కార్యాలయమునకు వ్రాసికొనవచ్చును. హరిద్వారమునకు కలకత్తామీదుగను బొంబాయిమీదుగను రెండు దారులవు. కలకత్తామీదుగనే నుకరముగనుండును. రైలుఖర్చు 2వ తరగతి 116 రూ॥ లను 3వ తరగతి 40 రూ॥ లను అగును. కలకత్తామీదుగా మద్రాసునుండి హరిద్వారమువరకును ఇంటరు తరగతిసౌకర్యముగలదు. దానికి చార్జీ 50 రూ॥ లు అగునని కార్యదర్శి డెలువుచున్నాడు.

ఆయుర్వేదప్రదర్శనము

ఈ ప్రదర్శనము సౌందర్యమహులలోనే మార్చి 27,28 29 తేదీలందు జరుగును. ఇందలి యుద్దేశ్యములు ఔషధములశే యునాగముల సభివృద్ధిశేయబయు కొన్ని రహస్యవిషయములను ప్రచారమునకుచెప్పుటయు, ఆరోగ్యమార్గములను ప్రజలకుజ్ఞాపించుటయు, సంజేహముగనున్న మూర్తికలను చెప్పుటయు, కొత్తకొత్తమూర్తికలను, మందులు ఆయుర్వేదవైద్యులకు డెలుపుటయు, ఆయుర్వేదము సద్ధరించుటయెన్నుది. ప్రదర్శనపువులు 10 విధములుగనుండును. ఇందు వచ్చిమూర్తికలు, లోహపాతములు, గోరొచ్చనము, కస్తూరిమున్నగు మృగజాతి మందులు శాస్త్రీయవిధములు, శస్త్రపుటనిముట్లు, శరీరాంగప్రదర్శనము, శాసనములు, పురాతనగ్రంథములు, ఆరోగ్యమార్గములు, మున్నగునవుండును.

ఈ ప్రదర్శనమున కొక సభ కమిటీయుండును. ప్రదర్శనవస్తువులన్నియును రెండుకోటలుముందు అనగా 25వ తేదీనాటికి పంపవలెను. పువ్వులు, ఆకులు చుక్కలు మున్నగువి 26 వ తేదీ తేరవచ్చును. కొత్తగా కనిపెట్టినమందులైన యెడల బాగాజెప్పింపవలెను. ప్రదర్శనకు దరఖాస్తుతో 1 రూ॥ యింపవలెను. వీరు మద్రాసుకు ఆస్తువులతో 26 వ తేదీ ఉదయమునకైనవచ్చి తెలియచేయవలెను. ప్రదర్శనకు రానుపోను ఖర్చులను మద్రాసులో వసతి ఖర్చులను వారేభరింపవలెను. వారికివారే వారిగస్తువుల నమ్మకొనవచ్చును. ప్రదర్శనముముగిసిన రెండుకోటలలో వాని నన్నిటిని దీసికొనిపోవలయును అని జెనరలు సెక్రటరీ భిషగ్రత్న ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు డెలువుచున్నారు.

కృష్ణాజిల్లా ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలా మేనేజర్ల సంఘము.

ఈసంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గము బెజవాడ రామమోహన లయబ్రహ్మలలో 22-23-25 వతారీఖున నాయం త్రము 2 గంటలకు సమావేశమగును. సభ్యు లెల్లరును దయచేయ బ్రార్థితులు. తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావు, అధ్యక్షుడు.

బావూహత్య నేరము

తలవనితలంపుగ సంభవించిన మార్పులు

మదరాసునందు కేసు విచారణము గావించుటకు

ప్రయత్నములు సల్పబడుట

బొంబాయి, మార్చి 19:—బావూహత్య నేరమునకు సంబంధించిన పరిస్థితులందు ఆకస్మికముగను తలవని తలంపు గను మార్పులు నేడు సంభవించెరి. బొంబాయియందలి యిందూరు సంస్థానపు ఆస్థివ్యవస్థాపకుడగు మలిగోంకరు, ముంటాజిసనలి సోదరియగు నటాంజనులపై నేరము మోపుటకు సాత్త్యము లేకపోవుటచే రిమాండునందుండి వీరలను వదలివేయవలసినదని పోలీసువారు దరఖాస్తు చేసిరి. మున్దాలందరును ఆయనకుపరిచయములగుటచే సాత్త్యమును దిగదీయనను భయముచే ములగోంకరుగారు పోలీసువారి ఆధీనమందుంచబడిరి. క్రిందికోర్టునందు విచారణపూర్తి అగునంతవరకును బొంబాయిలో తానుండునని ములగోంకరుగారు వాగ్దానముగావించిరి. ప్రస్తుతపు పరిస్థితులందు బొంబాయిలో కేసు విచారింపబడినయెడ న్యాయము దొరకదను భయము యిందూరు మున్దాలకుగలదని రాజప్రతినిధితో డెల్చి కేసు మదరాసునందు విచారింపుటకు ఉత్తరువు చేయంపవలసినదని మున్దాలూ వారిన్యాయవాదిని గోడుచున్నాడు. ఇందూరుప్రెజ్డరగు తామూరురామ్సింగ్ గారు మున్దాలూ న్యాయమూర్తి కీమిషయ మెరిగించుచున్నారు. (ఆం.ప్రె.)

యువకులగు నేరస్థులకు

బుద్ధి గలవుట

బోర్డులు (తంజావూరు) పాఠశాల

స్థాపనమునకు బిల్లు

చెన్నరాజధానియందు తంజావూరులోని బోర్డులు పాఠశాలల వంటివానిని స్థాపించి, యువకులగు నేరస్థులకు బుద్ధిగరవు నుద్దేశముతో ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకసభ్యులగు పి. ఆర్. నాపుగా రొకబిల్లును శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టుటకు రాజప్రతినిధి యంగీకారమును బడసి తత్కారణోద్దేశముల నిట్లు డెలువుచున్నారు:—

కారణోద్దేశ్యములు

ఈబిల్లుయొక్క ఉద్దేశ్యము యౌవకులగు నేరస్థులను ప్రత్యేకవిద్యాలయములందుంచి పాఠశాలావిశేషణయు, నీతియు నేర్పి సంస్కారము గాంచునటుల జేయ నుద్దేశింపబడినది. యౌవన సమయమే మానవజీవితమునందు ముఖ్యమైనది. అప్పుడే మనస్సునందు కొత్తభావములు దోచుటయు చెడిపోవుటయు తలస్థించును. అవినీతి, నేరములుజేయు నలవాట్లకు బోకుండ ఆట్టి యౌవనులను మామూలుగ జెయిలులోనుంచి పెద్దపెద్దదై దీలతోనుంచుట యుక్తముగాదు.

కొద్ది సంవత్సరములనుండియు యౌవకులగు నేరస్థులను తంజావూరులోని బోర్డులు పాఠశాలకు బంపి బుద్ధిగరపి సంఘమునందు మనుష్యులతోగలసి యుండగినవారిని కొన్నివరకుల మీద విడుదలజేయుటయు జరుగుచుండెను. ఈవిధముగ జేయుటవలన కొంతలాభకరముగ నుండెను. అట్టిపద్ధతిని విస్తరింపజేయుట కీబిల్లు ఉద్దేశింపబడినది.

బోర్డులు పాఠశాలలో నిపుడున్న ముఖ్యలోపము చాలమంది యౌవనులు అచటి శిక్షణమునలన లాభము బొందకున్నారు. కారణము కొద్దికాలము శిక్షింపబడుటచేత. విడుదల కిప్పుడున్న పద్ధతికూడ గందరగోళముగ నున్నది. ప్రతికేసును క్రి. ప్రొ.కోడ్డు 401 సెక్షనుక్రింద విచారణజేయవలెను.

ఈలోపములను దీర్చుట కీబిల్లు ఉద్దేశింపబడినది. కొన్ని న్యాయస్థానములు 16 యేండ్లకు తక్కువగానివారిని 21 యేండ్లకెక్కువగానివారిని మామూలుగ జైలులో పెట్టుటకు శిక్షింపబడకుండ మాడెండ్లకుతక్కువగానుండబోర్డులు పాఠశాలలోనుంచునటుల శిక్షించుటకు అధికార మియ్యబడినది. ఈబిల్లునుజేయుటకు ముందైనను తరువాతైనను యువకులగు నేరస్థులను బోర్డు పాఠశాలకు మార్పుటకు విశేషణబడినది. లై సెన్సుమీద విడుదల జేయుపద్ధతిగూడ ప్రవేశపెట్టబడినది. అయితే అలై సెన్సుకు దుడతయుటకు గూడ నిబంధనలు గలవు.

కొత్తశాసనములు

బర్మా

ఈ నెల 10 వ తేదీని సమావేశమైన బర్మా శాసనసభయందు రెండు చట్టములు శాసనములు ప్రవేశపెట్టబడినవి. ఒకటి బర్మాకు వచ్చు వారందఱును తలయొక యైదు రూపాయలను నియ్యవలయునని. బర్మాకు వచ్చువారిలో ననేక దేశములవారును, వీరిలో విశేషముగ మనయాంధ్రులే యొందుటచేత నీ భారము మనమే వహించవలసివచ్చును. ఇది, అసంఖ్యాక మలగు నాంధ్రుల తేమమునకు సంబంధించియున్న మొన్నను సునేరామహాల్ జరిగినదికప్ప మరేవిధమున సభయందు చేయబడలేదు. బర్మాకు వచ్చువారిలో ననేకు లీవఱకే 20 రూపాయలు. బదులుపుచ్చుకొని యేదియోవిధమున విచ్చెరుచున్నామొన. ఈజరులు త్రమును, అందురూపాయల వడ్డీతో నహామారునెలలలో తీర్చివేయవలసి యున్నది. అనగా నూటికి సంవత్సరమునకు నూరురూపాయల వడ్డీయేర్పడుచున్నది. ఈయప్పును మేస్త్రీయొద్దనే బుచ్చుకొని, తనయొద్ద పనిచేయుటకై పూచీయిచ్చివచ్చు వానిగతి మరింత యధ్వాన్నమగుచున్నది. ఈయప్పులన నిర్బంధపుననే యేర్పడుచున్నది. అప్పుతీరుణులను యొకరివద్ద పనిచేయు స్వాతంత్ర్యము పోవుచున్నది. మరొక రయొద్దను పనిచేసిదిరినవో మోసాం చేసినట్లుగ భావించి శిక్షింపజేయు శాసనము మొన్న మొన్నకంటె అశులులో నందెను. వానిందు అప్పుచేసి బర్మాచేరినను, రానురాను పనులుకూడ దొరకుటలేదు. కావలసినదానికన్నను సాధకముగా జనులందుట చేత ఓడలలోను, బయ్యపుమరలలోను, పనిచేయువారలకు సంవత్సరము పొడవునను పనులుకూడ దొరకుటలేదు. ఈకారణమువలన చాలమంది అప్పుల తీర్చుకొనుకే క్రియేలేక బుద్ధిగ్రస్తులై యుండవలసి వచ్చుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో అడుగుబెట్టి నిచ్చి సంతులనకే అయిదు రూపాయలను ఎన్నుకొనెనవో కార్మికుడు మరింత దుస్థితికే పాలుకావచ్చును.

ఈశాసనముయొక్క అగ్రములను గురించి బర్మా అయి లుకంపెనీ యజమానులు ౪౮ అడిమరెచ్చి, స్త్రీలుకంపెనీ యజమానులు రెచ్చుటకై, మహమ్మదాజము, నారాయణరావుగార్లు బహుయుక్తి యొక్క ముచ్చటించిరి. ముందెన్నడో సంపాదించబోవు నాదాయముపైన ముందుగనే పన్ను విధించుట అక్రమమనియు, కార్మికుడు మరింత అధికముగా అప్పుచేయునని వచ్చుటచేత చిత్తులపాలనననియు, నీపన్నువలన కూలియాధిక మగుటయో తేకున్న యారాజధాని యభివృద్ధికి ప్రతిబుధరము కలుగుట యోయేర్పడుననియు, కాని యీ రెండు కిని సమ్మతింపవలెదనియు చెప్పిరి. ఈశాసనము వర్తకసంఘముల కన్నిటికిని యనర్థదాయకమనియు, దీనివిషయమై ప్రజను సంప్రదించిన సందర్భించి యుండలేదనియు, స్త్రీలుకంపెనీ యజమానులనిరి. ఇప్పుడేమి

చున్న కూలియే కార్మికుని కుటుంబపోషణమునకు చాలియుండలేదనియు, ప్రస్తుతము రంగూనులో ఒక్కనిజీవనమునకే, ఒక్కొక్కరిలో 29 మంది కార్మికులందువద్దకే, మాంసారములేక కేవలము ఏదోకాయగుర భోజమునకే అగ్రమును 15 రూపాయలకు తక్కువవట్టులేదనియు, ఇట్టిస్థితిలో నీపన్నునుకూడ శాసన దౌర్జన్యముచే సంసారములు భ్రష్టమగుననియు, అనారోగ్యము, వ్యాధులు ఉత్పన్నమగుననియు, నారాయణరావుగార్లు పలికిరి. ఈ శాసనమునకే వ్యతిరేకముగా మాటలాడినవారందఱు, ప్రజను సంప్రదించకయే యావిధముగా ముఖ్యముగ విషయములగుర్చి శాసించుట క్రముముకాదనిరి. ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనుడని మొచ్చుచిరి. ఈవిషయమున ప్రభుత్వపక్షమున కొకాధికయుగాని, బర్మాను ప్రతినిధులుగాని యచ్చిన సమాజాసములు ఏమాత్రమును తృప్తికరముగాలేవు. బర్మాకు వచ్చు కార్మికులందఱును విశేషముగా గడించుకొని పోవుచున్నారనెడి దుర్భిప్రాయముకంటే వారిలో గట్టిగా యేర్పడియున్నటులున్నది. ఇది త్వరలోనే శాసనమును చిహ్నములు కనుపడుచున్నవి.

ఇక నేవోకొన్ని దోషములను చేసినవారిని వెడలగొట్టువిషయమునకూడ, మనభారతీయ సభ్యులును, డిగ్గెకొవిల్లు కాంపాగ్నెకు గార్లవంటి ఉదారహృదయులను మిక్కిలి తీవ్రముగా ఉపన్యసించి యుండిరి. భారతీయసభ్యు లొకరినొకరు తనొకరు నిలువబడి యీశాసనమునందలి లోపములను ఖండించిరి. ఏదేశమునందైనను శేరములుచేయుట కలవాలుపడినవారలను, సంఘముయొక్క శాంతికి భంగము కలుగజేయువారలను వెడలగొట్టిన వెడలగొట్టుటకలగు గాని, రెండు సంవత్సరములుగాని, అంతకు మించిగాని శిక్ష యేర్పాటుగల శేరమునకై విచారింపఁబడి, విచారణానంతర మేమాత్రపుక్షకు పాత్రుడైనను వెడలగొట్టుటకై అధికారమునుగోరు నిట్టి శాసనమును మాత్రము చూడము. ఈశాసనము చినవారలకు, జపానువారలకు, ఆంగ్లో ఇండియనులకుగా విశేషముగా భారతీయులకే ఉపద్రవముకలుగజేయకమానదు. ఈశాసనమువలన శేరములుచేయువారు మాత్రమే గాక నిర్దోషులగువా రెందో కష్టముపాలు కావలసివచ్చును. ఈబహిష్కారాధిముజరకాల్లా మేజిస్ట్రేటుల కయిననుగాక ఒకటవతరగతి మేజిస్ట్రేటుల కిచ్చుటచేతను దీని యుపద్రవము మరింత మొచ్చుట కవకాశముకలదు. ఈశాసనము బర్మానేతరులకై యుద్దేశింపబడినను, బర్మాకుపద నిర్వచనము మిక్కిలి విపరీతముగా చేయబడినది. బర్మాలో పుట్టినంతమాత్రమున పనికిరాదట. బర్మాలో నివాసమేర్పరచుకొన్నంతమాత్రమునను లాభములేదట. మనపెద్దలందర బర్మాలో పెరిగియుండవలయునట. మనపెద్దలే గాక మనముకూడ బర్మాలో నివాసమేర్పరచుకొని యుండవలయునట. ఈనిర్వచనము ప్రకారము యెందరు బర్మాకులుగా తరిగజేంపబడుదురో చెప్పజాలము.

(కార్మికపత్రిక.)

వివాహమునకు కన్య కావలెను

వెలనాటికాఖుకు చేరిన 12 లేక 18 సం||రముల బ్రాహ్మణకన్య నెల 1-కి రు 100 ల వరుంబడిగల 32 సం||రముల వయస్సుగలిగిన వెలనాటి బ్రాహ్మణ యువకునకు కావలెను. వివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ఎర్రడు ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం 212 మద్రాసు.

శ్రీ సకలతత్వార్థదీపిక-(వచనము)

గ్రంథకర్త:— శ్రీ కాశీనాథుని సుబ్రహ్మణ్యం ఆయ్యవారుగారు, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

ఈగ్రంథము తత్త్వవిషయమును సంగ్రహముగ బోధింపును. ఇందు శ్రుతిస్మృతులనుండియు నితరసంస్కృతాంధ్రవేదాంతగ్రంథములనుండియు ప్రమాణము లచ్చటచ్చట గలవు. శైలి సులభము. ౧౮ అధ్యాయములు. ఇందలివిషయములు:—

1. గురుశిష్య సంధర్శనము, 2. గురులక్షణములు, 3. గురుపరబ్రహ్మము, 4. ప్రణామము, 5. సగుణస్వరూపనిర్ణయము, 6. త్రికూర్మలయొక్క యుత్పత్తి, 7. గుణత్రయ వివరము, 8. పంచభూతోత్పత్తి, 9. తీర్థని గమనాగమనములు, 10. అన్నస్వరూపము, 11. చక్రవిషయము, 12. అజపాగాయత్రీ, 13. చక్రాంతర్గత విషయములు, 14. పంచకోశ వివరము, 15. పిండోత్పత్తి, 16. ప్రకరణము, 17. వైరాగ్యప్రకరణము, 18. పంచీకరణము, 19. చతుర్వింశతి తత్త్వవివరము, 20. సృష్ట్యాది విషయవివేచనము, 21. నిత్యకర్మానుష్ఠానవిధులు, 22. భసస్నాన, భస్మాస్థాన, భస్మధారణాదివిధి, 23. రుద్రాక్షధారణవిధి, 24. వడక్షరీ మంత్రోద్ధారణము, 25. వార్చనక్రమము, 26. భస్మధారణావశ్యకత, 27. భక్తి, 28. తేజోవ్యవహారము, 29. అత్యస్వరూపము, 30. ముక్తి, 31. సహవాక్యములు, 32. ప్రభులింగలీల-తత్త్వబోధ, 33. సర్వవైకమత్యము, 34. శివుడు లామగును కాదు, 35. ఈశ్వరుడవర్తకర్మాధిపతి, 36. " సూర్యమండలాంతర్వర్తి, 37. గయత్రీ, 38. భగవచ్చబ్ధినిరూపణము, 39. చాతుర్వర్ణ్యవైవారధనక్రమము, 40. శివతీర్థప్రసాదగ్రహణము, 41. జయః శోమవిషయము, 42. ఉపసంహారము.

మతీయు నిందు తెలుగున విశ్వేశ్వరతారావళి వుస్మృతమునశివమానసిక స్నానస్తోత్రము, శ్రీరామణోక్తశివభుజంస్తోత్రము శ్రీకనకదుర్గాష్టకము గలవు. దీనినెల రు ౧౦-౦౦

గ్రంథకర్తగారియొద్దను, బెజవాడ వాణిమద్రాక్షరశాలాంధ్రపండితులు శ్రీ కాశీనాథుని చినవీరభద్రయ్యఆయ్య వారుగారియొద్దను ప్రతులు క్రయమునకు దొరకును. 186

డాక్టరు జార్జి డ్రాల్పు లైన్ పర్ ఫ్యూమరీ

లైన్సబ్బు:— చాలా మనోహరముగా సువాసన చేర్చబడినది.

మిక్కిలి పరిశుద్ధమైన వస్తువులు యిందులో చేరియున్నవి.

2 బిళ్ళలు గల పెట్టె 1 కి ధర రు 1-8-0.

ఆరోగ్యకరమైనది. నునువునిచ్చును. బిడ్డలకు చాల శ్రేష్ఠమైనది.

డబ్బా 1 కి ధర రు 0-8-0

అన్ని చోట్లలోను విక్రయమునకు దొరకును.

వ్యాపారస్థుల ధరలవట్టికకై వ్రాసిన పంపబడును.

“ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలోనే వ్రాయవలెను”

A.V.R.A. ADYCAPP CHETTY,
52, BUNDER STREET, MADRAS.

మద్రాసు కార్పరేషను

బడ్జెటు చర్చ

మద్రాసు కార్పరేషను 48వ ఆసాధారణ సమావేశము నిన్న సాయంత్రము 8వ గంటకు ప్రారంభమైనది. 81 మంది కౌన్సిలరులు సభకు వచ్చియుండిరి. కమిషనరు బోనుగారు మాట్లాడు సభకు వచ్చిరి. ఖాకాబాదరు మహమ్మదు ఉస్మాను గారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఉద్యోగుల జీతములను, బడ్జెటు వివరములను చర్చించుట సభ ప్రధాన పనులలో ఒకటి.

జీతములు

అధ్యక్షుని సలహా నక సరించి జీతముల విషయమై ప్రభుత్వమున చర్చ జరుపుటకు సభ వారు సమ్మతించిరి. జీతముల విషయమై ఆలోచించునపుడు మాడు ముఖ్యముగా (1) ఎక్కువ జీతములు ఏదేని ఉద్యోగుల పొందవలయునో నిర్ణయించుట, (2) 1925 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నుండి ఎక్కువ జీతములు ఇవ్వవలయునని తీర్మానింప వచ్చునని వ్యాసారావుగారు సలహా ఇచ్చిరి. (3) కొంత ఉద్యోగులను నియమించు విషయమై ఇప్పుడు ఆలోచించవలయును. (4) ఉన్న ఉద్యోగుల జీతముల సందర్భమున జీతముల స్కేలును తయారు చేయవలయును. ఈయన విషయములను చర్చించుచు కొంత సమయము పోయినది. వ్యాసారావుగారు మాట్లాడిరి.

డాక్టరు విజయరావులు బడ్జెటును తీవ్రముగ విమర్శించుచు కార్పరేషనులో ఉన్న ఉద్యోగులకు మిగుల ఎక్కువ జీతము లివ్వబడుచున్నదనియు, మాస్టరులకు మిగుల తక్కువ జీతము లివ్వబడుచున్నదనియు, ఉద్యోగుల సంఖ్య అధికముగ నున్నదనియు చెప్పిరి.

ఆరోగ్యశాల బడ్జెటు

ఆరోగ్యశాల బడ్జెటుపై చర్చ ప్రధానమున జరుగవలయునని డాక్టరు విజయరావులుగారు ఉపపాదనము ఆమోదించబడినది.

మెడికలు ఉద్యోగుల కిచ్చుచున్న ప్రెసిడెన్సీ ఆలస్సు పదిరూపాయలు రద్దుచేయవలయునని డాక్టరు విజయరావులుగారు సలహా ఇచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారు ఈ ఆలస్సు ఇచ్చుచున్నారని నరేశ్ మొదలిగారు చెప్పిరి. అన్ని విషయములందు ప్రభుత్వమువారిని అనుసరించుట అవశ్యమని విజయరావులుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఆలస్సు రద్దుచేయవలయునని ఉపపాదనము ఆమోదించబడినది.

తేడి నూపరింటెంటుకు ప్రస్తుతము 400 రూపాయలు మొదలు 500 రూపాయలవరకు జీత మివ్వబడుచున్నది. 250 మొదలు 400 రూపాయలవరకు జీత ముండవలయునని డాక్టరు విజయరావులుగారు సలహా ఇచ్చిరి. ఈ ఉపపాదనమును అనుమతించుచు తేడిపోయిరి.

తేడి సర్దుములు

ప్రస్తుతము నలుగురు తేడి ఫిజిషియన్లు 175 రూపాయలు మొదలు 300 రూపాయలవరకు జీతములు పొందుచున్నారు. ఇంకను 4 రు తేడి సబ్ ఆసిస్టెంట్లకు లండన్ లోని అంగీకరింపబడిన, వీరగిరకు నూరు రూపాయలు మొదలు 200 రూపాయలవరకు జీతము లండన్ లోని డాక్టరు విజయరావులుగారు సలహా ఇచ్చిరి. వ్యాసారావుగారు మాట్లాడుటకు సభకు సమయము తగిలినది. ప్రస్తుతము ఈ ఉద్యోగులలో కొందరు సెలవు 200 రూపాయలు జీతములు పొందుచున్నారనియు, ఈ జీతము చాలవేరైనది అట్టి పంపుచున్నారని బోనుగారు తెలిపిరి. వీరికి జీతము నూరు రూపాయలు మొదలు 250 రూపాయలవరకు నుండవలయునని సరదరాజులు సలహా ఇచ్చిరి. ఉపపాదనమును సరించిరి. సంతకము చేసి ఉపపాదనము ఆమోదించబడినది.

మెడికల్ డిజిటారులు

8 మెడికల్ డిజిటారులు వాక్సినేటరులు జీతములకు ప్రత్యేకింపబడిన మొత్తము తీసికొనవలయునని డాక్టరు విజయరావులుగారు సలహా ఇచ్చిరి. ఈ ఉద్యోగులందరూ అసఫరమనియు, స్వల్ప జీతములపై గుమాస్తాలు ఈ పనిని చక్కగ చేయుగలరనియు చెప్పిరి.

ఎవరైనను మరొకరిని విషయము తెలియగనే రిజిస్ట్రారులు అప్రెంటిసుకు వల్ల మరణించినవారి బాధ్యతను గుర్తించి అది అంటువాడైతే తగిన పనిచేయవలసి యుండునని

నియు, ఈ కేసులు చెయ్యటకు గుమాస్తాలు అసఫరమనియు, వైద్యశాలకు వచ్చిన వారికి ఈ ఉద్యోగులందరూ దుండవలయునని వెంకటాచలం శెట్టిగారు చెప్పిరి.

నరేశ్ మొదలి ఆరోగ్యశాల వారుగారు తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

బోనుగారు మాట్లాడు ఈ ఉద్యోగులందరూ అసఫరమని సమర్థించిరి. డాక్టరు విజయరావులుగారు ఉపపాదనము నిరాకరింపబడినది.

మొత్త ఆఫీసరుజీతము

మొత్త ఆఫీసరుజీతము సెలవు 800 రూపాయల జీతముండవలయునని డాక్టరు విజయరావులుగారు సలహా ఇచ్చిరి. మొత్త ఆఫీసరుగ నున్న వారు కడుసమర్థులైన ఖర్చులను తగ్గించవలయునని ఉద్దేశముతో ఈ తీర్మానము తీయబడినది చెప్పిరి. ఈ తీర్మానమును అనుమతించుచు తేడిపోయిరి.

స్పెషల్ డిపార్టుమెంటు

ఆరోగ్యశాల బడ్జెటుపై చర్చముగ నీనప్పిట్లు స్పెషల్ డిపార్టుమెంటు బడ్జెటుపై చర్చ సారాంశముయ్యెను.

డ్రెయినేజీ ఇంజనీయరు జీతము

స్పెషల్ డ్రెయినేజీ ఇంజనీయరుకు రూ 500-25-700 స్కేలుపై జీతముండవలయుననియు మొదలు ఆలస్సు 75 రూపాయలు, డ్యూటీ ఆలస్సు 200 రూపాయలు యుండవలయుననియు, ఆసిస్టెంట్ స్పెషల్ ఇంజనీయరుకు రూ 400-25-500 స్కేలుపై జీతముండవలయుననియు మొదలు ఆలస్సు 75 రూపాయలు డ్యూటీ ఆలస్సు 150 రూపాయలు వుండవలయునని జాయింట్ కౌన్సిలరు సలహా ఇచ్చియుండిరి.

ఆసిస్టెంట్ స్పెషల్ ఇంజనీయరుకు 150 రూపాయలు డ్యూటీ ఆలస్సు ఎందుకుండవలయునో తెలియకన్నదనియు, ఈ సలహా ఎవరి ద్వారా కమిషనరుగారు తెలుపవలయుననియు వ్యాసారావుగారు కోరిరి.

కమిషనరు ఇప్పటిదాకా ఎవరు సలహా ఇచ్చిరి తనకు తెలియదనియు బోనుగారు చెప్పిరి.

స్పెషల్ డ్రెయినేజీ ఇంజనీయరుకు 200 రూపాయలు డ్యూటీ ఆలస్సు ఎందుకుండవలయునని వెంకటాచలం శెట్టిగారు ప్రశ్నించిరి. ఎక్కువ బాధ్యతతో కూడిన డిపార్టుమెంటు అధికారిగ నుండుటచే ఈ ఉద్యోగికి డ్యూటీ ఆలస్సు ఇవ్వబడుచున్నదని బోనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

మాడ్లిగారు సెలవుపై పోయినపుడు వారి స్థానమున శ్రీనివాసాచారిగారు నియమించబడినందున, శ్రీనివాసాచారిగారి స్థానమున రత్న మొదలిగారు నియమించబడినందున వందనగోపాలనాయుడుగారు వివరములను తెలిపిరి.

చాలా మార్కుల డిపార్టుమెంటునుండి మరొకరిని స్పెషల్ ఇంజనీయరు డిపార్టుమెంటుకు బదిలీ గావించి వారికి డ్యూటీ ఆలస్సు ఇచ్చుట ధర్మమని వెంకటాచలం శెట్టిగారు సూచించిరి.

ఉద్యోగులను బదిలీ చేయు అధికారము కమిషనరుగారి కున్నదని మదనగోపాలనాయుడుగారు చెప్పిరి.

స్పెషల్ ఆసిస్టెంట్ ఇంజనీయరుకు డ్యూటీ ఆలస్సు అక్కరలేదని కమిషనరుగారు సలహా ఇచ్చియుండిరి. ఈ సలహాను ఆమోదించవలయునని కొంతమంది కౌన్సిలరులు అభిప్రాయ మొనగిరి. అవలస్సు ఇవ్వవలయునని తనికాచలం శెట్టిగారు వాదించిరి.

చిన్న తగవు

స్పెషల్ ఆసిస్టెంట్ ఇంజనీయరు రత్న మొదలిగారు గారికి 150 రూపాయలు డ్యూటీ ఆలస్సు ఇచ్చిన ఇతర ఉద్యోగులు ససలేటైతరు. మొదలిగారుగారికి అసఫరమిచ్చి నప్పిట్ల తేచ్చునామలు ఈ సభలో తమకు లేని ఇతర ఉద్యోగులు చెప్పటకు మనము అవకాశ మియ్యవలసి వ్యాసారావుగారు పలికిరి.

నలురాజమొదలి:— వ్యాసారావుగారి మాటలకు మిగుల అనుచితముగను పార్లమెంటు సాంప్రదాయములకు విరుద్ధముగ నున్నది.

అగ్నేశుడు:— ఇతర కౌన్సిలరులపట్ల మీరు నీచుగను ఉద్దేశములను ఆరోపించుచున్నారు.

మదనగోపాలనాయుడు:— వ్యాసారావుగారు వారి మాటలకు సుపసంగించుకొనుకొనలేక ఏపని జరుగదు.

వ్యాసారావు:— నామాటలలో తీసివేయవలసిన మాటలేమిలేవు. కావలసినది నేనే పోయేదాకా నవ్వు. 2 సంవత్సరములకు పూర్వము రత్న మొదలిగారికి నూరురూపాయలు జీతము పొచ్చింపబడినది. ఇతరుల జీతములు పొచ్చింపబడలేదు.

ములకు పూర్వము రత్న మొదలిగారికి నూరురూపాయలు జీతము పొచ్చింపబడినది. ఇతరుల జీతములు పొచ్చింపబడలేదు.

మందరరావు:— ఎందుకు? వ్యాసారావు:— ఎందుకా! ఇతరులకు అసఫరమిచ్చు మామలు ఇచ్చట ఎవ్వరులేరు.

కుమారస్వామి శెట్టి:— వ్యాసారావుగారు వారిమాటలకు సుపసంగించుకొనవలెను.

వ్యాసారావు:— మొదలు చెప్పిన మాటలకు సుపసంగించుకొనను. రెండవ రాయము చెప్పినమాటలను మాత్రము ఉపసంగించుకొనెదను.

స్పెషల్ ఇంజనీయరుకు 100 రూపాయలు డ్యూటీ ఆలస్సు యుండవలయుననియు ఆసిస్టెంట్ ఇంజనీయరుకు ఆలస్సు వుండవలయుననియు వ్యాసారావుగారు సూచించిరి. ఈ రెండూ ఉపపాదనములు నిరాకరింపబడినవి. స్పెషల్ ఇంజనీయరుకు 200 రూపాయలు ఆలస్సు ఆసిస్టెంట్ ఇంజనీయరుకు 150 రూపాయలు ఆలస్సు ఇచ్చటను ఆమోదించబడినది.

రాత్రి 8-5 గంటలకు సభ ఆగిపోయినది. మరల సేటింగును సాయంత్రము సమావేశమగును.

రాజమహేంద్రవరము తాలూకా

కాంగ్రెసు సంఘము

ఒక సవరింపు

17-8-25 వ తేదీ మంగళవారము ఆంధ్రప్రదేశ్ 9 వ పేజీ 3 వ కాలములో "రాజమహేంద్ర తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ" సభ తాలూకా బోర్డు యెన్నికల సందర్భమున 28 వ తేదీ ఆదివారము జరుగునని ప్రకటించబడినది. అది అప్పు పోయినది. 22 తేదీ ఆదివారము అది ఉండవలెను.

గరికిపాటి ఆంజనేయ సూర్యప్రకాశరావు

కార్యదర్శి

గుంటూరు నేషనల్ స్కూలు స్థాపించబడినది

గుంటూరు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ప్రభుత్వంలో ఒక నేషనల్ స్కూల్ ధర్మాగ్రామముగా ప్రారంభమైనది. అన్ని కులముల పిల్లలకు రావచ్చును. తెనుగు వురుగుభాషలు నేర్పించబడును. చదువుతో నృత్యం కూడా నేర్పించబడును.

దశగులవారు యా యిక్ష్వాకులకు తగిన ద్రవ్య సహాయము చేయుదురని కోరబడినది.

మహమ్మద్ గజా బెగ్లాము, బి. ఏ.

రైతు డిప్యూటీ కలెక్టరు అండ్ ఖాళీ, గుంటూరు-మేనేజరు.

తిమ్మరువాయప, ఇందియనల

నము, నరముల బలహీనము, ఆవయవములు చిక్కిపోవుట, పుండు మచ్చలు మొదలగు వాటిని కుదుర్చు

అమోఘమైన ఔషధము

అజ్ఞానుల-పక్షపాతియుగలవారు మాత్రమే కారణములేక నే ఆయుర్వేద వైద్యమును నిందించుచున్నారు. అంగ్ల ఔషధము చేతురుని వ్యాధుల నేకములు ఆయుర్వేద ఔషధములచేతురుచున్నవి. తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణా పుర నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, బాధిల్లం ఆర్మీని కన్ వీధి నెం 72 రు గృహమునందుండు పండితస్వామి శ్రీనివాసయ్యగారు నాకుండు చిక్కవాడధిని బాగుచేయుటవలన నాకు ఈ అభిప్రాయము కలిగినది. నేను 8 సం॥ రుసుల నుండి కీర్త్యకృష్ణచే బాధపడుచుంటిని. నా కుడికాలు విక్లిలి కృశించియుండెను. నా ఎడము కన్ను నుండి నీరు కారుచుండెను. గ్రుడ్డు ఎత్తిగా నుండెను. దృష్టి తగ్గెను. మరయు శుక్లముగూడ పులనమయిండును. ఇవన్నియుగాక చివరకొక భాగమందు చంకలకు ముందుభాగమునందు పుండుసంబంధమున మచ్చలుండెను. నేను పండితులగారివద్దకు చికిత్సకై వెళ్ళింపుడు నా దేహాస్థితి ప్రైవేట్ కారముగయుండెను. నేను పాశ్చాత్య ఔషధములను చాలకాలము ప్రయోగించియు లాభములేక పోయినను. స్వల్పకాలములోనే అసగా ఒకమాసములో పులన పండితులవారు నాకొనవ్యాధులన్నిటిని పూర్తిగా కుదుర్చుట విక్లిలి అద్భుతమైన విషయము. వారి ఔషధములు విలువకలవియైనను మంచుబియ్యము, కాలు మంచునీటి కివచ్చెను. కీర్త్యయందు నొప్పులు పూర్తిగా కుదరినవి. జబ్బుచేసి కన్ను పూర్తిగా కుదరినవి. శుక్లవర్ణమునిలచెను. పుండుసంబంధమైన మచ్చలు పూర్తిగా మాసిపోయెను. డి. హెచ్. ఎడ్వినాండ్సు, 90, పేపరు బిల్డుంగ్స్ట్రెట్, పెరంబూరు.

వారి సలహాకట్టు ముచ్చు. 15-0-0

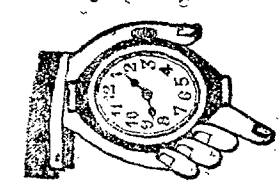
కార్వదర్శులు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బితో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీది మదరాసు.

బహుమానము! యీ నెలమాత్రమే! బహుమానము!

మామొక్క టాప్ షేపు 18 కారట్టు రోల్డుగోల్డు బంగారపు చేతిగడియారము బయటికి ఆర్డరుచేయువారలకు మామొక్క ప్రభావవంతమైన టైంపీసు బహుమానము!

మాడు సంవత్సరములు ఉత్తరవాదము. అందుమైన నాణ్యతతో చేయబడి చూడటకు సాంపుగాను, ధరించుటకు కంఠోష్ణముగ యుండును. చాలాకాలము పనిచేయును. కాలమునకు నిర్యోన ఘంటలను చూపును మిక్కిలి ఘనతచేసిన యంత్రములతో చేయబడినది. ధర చేతిగడియారము సాగను పెట్టెతో సహా ధర 1 కి రు 7-0-0 టైంపీసు ప్రత్యేకముగ కావయినది 2-2-0. త్వరపడును.

విలాసము:—స్వామహాపురు. తపాలు పెట్టె 508 పి. టి. మదరాసు.

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము

194

ఓంకారము వేదములకు మూలమైనట్లును గాయత్రీమంత్రము మంత్రములకెల్ల ప్రారంభమైనట్లును శ్రీమద్వాల్మీకి విరచిత రామాయణము కావ్యములకెల్ల నాదియై యలరారుచున్నది. సర్వోత్కృష్టస్వరూప యీ రామాయణముచర్చనమునకు వహనీయు లనేకు లనేక సంస్కృతశాస్త్రాభ్యాసతీరముల శేర్మరచియుండిరి. అందుఁ గొన్ని ముద్రింపఁబడి దర్శనీయములగు గొన్ని ముద్రింపఁబడిన దర్శనసౌఖ్యము లేకయుండుటయందు గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భమిడిపాటి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు ముద్రితము దిత శాస్త్రాభ్యాసముఁ జాలనము నంతరించి పండితులు పామరులు తిమతఃకలు తదితరులు సంస్కృత వ్యాఖ్యానతీరముల నుగముముగాఁ బ్రవేశించి చూచి యందలివిశేషములగాంచి సంతసించునట్లు నాకనాఁబరగు సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యానమును, ప్రత్యేకమునకు ప్రతిపదార్థము, తత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసందర్భము ననుసరించి చిత్రపటములును గలిగి యలరారునట్లు రచించి 50 పానుల డబుల్ రాయల్ సైజు పేజీకాగితముమీద రెండుమాసము కొక్కిలొక్కసంపుటముగాఁ బ్రకటింపచున్నాడు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి టైండు చేయఁబడియుండును. జీవితశేషము నిందుఁగడుప బద్ధకంకణలై శ్రీ కామశ్రీవారు దీనింగల రాజకీయ నైతిక సాంఘిక వత్సర్యములను, విహితముపై మార్గములను గరతలానులకముగాఁ జేసి ముద్రించుచున్నాడు. ప్రతి భారతీయాంధ్రుఁడు బంధింపఁబడిన గ్రంథము. ఇంతవఱకు బాలకాలమున నైదుసంపుటములు ముద్రింపఁబడినవి. అయోధ్యాకాండ సంపుటములు ముద్రింపఁబడుచున్నవి. సంపుటము లన్నియుఁ జెప్పించుకొనువారు కాశ్యప చందాదారులుగా నెన్నఁబడుదురు. కాశ్యపచందాదారులు మొదలు రు 0.8-0 లు ప్రవేశింపఁబడును చెల్లింపవలెను. సంపుటము 18 పోస్టుఖర్చులుగాక చందాదారులకు రు 1.2-0. ఇతరులకు రు 1.4-0. వివరములు మామ్రాసీ తెలిసికొనవచ్చును.

విలయువాడు:— శ్రీ మద్వాల్మీకిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము, ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

అమృతమునకు

బొలలి ప్రొక్కేటహాను ఎలెక్ట్రిక్ టైంట్రిప్లంట్లు 32-40 వోల్టుల దిసెల్లు ప్రొట్టింగతో సహాగలవి. బాల్ వేరింగులు, విల్లర్లుబాటర్సెట్టులకు పాడుగున పెట్రోలు ఎంజిను చేర్చబడియున్నది. క్రొత్తది. ప్రదర్శనములయందు మాత్రము కొన్ని పర్యావరణము మాత్రమే ఉపయోగింపబడినది. 30-40. దీపములవరకు వెలిగించును. ధర రు 1000 (వెయ్యిరూపాయలు మాత్రమే). పూర్తివివరములకు ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

Motor & General Engineering Co., Bezwada.

నుండరమైన వినితరము! బహుమాన పతకములు, డాలరు న్యాయమైన ధరలు!!

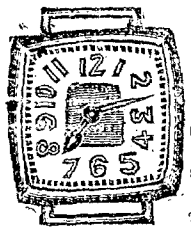

ఓటిని కొరెన ప్రతియొక్కరు తప్పక మా ప్రదర్శనకాలము రా ప్రార్థితులు. సీమవెండికి, సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వబడును. తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు తీసుకొనవలయు. 172 పుటలుగల చిత్రమైన క్యాబులగు 1 కి రు. 1-0-0 మా వద్ద ఇవి అనేక సాగనైన మోస్తరులలో సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన మీరు కొరె కాలములోగా లేయారు లేచేసి యిచ్చెదము. తరుగు సహా మజూరి 1/4 సవరము 2 పి రు 4, 1 పి రు 5, 2 పి రు 6. ఒక అక్షరమును ఎన్.ఎస్.సింగు చేయుటకు మజూరి రు 0-1-0. వివరములకు వ్రాసిన లేక శేరులో వచ్చినను తెలుపబడును. (6)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగవరములు, 25 వైసాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

22 కారట్టులు రోల్డుగోల్డు

చేతిగడియారము

ఈచేతిగడియారము క్రొత్తమోస్తరుగాను చూడటకు అందముగాను మేలైన స్టీలురోల్డుగోల్డుచేత సామాన్యలో చేయబడినవి. ఆంకెలు రోమనులోను అరబ్బీలోను దొరకును. గడియారపునన్నె చూడ సవరపు బంగారముతో సాటిగాయుండును. కాలమునకు గంటసరిగా చూపును. గారంటి 5 సం. ధర 1 కి రు 12.

- 18 కారట్టుల గోల్డు లేనుడు ధర 1 కి రు 6-8-0
  - ,, సుంద్రముగా యుండునది ధర 1 కి రు 5-8-0
  - ,, ఎనిమిదిమూల గడియారము ధర 1 కి రు 6-6-0
  - జగ్జగి "టాప్ టాప్" విడిచి విడిచి అలారం కొట్టు గడియారము రు 10-0-0
  - ,, అలారము టయింపిగు రు 4-8-0
  - ,, స్టీల్ బాహ్యగల టయింపిగు రు 4-8-0
  - ,, బి టయింపిగు రు 2-4-0
  - ,, టిక టాక్ లేక రు 2-8-0
  - ,, జిక్ జోకల్ రు 2-8-0
- "కాపిలేషన్" పవునటకే సేనా 14 కారట్టులు నిల్చు గలది 1 కి రు 2-8-0
- కె. ఎన్. ఆర్. రాధాకృష్ణబ్రదర్సు
164, వైసాబజారురోడ్డు సోకానుపేట, మదరాసు.

సర్వమధురము

ఇది యభినవకాళిదాస విరుదాంకితులును దేవిభాగవతాద్యనేక గ్రంథప్రణీతలునగు ములుగు పాపయారాధ్య కపింద్రునిచే రచియింపబడిన మూడాశ్వాసముల నచ్చు తెలుగుఁ బద్య కావ్యము. ప్రతిపద్యరసాస్వదమై సర్వకుఘానుకు సార్థకనామమును బొందియున్నది. దీనివెల 1-0-0.

ఉద్యటాశాధ్య చరిత్రము

సుప్రసిద్ధుడగు తెనాలిరామలింగకవి దీనికి ర. రామలింగదే తుదకు నైష్ఠపుడై రామకృష్ణుడయ్యెను. పాండురంగ మాహాకృష్ణమునందీది సక్ష్మత. ఆశ్చర్యముగా దొరకిన ప్రాంతప్రతినిధునించి దీనిని బ్రకటింపితిమి. అనేకాపూర్వవ రిత్తవిషయములతో వే. ప్రభాకరశాస్త్రిగారు గొప్పపీఠిక వ్రాసిరి. కాల రు 1-0-0

విఘ్నేశ్వర చరిత్రము

వైయ్యకర శిరోమణులగు ఇది పల్లంపల్లి మల్లిఖార్జున శాస్త్రివిరచితము. వినాయక చతుర్థి పూజావిధానముతోనున్నది. వెల 0-6-0.

పాద్మీభుట్ యుద్ధము

ఇదియొక చరిత్రాత్మకమున నాటకము. అగ్గురబాదు పా రాజాప్రతాపుల చరిత్రము. ప్రదర్శనానుకూలము మనోహరము. వెల 0.12-0.

శ్రీ కృష్ణాహైమాలు,

వలయువాడు:— ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులు. ములుగు వీరభద్రశాస్త్రి, జగ్గయ్యశేట, కృష్ణా